

SISÄLLYSLUETTELO

Stadsfullmäktige pöytäkirja 07.11.2016

Pöytäkirjan kansilehti	1
1 § Sammanträdets laglighet och beslutförhet	3
2 § Justering av protokollet	4
3 § Tidtabell för stadsstyrelsens sammanträden 2017 och förslag till tidtabell för stadsfullmäktiges sammanträden 2017	5
- : Kokousaikataululuonnos 2017	7
4 § Åtgärder som utvärderingsberättelsen för 2015 gett upphov till	9
- : Selvitys vuoden 2015 arviointikertomuksesta aiheutuneista toimenpiteistä	11
- : Lautakuntien selvitykset arviointikertomuksesta vuodelta 2015	32
5 § Utlåtande till finansministeriet om överföring av en del av Sibbo kommun till Vanda stad/ Riutamaa Lasse och Eeva, ansökan om flyttning av kommungräns	45
- : Lausunto valtionvarainministeriölle hakemuksesta kuntarajan siirtämiseksi	46
- : Valtiovarainministeriö lausuntopyyntö esityksestä kunnanosan siirtämisestä Sipoon kunnasta Vantaan kaupunkiin/ Lausuntopyyntö/Riutamaa Lasse ja Eeva, hakemus kuntarajan siirtämiseksi	47
6 § Utlåtande om utkast till regeringens proposition till landskapsreform och reform av ordnandet av social- och hälsovården samt till lagar som har samband med dem	49
- : Vantaan kaupungin lausunto	53
- : Lausuntopyyntö hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle maakuntaudistukseksi ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisuudistukseksi sekä niihin liittyviksi laeiksi	85
7 § Sirpa Kauppinens och 26 andra ledamöters motion om att förbättra förtroendevaldas tillgång till information	91
8 § Sammanträdet avslutat	92
Anvisningar för sökande av ändring 1. Besväransvisning	93
Anvisningar för sökande av ändring 2. Upphandlingsrättelse och rättelseyrkande i upphandlingsärende	95
Anvisningar för sökande av ändring 3. Upphandlingsrättelse och besvär till marknadsdomstolen	96
Anvisningar för sökande av ändring 4. Besvärsförbud	99

Stadsfullmäktiges möte

Tid 7.11.2016 kl. 18.00–20.35

Plats **Stadshuset, Stationsvägen 7, 01300 Vanda**

Deltagare

Ledamöter	Närvarande	Ledamöter	Närvarande
Lindtman Antti, ordförande	x	Lehmuskallio Paula	-
Heinimäki Heikki, I vice ordförande	x	Leppänen Janne	x
Kostilainen Anniina, II vice ordförande	x	Letto Pirkko	x
Faysal Abdi	x	Malmi Juha	18.00–19.45
Ala-Kapee-Hakulinen Pirjo	x	Multala Sari	x
Ansaheto-Salmi Irja	x	Mäkinen Tapani	x
Aura Anssi	x	Mölsä Jukka	x
Auvinen Timo	x	Nieminen Johannes	-
Bruun Susanna	x	Niemi-Saari Mari	x
Eerola Antero	x	Niikko Mika	-
Eklund Tarja	x	Norrena Vaula	x
Hako Jukka	x	Norres Lasse	x
Herranen Jouni	x	Orlando Carita	x
Hirvaskoski Johannes	-	Orpana Anitta	x
Huhta Jaana	-	Porthén Jari	-
Hurri Maija	x	Puha Seija	x
Härmälä Göran	x	Päivinen Tiina-Maaria	x
Juurikkala Timo	x	Rannikko Ulla	x
Jääskeläinen Jouko	x	Rokkanen Sakari	x
Jääskeläinen Pietari	x	Rosbäck Heidi	-
Kaira Lauri	x	Sainio Jari	x
Karén Timo	x	Sajaniemi Ulla	x
Karlsson Patrik	x	Saramo Jussi	x
Kassila Eva-Christina	-	Sillanpää Minttu	x
Kaukola Ulla	x	Simonen Juha	x
Kauppinen Sirpa	x	Sodhi Ranbir	x
Kiljunen Kimmo	x	Tenhunen Juha	x
Koivuniemi Petri	-	Tyystjärvi Kati	x
Kortesalmi Marilla	x	Vahtera Pauli	-
Kyyrö Marja	x	Wallenius Arja	x
Kähärä Sirkka-Liisa	x	Weckman Markku	x
Kärki Niilo	x	Virta Raija	x
Laakso Päivi	x	Åstrand Riikka	-
Laakso Sari	x		
Ersättare		Ersättare	
Alén Sini	x		
Hakulinen Pentti	x		
Juntunen Juha	x		
Koivuniemi Jarkko	x		
Kokko Hannu	x		
Kärkkäinen Hannu	x		
Mäkelä Mikko	x		

Mäntynen Taisto	x		
Peura Sirpa	19.10-20.35		
Salminvuola Mia	x		
Stadsstyrelsens ledamöter		Närvarande	
Hämäläinen Anu		x	
Kotila Pirkko		x	
Kuokkanen Jasi		x	
Niemelä Arja		x	
Suvenalmi Jouko		x	
		x	
Ungdomsfullmäktiges representant		Ersättare för ungdomsfullmäktiges representant	
Jere Laitala		x	
Övriga deltagare		Närvarande	
Nenonen Kari, stadsdirektör		x	
Lipponen Martti, biträdande stadsdirektör		x	
Lehto-Häggroth Elina, biträdande stadsdirektör		x	
Penttilä Hannu, biträdande stadsdirektör		x	
Salminen Jukka T, biträdande stadsdirektör		x	
Niinistö Jaakko, biträdande stadsdirektör		x	
Ormio Hanna, förvaltningsdirektör		x	
Marjamaa Patrik, ekonomidirektör		x	
Rainio Päivi, informationschef		x	
Myllymäki Juha, stadsjurist		x	
Björkstén Jenni, förvaltningssakkunnig		x	
Yli-Leppälä Henna, protokollförare		x	

Sammanträdet laglighet och beslutsförhet

Konstaterades

Underskrifter

Ordförande Antti Lindtman

Protokollförare Henna Yli-Leppälä

Justering av protokollet

Tid och plats 14.11.2016, Vanda, Stadshuset, Stationsvägen 7, 01300 Vanda5

Timo Karén

Patrik Karlsson

Paragraferna 5 och 6 justerades och godkändes omedelbart vid mötet

Protokollet hålls framlagt

Tid och plats 16.11.2016 kl. 8.15–16.00, stadskansliets registratur, Stationsvägen 7, 01300 Vanda (Dickursby)

1 §

Sammanträdets laglighet och beslutförhet

Kungörelsen om stadsfullmäktiges sammanträde har publicerats på stadens anslagstavla, på Vandainfos serviceställen och på stadens webbsidor 1.11.2016 och varje fullmäktigeledamot har tillsänts en personlig sammanträdeskallelse per e-post.

Stadsfullmäktige 7.11.2016 § 1

Förslag:

Stadsfullmäktige konstaterar

- a) vilka ledamöter som är närvarande och
- b) att sammanträdet är lagligt och beslutfört.

Behandling:

Ordförande konstaterade att ledamöterna Riikka Åstrand, Jaana Huhta, Heidi Rosbäck, Jari Porthen, Christina Kassila, Petri Koivuniemi, Johannes Nieminen, Johannes Hirvaskoski, Pauli Vahtera och Paula Lehmuskallio begärt befrielse från att närvara vid detta sammanträde på grund av arbets- eller reseförhinder eller av personliga skäl. Ordföranden konstaterade att förhindren var lagliga.

I stället för de förhindrade ledamöterna var i samma ordning Sini Alén, Mikko Mäkelä, Hannu Kokko, Mia Salminvuori, Taisto Mäntynen, Jarkko Koivuniemi, Hannu Kärkkäinen, Pentti Hakulinen och Juha Juntunen ersättare vid detta sammanträde. Ingen ersättare anlände istället för ledamot Paula Lehmuskallio.

Ordföranden konstaterade att 65 ledamöter var närvarande.

Beslut:

Ordföranden konstaterade att sammanträdet var lagligt sammankallat, lagligt och beslutfört.

Ordföranden konstaterade följande ändringar i stadsfullmäktiges sammansättning under sammanträdet:

- ersättaren Sirpa Peura intog Paula Lehmuskallios plats kl. 19.10 under behandlingen av § 6, varefter 66 ledamöter var närvarande.
- under behandlingen av § 6 kl. 19.45 avlägsnade sig ledamoten Juha Malmi från sammanträdet på grund av personlig orsak, varefter 65 ledamöter var närvarande.

2 §

Justering av protokollet

Stadsfullmäktige 7.11.2016 § 2

Förslag:

Stadsfullmäktige beslutar att

- a) välja två protokolljusterare till att förrätta justeringen av protokollet i stadshuset måndagen 14.11.2016 kl. 17.00 och
- b) lägga fram det sålunda justerade protokollet i registraturen (Stationsvägen 7) onsdagen 16.11.2016 kl. 8.15–16.00.

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade att

- a) utse Timo Karén och Patrik Karlsson till protokolljusterare som förrättar justeringen av protokollet i stadshuset måndagen 14.11.2016 kl. 17.00 och
- b) lägga fram det sålunda justerade protokollet i registraturen (Stationsvägen 7) onsdagen 16.11.2016 kl. 8.15–16.00.

3 § Tidtabell för stadsstyrelsens sammanträden 2017 och förslag till tidtabell för stadsfullmäktiges sammanträden 2017

KN/HO/HY-L/AP

Stadsstyrelsen har vid sitt sammanträde 19.9.2016 § 17 beslutat godkänna stadsstyrelsens sammanträdestidtabell för 2017 och föreslå för stadsfullmäktige att fullmäktiges sammanträdestidtabell 2017 godkänns. Efter stadsstyrelsens sammanträde har det uppstått behov att ändra sammanträdestidtabellen när det gäller tiderna för sammanträdena i oktober och föra tidtabellen på nytt till stadsstyrelsen för beredning. De största ändringarna jämfört med den tidigare versionen är att stadsfullmäktiges EP-informationsmöten har flyttats till vecka 41. Antalet sammanträden för år 2017 hålls oförändrat när man jämför mellan den tidigare versionen som behandlats och den version som finns som bilaga.

Enligt 2 § i **Vanda stads förvaltningsstadga** sammanträder stadens verksamhetsorgan på de tider som de för varje kalenderår fastställt för sammanträdena. Vid behov sammanträder de även på andra tider på kallelse av ordförande och när denne är förhindrad på kallelse av vice ordförande.

Enligt 54 § i **kommunallagen** sammanträder fullmäktige vid de tider som fullmäktige beslutat och även när fullmäktiges ordförande anser det vara påkallat. Fullmäktige ska också sammankallas när kommunstyrelsen eller minst en fjärdedel av fullmäktigeledamöterna begär det för behandlingen av ett visst ärende. Ett sådant ärende ska beredas i brådskande ordning.

Det preliminära förslaget till tidtabell för förtroendeorganen under 2017 medföljer som bilaga till föredragningslistan. Enligt förslaget sammanträder stadsstyrelsen och stadsfullmäktige som förut på samma dag, måndagar (i allmänhet kl. 14 och kl. 18). Även fullmäktigeutskottets sammanträden, stadsstyrelsens aftonskolor och stadsstyrelsens sammanträden hålls samma dag, på måndagar (kl. 12, kl. 13 och kl. 17).

Övriga måndagar sammanträder allmänna sektionen och nämnderna i regel vid de tidpunkter som nämnderna bestämt. När ett verksamhetsområde har flera nämnder sammanträder nämnderna också på tisdagar och onsdagar. Stadsfullmäktiges informationsmöten och aftonskolor ordnas torsdagar (kl. 17). Aftonskolorna är inte öppna för allmänheten.

Enligt bifogade förslag till sammanträdestidtabell finns följande reserveringar av sammanträdestider:

- stadsfullmäktige: 10 sammanträden, 11 informationsmöten och 3 aftonskolor, två seminarier och 6 fullmäktigeutskottsmöten
- stadsstyrelsen: 22 sammanträden och 7 aftonskolor.
- allmänna sektionen: 9 sammanträden

Sammanträdestidtabellen har beretts i stadskansliet i samarbete med ekonomiplaneringen, ekonomi- och förvaltningsdirektörerna för samtliga verksamhetsområden, stadens ledningsgrupp och kommunorganisationerna. Fullmäktigeutskottets ledamöter har haft möjlighet att kommentera tidtabellen. Då tidtabellen planerats har man beaktat alla detaljer i anslutning till byte av fullmäktigeperiod, stadens budgetprocess samt helgdagarna år 2017 och skolloven, till den del informationen varit tillgänglig.

I utkastet till tidtabell för 2017 har stadsstyrelsen ett sammanträde mer än i tidtabellen för 2016, medan stadsstyrelsens aftonskolor är lika många till antalet som 2016.

I förslaget är stadsfullmäktiges sammanträden och informationsmöten lika många till antalet som under detta år, medan fullmäktigeutskottsmötena ökar med ett till antalet.

Byte av fullmäktigeperiod och det att kommunalvalet infaller våren 2017 ändrar den ordinarie mötesrytmen något. Det nya stadsfullmäktiges mandattid inleds 1.6.2016 och det nya stadsfullmäktige föreslås hålla sitt första sammanträde 12.6.2017. Det informationsmöte som ordnas före det första sammanträdet samt frågetimmen hålls torsdag 8.6.2017.

I mitten av maj har en reservering gjorts för ett välkomstinfor för det nya fullmäktige och i slutet av maj, vecka 22, ges det nya stadsfullmäktige utbildning i substansfrågor och datateknik med anknytning till skötseln av förtroendeuppdraget.

Stadsstyrelsen 24.10.2016 § 10

Stadsdirektörens förslag:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) godkänna stadsstyrelsens sammanträdestidtabell för 2017 enligt bifogade förslag,
- b) föreslå för stadsfullmäktige att fullmäktiges sammanträdestidtabell 2017 godkänns enligt bifogade förslag, och att
- c) konstatera, att de övriga organen själva godkänner sina tidtabeller.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 7.11.2016 § 3

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar att godkänna stadsfullmäktiges sammanträdestidtabell för 2017 enligt det bifogade förslaget.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Bilaga:

–

Utkast till sammanträdestidtabell 2017

Anvisningar för sökande av ändring:

1. Besvärsanvisning

Närmare information:

Hanna Ormio, förvaltningsdirektör, tfn 09 8392 2484, fornamn.efternamn@vantaa.fi

	Kokousaikataulu 2017, kh 24.10.2016													Kokousaikataulut 2017									
	kevät & syksy																						
VKO	KH	KH ik	Yja	KV	KV info	KV ik	KVvalt.val.	TARLA	OPLA	Rkj	VALA	SOSTER	Sosterj	KALA	TELA	YLA	Raja	TUOPLA	Pelajk	Tilakj	VVj	Tthj	
	klo 14	klo	klo	klo	klo		klo	klo	klo	klo	klo	klo	klo	klo	klo	klo	klo	klo	klo	klo	klo	klo	
	tai 17	13	13	18	17		12	17	17	17	17	17	15	17	17	16	17	17	16.30				
	Tammikuu																						
1																							
2	9.1.							11.1.															
3			16.1.		19.1.				16.1.		17.1.	16.1.		16.1.	17.1.	18.1.							
4	23.1.			23.1.				UV su 1.1. ja loppilainen pe 6.1.															
	Helmikuu																						
5																							
6	6.2.	6.2.				9.2.	6.2.	8.2.															
7									13.2.		14.2.	13.2.		13.2.	14.2.	15.2.							
8						Koulujen talviloma 20.2.-26.2.																	
9	27.2.				2.3.																		
	Maaliskuu																						
10	6.3.			6.3.				8.3.															
11			13.3.						13.3.		14.3.	13.3.		13.3.	14.3.	15.3.							
12	20.3.	20.3.				23.3. arviointiseminaari	20.3.																
13					30.3.			29.3.															
	Huhtikuu																						
14	3.4.			3.4.																			
15			10.4.			Pääsiäinen 14.4.-17.4			10.4.		11.4.	10.4.		10.4.									
16								19.4.							18.4.	19.4.							
17	24.4.							27.4.															
	Toukokuu																						
18					4.5.	Vappu 1.5.																	
19	8.5.			8.5.																			
20					18.5. uuden valtuuston tervetuloinfo				15.5.		16.5.	15.5.		15.5.	16.5.	17.5.							
21	22.5.	22.5.	22.5. klo 11			Helatorstai 25.5.		22.5.															
	Kesäkuu																						
22					29.-31.5. koulutus																		
23					8.6. info&koulutus				5.6.		6.6.	5.6.		5.6.	6.6.	7.6.							
24	12.6. (vanha)			12.6.																			
25	19.6. (uusi)		19.6.					19.6.															
26								Juhannusaatto pe 23.6.															
	Heinäkuu / Kesätauko																						
	Elokuu																						
31																							
32																							
33	14.8.	14.8.		KV seminaari 17.-18.8.			14.8.	16.8.															
34			21.8.		24.8.				21.8.		22.8.	22.8.		21.8.	22.8.	23.8.							
35	28.8.			28.8.																			
	Syyskuu																						
36						7.9.		6.9.						4.9.	5.9.	6.9.							
37	11.9.	11.9.					11.9.		12.9.		13.9.	12.9.											
38			18.9.		21.9.																		
39	25.9.			25.9.																			
	Lokakuu																						
40									2.10.		3.10.	2.10.		2.10.	3.10.	4.10.							
41	10.10.			9.10. klo 18.00	9.10. TS info 1																		

4 § Åtgärder som utvärderingsberättelsen för 2015 gett upphov till

VD/974/00.03.00.00/2016

KN/PM/MR/KVa/KVi/HY-L/AP

Revisionsnämnden har bl.a. som uppgift att utvärdera om de ekonomiska mål och verksamhetsmål som stadsfullmäktige ställt upp har nåtts. Nämnden ska vidare skaffa utredningar från vederbörande om de anmärkningar som tagits upp i revisionsberättelsen och stadsstyrelsens utlåtande, samt därefter lämna in ett eget beslutsförslag till fullmäktige över vilka åtgärder revisionsberättelsen, anmärkningarna i den och de inhämtade utredningarna och utlåtandena ger orsak till.

Revisionsnämnden gör årligen upp en utvärderingsberättelse som överlämnas till stadsfullmäktige i samband med behandlingen av bokslutet. Utvärderingsberättelsen är en sammanfattning av utvärderingspromemorior och de iakttagelser och bedömningar som gäller verksamhets- och budgetåret i fråga och som görs med anledning av bokslutet. I den utvärderingsberättelse som görs upp efter fullmäktigeperiodens slut granskas också hur fullmäktigeperiodens mål nåtts, inklusive den allmänna tendensen för ekonomiplanperiodens mål.

Stadsfullmäktige beslutade vid sitt sammanträde 23.5.2016 § 4 att för kännedom anteckna utvärderingsberättelsen för 2015 och att skicka den till stadsstyrelsen för åtgärder.

Stadsstyrelsen beslutade vid sitt sammanträde 6.6.2016 § 4 att skicka det beslut fullmäktige fattade till vederbörande verksamhetsområden för åtgärder.

Ekonomiplaneringen har av verksamhetsområdena och av vissa resultatområden för stadsdirektörens verksamhetsområde begärt utredningar om de punkter i utvärderingsberättelsen som berör dessa. Verksamhetsområdenas utredningar har behandlats i nämnderna enligt följande: social- och hälsovårdsnämnden 12.9.2016, stadsplaneringsnämnden 22.8.2016, tekniska nämnden 23.8.2016, miljönämnden 14.9.2016, undervisningsnämnden 12.9.2016 och fritidsnämnden 13.9.2016.

Ekonomiplaneringen har gjort ett sammandrag av nämndernas svar och av svaren från koncern- och invånarservicen samt stadsdirektörens verksamhetsområden för de egna ansvarsområdenas del. I sammandraget behandlas de frågor som tagits upp i utvärderingsberättelsens sammanfattning. Nämndernas utredningar medföljer i sin helhet som en ytterligare bilaga.

Utvärderingsberättelsen medföljer som bilaga (§ 4) till protokollet från stadsfullmäktiges sammanträde 23.5.2016.

Stadsstyrelsen 24.10.2016 § 13

Stadsdirektörens förslag:

Stadsstyrelsen beslutar godkänna den bifogade utredningen om de åtgärder som vidtagits med anledning av utvärderingsberättelsen 2015 och framlägga detta som stadsstyrelsens redogörelse för stadsfullmäktiges kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 7.11.2016 § 4

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens utredning som medföljer som bilaga om de åtgärder som vidtagits med anledning av utvärderingsberättelsen 2015 för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Bilagor:

- Utredning om de åtgärder som vidtagits med anledning av utvärderingsberättelsen 2015

– Nämndernas utredningar över utvärderingsberättelsen för år 2015

Anvisning för sökande av ändring: 4. Besvärsförbud

Närmare information:

Patrik Marjamaa, ekonomidirektör, tfn 050 310 6906, [fornamn.efternamn\[at\]vanda.fi](mailto:fornamn.efternamn[at]vanda.fi)

Selvitys vuoden 2015 arviointikertomuksesta aiheutuneista toimenpiteistä

Tässä yhteenvedossa on listattu arviointikertomuksen tiivistelmässä esiintuodut aiheet (kohdat 1-18). Selvitykset niihin on kirjoitettu ao. kohtien jälkeen. Yhteenvedon lopussa on koottu tarkastuslautakunnan suosituksiin saadut kommentit sekä muut arviointikertomukseen tulleet kommentit.

Arviointikertomuksen tiivistelmän huomioihin esitetään annettavaksi seuraavat selvitykset

Tarkastuslautakunta:

1. Valtuuston asettamat strategiset päämäärät ja niitä toteuttavat sitovat tavoitteet toteutuivat täysin 13 tavoitteen osalta, melko hyvin toteutuneeksi todettiin seitsemän tavoitetta ja jossain määrin toteutuneeksi neljä tavoitetta. Toteutumatta jäi neljä tavoitetta. Tarkastuslautakunnalla oli huomautettavaa tai kommentoitavaa vain 14 prosentin osalta tavoitteista (edellisenä vuonna vastaavasti 36 prosentin osalta). Annetut kommentit liittyvät pääosin tavoitteiden arvioitavuuteen. Kokonaisuutena sitovien tavoitteiden mittarointi on parantunut viime vuosina.

Selvitys kohtaan 1:

Henkilöstökeskus toteaa, että tilinpäätökseen oli laitettu, että tavoite on saavutettu osittain siksi, että sairauspoissaolot olivat vähentyneet hieman (0,06 prosenttiyksikköä). Tarkastuslautakunnan yksiselitteisen näkemyksen mukaan tavoite ei toteutunut. Jatkossa siis pitää olla kategorisempi tavoitteiden toteutumisen arvioinnissa - suunta ei riitä vaan vasta tavoitteen saavuttaminen.

Elinkeinopalvelut toteaa, että se on käynyt sisäisten tavoitteiden terävöittämisestä sisäistä keskustelua kehittämistilaisuuksissaan ja huomio tarkastuslautakunnan painotukset seuraavilla kierroksilla tarkemmin.

Taloussuunnittelu toteaa tyytyväisyytensä siihen, että sitovien tavoitteiden mittarointi on tarkastuslautakunnan arvion mukaan parantunut aiemmasta. Seuraavilla talousarvion valmistelukierroksilla tullaan kiinnittämään yhdessä toimialojen kanssa erityistä huomiota siihen, että kaikki asetettavat sitovat tavoitteet ovat selkeitä ja niiden toteutuminen arvioitavissa. Raportoinnin selkeyttämiseksi toteuma-arvioiden asteikko tullaan muuttamaan kolmiportaiseksi.

Konserni- ja asukaspalvelut toteavat, että arviointikertomuksen tiivistelmän kohtaan 1 ei ole oikaistavaa.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala toteaa, että tavoite 8.2 Kaupunki luovuttaa 80 omakotitalotonttia jäi toteutumatta. Jatkuvassa myynnissä oli 37 tonttia, tarjouskilpailu järjestettiin 4 tontista keväällä 2015, 2 tontista järjestettiin tonttihaku asunomessujen aikana ja syksyllä 2015 järjestettiin yleinen haku 19 tontista. Kaupungilla on ollut asunomessualueelta tarjolla 7 pientalotonttia, joista kaikki tontit ovat myyty.

Vuonna 2015 tontteja luovutettiin 33 kpl. Tontteja oli tarjolla yhteensä 62 kpl. Syksyllä järjestettiin yleinen tonttihakukisa 19 tontista. Tiukasta aikataulusta johtuen näiden tonttien osalta tonttikaupat tehtiin vuoden 2016 alkupuolella. Tontteja on monipuolisesti tarjolla. Omakotitontteja tiedustellaan vilkkaasti; erityisesti kysellään vuokrausmahdollisuutta. Tonttien tarjonta kykenee tällä hetkellä kohtuullisen hyvin vastaamaan kysyntään.

Viime vuosina pientalorakentaminen on hiljentynyt huippuvuosista, mikä näkyy tonttikaupoissa. Syitä tähän ovat mm. se, että vanhan asunnon myynti kangertelee ja pankit ovat tiukentaneet lainanantoa. Tontteja on markkinoitu kaupungin facebook- ja www-sivuilla sekä omakoti-messuilla. Kivistön asuntomessujen ansiosta asuntontit saivat v. 2015 aikana huomattavasti näkyvyyttä.

Sivistystoimen toimiala toteaa, että sivistystoimessa monien tavoitteiden mittarointia ja raportointia hankaloittaa toimintakauden poikkeaminen kalenterivuodesta ja kaupunkitasoisesta strategiastyön syklistä. Tästä syystä mittarin lähtötaso saattaa jäädä tulostietojen laadintavaiheessa löyhäksi. Sivistystoimessa tavoitteiden mittarointia on kehitetty vuoden 2015 aikana.

Sosiaali- ja terveystoimen toimiala toteaa, että kuten tarkastuslautakunta toteaa, tavoitteen 15.1. (Asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia edistävien ohjelmien toimenpiteitä toteutetaan toimialoilla) mittarit eivät ole kaikilta osin onnistuneita kuvaamaan vuosittaista väestön hyvinvoinnin seurantaan. Sosiaali- ja terveystoimi pyrkii osaltaan löytämään jatkossa nykyistä parempia, vuosittain seurattavissa olevia mittareita, joilla voidaan seurata yhden kunnan päätehtävistä – väestön hyvinvoinnin edistämisen – toteutumista.

Väestön terveyden ja hyvinvoinnin muutokset ovat hitaita ja ovat seurausta hyvin monenlaisista yhteiskunnallisista ja yksilöllisistä tekijöistä ja valinnoista. Kunnan mahdollisuudet vaikuttaa hyvinvoinnin kehitykseen ovat rajalliset mutta palvelujen järjestäjän roolissa oleelliset. Kuntavertailut mahdollistavat valtakunnallinen indikaattoritieto on yleensä saatavilla lähes vuoden viiveellä verrattuna kunnan omiin tilinpäätöstietoihin.

Sosiaali- ja terveydenhuollon käytettävissä oleva (lähes) ajantasainen seurantatieto muodostuu pääosin sosiaali- ja terveystoimien käytöstä, mikä kuvaa paitsi väestön palvelutarpeita, myös palvelujärjestelmän toimivuutta ja painopisteitä. Erilaiset koko väestöön kohdistuvat kysely- yms. tutkimukset tarjoavat parhaimmillaan palvelujen käyttöä kattavamman kuvan väestön terveyden ja hyvinvoinnin kehityssuunnista, mutta kuten tarkastuslautakunta toteaa, viime vuonna toteutetun kansallisen tutkimuksen kuntatasoiset tulokset jäivät teknisistä syistä saamatta.

Tarkastuslautakunta:

2. Kaupunginvaltuusto asetti myös merkittäville konserniyhteisöille tavoitteet vuodelle 2015. Nämä tavoitteet toteutuivat 68 prosenttisesti ja toteutumatta jäi 32 prosenttia. Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota siihen, että yhtiöjärjestyksestä tulee käydä ilmi yhtiöiden toiminnan tarkoitus. Tavoitteen tulee toteuttaa yhtiön tarkoitusta. Tarkoitus puolestaan toteuttaa koko kaupungin strategiaa konsernistrategian mukaisesti.

Selvitys kohtaan 2:

Konserni- ja asukaspalvelut toteavat, että arviointikertomuksen tiivistelmän kohtaan 2 ei ole oikaistavaa.

Tarkastuslautakunta:

3. Vantaan käyttötalouden kehitys oli vuonna 2015 selvästi ennakoitua parempi ja tulos positiivinen. Kaikki toimialat alittivat talousarviossa arvioidut menot ja tulot ylittyivät. Investointimenot alittuivat selvästi ja vaikka kaupungin lainamäärä kasvoi, niin nettolainanotto oli 22,1 miljoonaa euroa, kun ennuste oli 89 miljoonaa euroa. Iso velkamäärä (5 312 euroa/asukas) on edelleen suuri taloudellinen riski ja haasteena on myös kunnallisveron heikko kehitys. Vantaan toteuttamat laajat liikenne- ja asuinalueinvestoinnit (Kehärata, Kehä III ja Kivistö) tuonevat kaupunkiin kuitenkin runsaasti uusia veronmaksajia, jolloin verotulot kasvavat ja uusiin palvelutarpeisiin pystytään vastaamaan. Suurten kaupunkien talouden tunnusluvut pysyivät kokonaisuutena tarkastellen melko samalla tasolla vuodesta 2014. Myöskään kaupunkitasolla ei ollut isoja muutoksia. Vantaalla yksi tunnusluku parani ja Vantaan tunnusluvuisista neljä on heikolla tasolla.

Selvitys kohtaan 3:

Taloussuunnittelu toteaa selvityksensä, että kaupungin korkeaan lainamäärään liittyvät talouden haasteet ovat ennallaan huolimatta vuoden 2015 budjetoitua paremmasta taloudellisesta tuloksesta. Suurten investointihankkeiden jälkeen tulee huolehtia kokonaistalouden tasapainosta, jotta kaupungin lähes 1,1 miljardin euron lainasalkun kehitys saadaan pidettyä hallittuna. Huolimatta voimistuneesta väestönkasvusta on kaupungin verotulojen kasvu ollut matalalla tasolla johtuen ansiotulojen ja työllisyyden heikosta kehityksestä. Mahdollisella maakunta-/sote-uudistuksella on toteutuessaan lähivuosina merkittävät vaikutukset kaupungin toimintaan ja talouteen. Toteutuessaan uudistus korostaa entisestään kaupungin korkeaan lainamäärään liittyviä riskejä toiminnan ja tulopohjan volyymien puolittuessa.

Konserni- ja asukaspalvelut toteavat, että arviointikertomuksen tiivistelmän kohtaan 3 ei ole oikaistavaa.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala toteaa, että vuonna 2015 toimialan käyttötalouden tulot ylittyivät 36 miljoonaa euroa. Toimialan tulot ylittivät budjetin etenkin sopimus- ja maanläjitystuloissa sekä maanmyyntituloissa. Menot pysyi-

vät budjetoidussa tasossa pois lukien tilakeskuksen vuokramenojen sekä liikuntayhtiöiden ja VTK:n sulautumisesta aiheutuvien ylläpitomenojen kasvusta aiheutuneet määrärahaylitykset.

Tarkastuslautakunta:

4. Pääkaupunkiseudun tarkastuslautakunnat suorittivat yhteisen arvioinnin, jonka aiheena oli nuorisotakuun toteutuminen ja vaikuttavuus Helsingissä, Espoossa, Vantaalla ja Kauniaisissa. Nuorisotakuun yhteiskuntatakuu ei täysin toteudu missään kaupungeista. Pääkaupunkiseudun suurista kaupungeista se on toteutunut parhaiten Vantaalla. Koulutustakuu toteutuu hyvin kaikissa kaupungeissa ja sen onnistumisen eteen on Vantaallakin tehty töitä jo vuosia. Nuorten aikuisten osaamisohjelmaa on toteutettu suunnitellusti. Vaikuttavuuden mittaamisessa on vielä kehitettävää.

Selvitys kohtaan 4:

Konserni- ja asukaspalvelut toteavat, että arviointikertomuksen tiivistelmän kohtaan 4 ei ole oikaistavaa.

Sivistystoimen toimiala toteaa, että sivistystoimessa monien tavoitteiden mittarointia ja raportointia hankaloittaa toimintakauden poikkeaminen kalenterivuodesta ja kaupunkitasoisesta strategiatyön syklistä. Tästä syystä mittarin lähtötaso saattaa jäädä tulostuloksen laadintavaiheessa löyhäksi. Sivistystoimessa tavoitteiden mittarointia on kehitetty vuoden 2015 aikana.

Tarkastuslautakunta:

5. Kaupungin henkilöstöpolitiikassa painotetaan arvojen ja asenteiden sekä strategisen johtamisen tärkeyttä. Vuonna 2015 on oppimisen ja osaamisen kehittämiseen valittu Metropolia ammattikorkeakoulu kaupungin ammatillisen lisä- ja täydennyskoulutuksen tuottajaksi. Henkilöstöhallinnolle asetetut tavoitteet eivät kuitenkaan toteudu odotetulla tavalla. Erityisesti sairauspoissaoloja koskeva tavoite jäi tavoitetasostaan. Siksi vuoden 2015 aikana on kehitetty niin sanottu tuunatun työn toimintamalli, jolla pyritään luomaan työntekijöille mahdollisuus osallistua työn tekoon, vaikka sataprosenttinen oman työn tekeminen ei olisikaan mahdollista. Tarkastuslautakunta suosittelee vuoden 2014 arviointikertomuksessaan tasa-arvolain mukaisesti selvittämään palkkakartoituksen avulla, ettei saman työnantajan palveluksessa olevien samaa tai samanarvoista työtä tekevien naisten ja miesten välillä ole perusteetonta palkkaeroa. Lautakunta suositteli, että kartoituksen tuloksia tuodaan esiin tulevissa henkilöstökertomuksissa. Vantaa on selvittänyt tutkimuksen tuloksia vuoden 2015 henkilöstökertomuksessa. Palkkapolitiikasta on tehty tutkimus, jonka mukaan Vantaalla ei ole havaittavissa, että "naisen euro olisi pienempi kuin miehen euro". Tutkimuksesta ilmenee, että palkkaukseen vaikuttavat erilaiset alavalinnat jo opiskeluvaiheessa. Myös eri ammattiryhmillä olevat omat virka- ja työehtosopimukset ja työmäärä vaikeuttavat vertailua. Naisten ja miesten palkkaero pienenee, kun ansiotasoa verrataan samaa työtä tekevien kesken. Samasta tehtävästä maksetaan tutkimuksen mukaan samaa tehtäväkohtaista palkkaa.

Selvitys kohtaan 5:

Henkilöstökeskus toteaa, että Vantaalla tehty tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaan liittyvä tutkimus palkoista osoittaa, että Vantaalla ei ole havaittavissa, että ”naisen euro olisi pienempi kuin miehen euro”. Palkkaeroja selittävät erilaiset alavallinnat jo opiskeluvaiheessa sekä eri ammattiryhmien omat virka- ja työehtosopimukset ja työmäärä. Naisten ja miesten palkkaero pienenee, kun ansiotasoa verrataan samaa työtä tekevien kesken. Samasta tehtävästä maksetaan tutkimuksen mukaan samaa tehtäväkohtaista palkkaa. Työnantaja ja henkilöstöjärjestöjen edustajat ovat sopineet, että palkkaraportointia kehitetään edelleen, jotta myönteinen kehitys varmistetaan jatkossakin.

Tarkastuslautakunta:

6. Vantaan elinkeinopolitiikan tavoitteet liittyvät kaupungin strategisena päämääränä olevaan elinvoiman vahvistamiseen. Vuonna 2015 kyseistä päämäärää edistettiin elinvoimaohjelmaa toteuttamalla. Ohjelman keskeisiä toimenpiteitä olivat kaupungin näkyvyyden vahvistaminen, uudentyypisen yrityspalvelun, yrityskiihdyttämö Turbiinin, käynnistäminen ja matkailutuotteiden profilointi. Kehäradan yhdistämien asuin- ja työpaikka-alueiden kehittäminen, profilointi ja markkinointi ovat sekä Vantaan elinkeinopolitiikan että elinvoimaohjelman keskeisiä tavoitteita. Elinvoimaohjelman 45 tavoitteesta 15 tavoitteen toteuttaminen jatkuu vuonna 2016. Kaikki tavoitteet ovat toteutumassa.

Selvitys kohtaan 6:

Elinkeinopalvelut toteaa, että kaupungin näkyvyyttä on edelleen vahvistettu erityisesti elinkeinopolitiikan näkökulmasta ja se on ilmentynyt erityisesti kaupungin uuden brändi-ilmeen ja Aviapolis –alueen näkyvyyden lisäämisellä sekä kaupunkitilassa, lentoasemaympäristössä kuin eri medioissa. Lisäksi kaupungin matkailun ja elinkeinokehittämisen näkyvyyttä on vahvistettu VisitVantaa ja BusinessVantaa -sivustojen avaamisella.

Tarkastuslautakunta:

7. Yleisjaosto on seurannut ja ohjeistanut tytäryhtiöiden toimintaa konsernistrategian mukaisesti. Uudessa kuntalaissa korostetaan entistä kuntalakia enemmän kuntakonsernien nopeaa reagointi- ja uusiutumiskykyä sekä onnistunutta johtamista. Konsernijohtaminen jäntevöityy uuden kuntalain myötä ja johtamisen merkitys kasvaa kuntien yhä monipuolisemmassa toiminnassa. Kunnan poliittisessa johtamisessa korostuu strateginen johtaminen ja myös kunnan tytäryhtiöt tulee velvoittaa omistajaohjauksen avulla huomioimaan kuntakonsernin kokonaisuus (KuntaL 410/2015 § 47). Kaupungin tulee määritellä selkeä konsernistrategia ja omistajaohjauksen periaatteet sekä tarkastuslautakunnan rooli, jotta tarkastuslautakunta voisi toteuttaa lakisääteistä tehtäväänsä.

Selvitys kohtaan 7:

Kaupunginhallituksen talvella (8.2.2016 § 17) nimeämässä Johtamisen ja demokrati-an kehittämistoimikunnassa uudessa kuntalaissa korostettu kunnan toiminnan joh-taminen ja konsernijohtaminen on nostettu toimikunnan työn keskiöön jo heti alusta lähtien. Erityisesti näkökulma oli esillä syyskuussa 2016 järjestetyssä Uuden sukupol-ven organisaatiot (USO) -työpajassa. Näkökulma on keskeinen toimikunnan syksyn työohjelmassa muutoinkin. Toimikunta ei vielä ole tehnyt konsernijohtamista koske-via linjauksia.

Hallintosäännön kokonaisuudistus on meneillään. Siihen siirrettäneen myös osia ny-kyisestä konsernistrategiasta. Uuden hallintosäännön on tarkoitus tulla voimaan kun-talain edellyttämällä tavalla 1.6.2017.

Konserni- ja asukaspalvelut toteavat, että arviointikertomuksen tiivistelmän kohtaan 7 ei ole oikaistavaa.

Tarkastuslautakunta:

8. Tietotekniikan avulla on tavoitteena parantaa tuottavuutta. Sähköisten palvelujen li-sääminen, sähköisten oppimisympäristöjen kehittäminen ja työnteon paikasta riip-pumattomien pilvipalvelujen käyttöönotto ovat viime aikoina toteutettuja toimenpi-teitä. Sähköisten palveluiden arkkitehtuuri on saatu määriteltä ja jatkossa hankin-nat voidaan tehdä siten, ettei päällekkäisyyksiä tule. Kaupungin täytyy turvata riittä-vät resurssit, jotta sähköisten palveluiden kehittämisessä edetään nopeammin.

Selvitys kohtaan 8:

Konserni- ja asukaspalvelut toteavat, että arviointikertomuksen tiivistelmän kohtaan 8 ei ole oikaistavaa.

Tarkastuslautakunta:

9. Asuntomessut Vantaan Kivistössä onnistuivat kaupungin näkökulmasta hyvin ja nii-hin liittyvät tavoitteet saavutettiin. Erityisesti näkyvyys mediassa oli hyvä, me-diaosumia oli 648 ja messuilla vieraili 826 median edustajaa. Kaupungilta oli oikea päätös pitää kiinni siitä, että Kehärata saatiin käyttöön ennen messujen alkua. Mes-suilla vieraili 138 756 kävijää joista 30 prosenttia tuli junalla ja 62 prosenttia omalla autolla.

Selvitys kohtaan 9:

Viestintä toteaa, että kertomukseen on koottu hyvin asuntomessujen, Kehäradan ja niihin liittyvän näkyvyyden mittareita. Medianäkyvyys oli laadultaan kaupungin kan-nalta positiivista. Kehäradan lentokentän aseman viivästyminen ja HSL:n syöttölii-kennejärjestelyt aiheuttivat jonkin verran negatiivista mediahuomiota. Positiivinen medianäkyvyys on jatkunut edelleen.

Markkinoinnin päätavoite vuonna 2015 oli asuinalueissa. Vantaalle rakennetaan paljon ja muutto Vantaalle on ennätysellistä.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala toteaa, että runsas julkisuus messukesänä oli sävyllään pääsääntöisesti positiivista tai neutraalia. Kehäradan valmistuminen ja asuntomessut selvästi hyötyivät toistensa julkisuusarvosta. Erityisenä onnistumisena mainittakoon myös City Mobil2 –projektin kuskittomat bussit, jotka kuljettivat messuvieraita Kivistön asemalta messualueelle. Kuskittomilla ajoneuvoilla tehtiin yli 10 000 matkaa messujen aikana.

Asuntomessualueen kunnallistekniikka rakennettiin 1,5 vuoden tiukassa aikataulussa, asemakaavaan kohdistuneesta valituksesta sekä alueelta löytyneistä liito-oravien pesäpuista johtuen. Aikataulupaineista huolimatta alue toteutettiin korkeatasoisena: huomiota on kiinnitetty niin hulevesien käsittelyyn kuin moderniin, valaisinkohtaisesti säädeltävään led-valaistukseenkin. Messualueen itäosassa sijainneisiin hiekkakuoppiin toteutettiin Kvartsijuonenpuiston toimintapuisto.

Valitettava kiista asuntomessualueen putkijätejärjestelmän liittymishdoista kaupungin ja pienkiinteistöjen omistajien välillä jatkuu edelleen. Elokuuhun 2016 mennessä järjestelmään on liittynyt noin puolet pienkiinteistöistä.

Asuntomessualueen tonteista kaupunki sai maanmyyntituloja 9 miljoonaa euroa.

Tarkastuslautakunta:

10. Kehäradan käyttöönoton myötä radanseudun houkuttelevuus tulevaisuuden rakennus- ja asuinalueena on kasvanut. Erityisesti tämä nousi esiin asuntomessututkimuksen palautteissa. Kehärata on merkittävä parannus pääkaupunkiseudun ja erityisesti Vantaan liikenneyhteyksiin. Linjauudistuksen jälkeen esiin nousseita katvealueiden ongelmia tulee seurata. Kehäradan rakentaminen on ollut suuri ja kallis investointi, mutta se on nähtävä maankäytön tehostamisen mahdollistajana ja sijoituksena tulevaisuuteen.

Selvitys kohtaan 10:

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala toteaa, että Kehäradan matkustajamäärät ovat jatkuvassa kasvussa ja hanke on parantanut Vantaan julkisuuskuvaa. Erityisesti kohtuuhintainen asuntorakentaminen jatkuu vilkkaana Kehäradan asemien ympäristöissä. Vehkalan työpaikka-alueen ensimmäinen hanke käynnistyy v. 2016.

Kehäradan liityntälinjaston käyttäjämääriä ja palautetta seurataan aktiivisesti yhteistyössä HSL:n kanssa. Vuoden liikennöinnin jälkeen kehärata ja liityntälinjat ovat tulleet joukkoliikenteen säännöllisille käyttäjille tutuiksi. Tilanne on siten vakiintunut ja mahdollisia jäljelle jääneitä aikataulu- ja linjastopuutteita voidaan parantaa saadun palautteen perusteella.

Tarkastuslautakunta:

11. Myönnettyjen rakennuslupien määrä kasvoi rakennusvalvonnan tulosalueella merkittävästi Vantaalla erittäin kiivaana jatkuneen rakentamisen johdosta. Tämä vaikutti myös tulosalueen talouteen ja toimintakate toteutui selvästi arvioitua parempana. Tärkeänä asiakaspalvelun joustavuuden ja tuottavuuden kohottamiseen tähtäävänä toimenpiteenä rakennusvalvonnassa on ollut siirtyminen sähköiseen lupamenettelyyn ja yhden luukun periaatteeseen. Sähköinen asiakaspalvelu ja yhden luukun periaate on ollut käytössä pientalorakentamisen osalta jo marraskuusta 2014 ja vuoden 2015 marraskuussa käytäntö laajeni kaikkea rakentamista koskevaan lupamenettelyyn. Asiakas saa lupapiste.fi nettiosoitteessa kaiken rakennuslupaan liittyvän palvelun. Tämä tehostaa lausuntomenettelyjä ja vähentää varsinaisia asiakaskäyntejä. Palvelua kehitetään edelleen entistä monipuolisemmaksi. Vantaan asuntomessualueesta tehdyn digitaalisen 5Dmallinnoksen kehittäminen tarjoaa tulevaisuudessa uusia mahdollisuuksia rakennetun ympäristön tarkasteluun, suunnitteluun ja rakentamisen vaikutusten ennakkointiin.

Selvitys kohtaan 11:

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala toteaa, että Vantaan rakentamisen tahti on vain kiihtynyt. Kesäkuun 2016 loppuun mennessä oli luvitettu yli 3600 asuntoa kun normaalivuoden määrä on ollut alle 2000 ja MAL tavoite 2400 asuntoa koko vuoden aikana.

3 D kaupunkimallin kehittämistä varten toimiala on keväällä 2016 päivittänyt koko Vantaan laserkeilausaineiston. Aineistoa täydennetään loppukesästä viistokuvaamalla lentokoneesta viiden kameran avulla vantaan alue ja näin saadaan LOD 2 –tason 3D malli koko Vantaasta. Mallia täydennetään päivittyvillä rakennuslupasuunnitelmillä, jotka liitetään saatuun malliin. Rakennusvalvonnassa on käynnissä kehitystyö, jonka avulla tämä ns. Täydentyvä kaupunkimalli saadaan mahdollisimman pitkälle automatisoitua. Jatkossa kaupunkimalli toimii monellakin eri tavoilla kansalaistoiminnan ja kansalaisvaikuttamisen alustana.

Tarkastuslautakunta:

12. Vantaan kaupungin varikolle on keskitetty kaupungin ajoneuvo-, kone- ja lisälaittekaluston hankinta, hallinnointi sekä tähän liittyvä huolto- ja korjaamotoiminta. Näin on saatu yhtenäiset käytännöt ajoneuvokalustoon liittyvissä asioissa. Samalla on muodostunut kokonaiskuva kaluston määrästä ja kustannuksista. Tällä tiedolla voidaan tehostaa kaluston yhteiskäyttöä ja ajoneuvojen käytön sekä siihen liittyvien kustannusten valvontaa. Merkittävä ajoneuvojen käyttöä tehostava toimi on ollut paikkatietojärjestelmän asentaminen 240 kaupungin ajoneuvoon. Järjestelmän avulla saadaan tarkat tiedot ajoneuvon liikkeistä ja työtiedoista. Näin voidaan valita tehtävään aina lähin ajoneuvo ja lyhentää ajoreittejä. Myös ajoneuvojen käytön raportointi monipuolistuu ja tehostuu järjestelmän avulla. Järjestelmän tuottaman tiedon avaamista kuntalaisten käyttöön testattiin 2016 avaamalla palvelu, jossa kuntalaiset pys-

tyivät seuraamaan lumiaurojen kulkua. Palvelusta on jatkossa tarkoitus tehdä pysyvä.

Selvitys kohtaan 12:

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala toteaa, että ajoneuvojen seurantajärjestelmän avulla on mahdollista parantaa mm. kaupungin ajoneuvojen käyttöastetta, vähentää polttoaineen kulutusta ja tehostaa henkilöstön työajan käyttöä. Lisäksi järjestelmän tietoa voidaan hyödyntää mm. esim. liukastumisiin liittyvissä korvausvaatimusten käsittelyn yhteydessä. Jatkossa järjestelmän eri ominaisuuksien hyödyntämistä tehostetaan järjestelmän toimittajan järjestämällä koulutuksella hyvässä yhteistyössä kaupungin henkilöstön kanssa. Kuntalaisen kannalta seurantajärjestelmä mahdollistaa myös esim. talviylläpitokaluston seurannan, jolloin internetin välityksellä näkee kaupungin ja sen palvelutuottajien auraus- tai hiekoituskaluston ajantasaisen sijainnin. Tästä palvelua on tarkoitus jatkossa muodostaa pysyvä.

Tarkastuslautakunta:

13. Vantaan ammattiopisto Varia on saanut vuosittain lisää opetus- ja kulttuuriministeriön järjestämisluvan mukaisia koulutuspaikkoja. Oppilasmäärä onkin koko ajan kasvanut, vaikka kaikkia järjestämisluvan mukaisia paikkoja ei ole saatu täytettyä. Sekä Varian omassa strategiassa että Vantaan vuoden 2015 kaupunkistrategiassa on yhdeksi tavoitteeksi asetettu ammatillisen koulutuksen keskeytysten vähentäminen. Varia on toteuttanut keskeyttämisten vähentämiseksi useita toimenpiteitä. Mitään kunnon lääketta ei ole kuitenkaan löydetty ja keskeyttämiset lisääntyivät hieman vuonna 2015. Varian taloustilanne on huolestuttava. Ammatillisen koulutuksen valtionosuuksia aiotaan leikata jopa 15 prosenttia. Varia on jo aloittanut säästö- ja tehostamistoimenpiteet. Yksi keino kompensoida leikkauksia on kasvattaa oppilasmääriä niin, että kaikki koulutuspaikat saadaan täytettyä.

Selvitys kohtaan 13:

Sivistystoimen toimiala toteaa, että säästö- ja tehostamistoimintaa on toteutettu vuoden 2015 lopussa hyväksytyn uuden strategian pohjalta. Varian organisaatiorakenne muutettiin paremmin tavoitteita vastaavaksi: hallinnon tehtäviä ja opetusalojen vastuualat jaettiin uudelleen, aikuisten koulutus hajautettiin opetusaloille.

Opiskelijamäärän kasvattaminen ei ole mahdollista tavoitellusti vuonna 2017, koska valtionosuuden rahoituksen tasoa on esitetty leikattavaksi 12,5 %. Koulutuksen järjestäjä päättää kohdistetaanko rahoituksen leikkaus opiskelijapaikkoihin vai toiminnan tehostamiseen vai molempiin. Variassa edellytetyt säästöt kohdistetaan sekä opiskelijamäärään että toiminnan tehostamiseen.

Toiminnallisesta näkökulmasta tehostamistoimintaa tehdään allokoimalla opetusresursseja uudelleen osaamisperusteisuuteen siirtymisen yhteydessä, tehostamalla ja vähentämällä tilojen käyttöä sekä kehittämällä jatkuvaa opiskelijahakua, jolla mahdollistetaan opetusryhmien täydentäminen kesken lukuvuoden.

Tarkastuslautakunta:

14. Kauppiaitten Kauppaoppilaitos MERCURIA menestyy. Nuorisokoulutuksen linjat ovat vetäneet opiskelijoita useana vuonna yli opiskelijakiintiön. Oppilaitos on myös useana vuonna peräkkäin saanut parhaat tuloksellisuuspisteet pääkaupunkiseudun kauppallisista oppilaitoksista. Toiminnassaan oppilaitos pyrkii koko ajan kehittymään ja saamaan työelämän vaatimukset mahdollisimman hyvin huomioonotetuksi opetuksessa. Työelämän kanssa tehtävän koulutus- ja harjoitteluyhteistyön vahvistamiseksi Kauppiaitten Kauppaoppilaitos, Vantaan kaupunki, kauppakeskus Jumbo ja viihdekeskus Flamingo muodostivat vuonna 2015 Kauppakeskusakatemiaksi kutsutun toimintamallin. Sillä toteutetaan Vantaan elinvoimaohjelmaa. Haastetta taloudelle ovat aiheuttaneet valtionosuuteen jo tehdyt leikkaukset ja tulevaisuudessa odotettavissa olevat lisäleikkaukset. Talous on kuitenkin vakaalla pohjalla ja uusien koulutustuotteiden kehitystyö asiakaspinnan laajentamiseksi on aloitettu.

Selvitys kohtaan 14:

Elinkeinopalvelut toteaa, että Kauppakeskusakatemia saatiin pystyyn kaavaillusti mutta Mercuriassa tapahtuneiden henkilöstövaihdosten myötä toiminta on sittemmin hiipunut ja odottaa uutta liikkeellelähtöä.

Konserni- ja asukaspalvelut toteavat, että arviointikertomuksen tiivistelmän kohtaan 14 ei ole oikaistavaa.

Sivistystoimen toimiala (täydennys vastaukseen lautakuntakäsittelyjen jälkeen) toteaa, että Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy on lukuvuonna 2016 – 2017 lisännyt merkittävästi resursseja kehittämistyöhön. Strategiaa on uudistettu ja yhtiö valmistautuu ammatillisen koulutuksen reformiin ja uudenlaiseen opettajuuteen.

Vuonna 2017 valtionosuusleikkaus on n. 12 %. Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy on pitkän tähtäimen taloussuunnittelulla ja tarkalla kustannuskurilla valmistautunut tulopohjan kaventumiseen. Eläkkeelle siirtyneiden tilalle ei ole palkattu uutta henkilöstöä ja osaamisperusteisen opetussuunnitelman myötä perinteinen lähiopetus on vähentynyt. Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy on aloittanut yhteistyön Suomen Liikemiesten Kauppaopiston kanssa ammatti- ja erikoisammattitutkintojen toteuttamisessa.

Tarkastuslautakunta:

15. Vantaan aikuisopisto katsoo kriittisiksi kehittämiskohteikseen erityisesti toiminnan tehostamisen ja opistoa koskevan taloustiedon parantamisen, ajantasaistamisen ja tämän tiedon raportoinnin kehittämisen sähköisten työkalujen avulla. Uusi kurssihallintojärjestelmä on jo tehostanut eri hallintorutiineja ja asiakasviestintää. Jatkossa järjestelmällä saadaan parannettua myös talousseurantaa sekä raportointia. Aikuisopiston tulopohja heikkeni, kun opistoa ei enää valittu maahanmuuttajille suunnatun työvoimapoliittisen suomen kielen koulutuksen järjestäjäksi. Aikuisopisto on aloittanut säästötoimenpiteet ja pysyi vuonna 2015 muutetun talousarvion toimintakatetavoitteessa. Nopeasti kasvaneiden turvapaikanhakijamäärien johdosta kotoutumis-

koulutuksen tarve tulee jatkossa kasvamaan. Vielä ei tiedetä lisääkö kotoutumiskoulutuksen kasvava tarve myös aikuisopiston kaltaisten oppilaitosten mahdollisuuksia järjestää kotoutumiskoulutusta. Aikuisopistolla on kuitenkin runsaasti kokemusta maahanmuuttajien koulutuksesta ja näin hyvät valmiudet kotoutumiskoulutusten järjestämiseen.

Selvitys kohtaan 15:

Sivistystoimen toimiala toteaa, että tarkastuslautakunnan huomiot ovat oikeaan osuvia ja varsin positiivisia opiston osalta. Tarkastuskertomuksen Aikuisopistoa käsittelevän kohdan 7.3 Aikuisopisto ensimmäisessä kappaleessa todetaan, että arviointikäynnillä toimintaa esitteli ammattiopiston rehtori. Paikalla oli kuitenkin aikuisopiston rehtori.

Lautakunta suosittelee jo aloitettujen talouden ja toiminnan tehostamistoimien jatkamista. Näin on toimittu ja tullaan toimimaan. Aikuisopisto on pystynyt tehostamaan toimintaansa merkittävästi siirtämällä paljon rutiininomaista ihmistyötä vaativia toimistotehtäviä Kursor-järjestelmän kautta automaattisesti tai lähes automaattisesti hoidettaviksi. Opiston talousennusteen mukaan kate ei ylitä tänä vuonna. Ennusteen laatiminen on hyvin haastavaa opiston toiminnan luonteen vuoksi. Suurin osa kansalaisopiston tuloista kertyy syyslukukauden aikana. Kurssit alkavat portaittain syyskuun puolivälin paikkeilla, ja ilmoittautuminen kursseille alkaa 10.8. Näin ollen tässä vaiheessa on hyvin vaikea arvioida asiakkaiden ilmoittautumisinnostusta kursseille. Ennuste on tehty kuitenkin kahden viimeisimmän vuoden toteumatietojen perusteella, joten suuria muutoksia ei pitäisi olla odotettavissa.

Tarkastuslautakunta:

16. Varhaiskasvatuksen tulosalueella jatkettiin jo vuonna 2014 aloitettua palvelumuotoilua, jonka pyrkimyksenä on vakiinnuttaa palvelujen yhteissuunnittelu palvelujen käyttäjien kanssa. Yksityisessä varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrä kasvoi suunnitellusti vuonna 2015 ja näiden palvelujen osuutta kasvatetaan lisäämällä palvelusetelipäivähoidon osuutta. Palvelusetelipäivähoidon lisäämisellä saadaan monipuolistettua palvelutarjontaa ja samalla pienennettyä kaupungin investointitarpeita. Uudenlaisia menetelmiä lasten kasvun ja kehityksen tukemiseksi on haettu palkkaamalla päiväkoteihin taidepedagogeja. Tästä kokeilusta on saatu hyviä kokemuksia. Varhaiskasvatustilain muutoksen myötä Vantaa rajaa subjektiivista päivähoito-oikeutta 2016. Varhaiskasvatuksen tulosalue tulee tekemään hyvissä ajoin yhteistyötä niiden perheiden kanssa, joita päivähoitoon rajoitukset koskevat. Näin pyritään löytämään perheitä ja lapsia parhaiten palveleva tapa järjestää päivähoito 20 viikkotuntin laajuisena. Sinirikon päiväkodin investointihankkeella vastattiin ympärivuorokautisen päivähoitoon kasvavaan palvelutarpeeseen. Uudet tilat ovat osoittautuneet hyvin toimiviksi.

Selvitys kohtaan 16:

Sivistystoimen toimiala toteaa, että varhaiskasvatuksen tulosalueella jatkettiin jo vuonna 2014 aloitettua palvelumuotoilua, jonka pyrkimyksenä on vakiinnuttaa palvelujen yhteissuunnittelu palvelujen käyttäjien kanssa. Palvelumuotoilutilaisuuksia on ollut yhteensä 18 kpl.

Yksityisessä varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrä kasvoi suunnitellusti vuonna 2015 ja näiden palvelujen osuutta kasvatetaan lisäämällä palvelusetelipäivähoidon osuutta. Palvelusetelipäivähoidon lisäämisellä saadaan monipuolistettua palvelutarjontaa ja samalla pienennettyä kaupungin investointitarpeita.

Palvelusetelipäivähoidossa oli 551 lasta 1/2016 ja 749 lasta 8/2016. Ostopalvelusopimuksiin perustuva varhaiskasvatus päättyi 31.7. Ostopalvelupäiväkodit siirtyivät palvelusetelituottajiksi. Uudet yksityiset päiväkodit: Aarresaari päiväkoti aloitti toimintansa 1.1.2016 (108 paikkaa), Jalokivi (54 paikkaa) ja Oivallus (73 paikkaa) elokuussa 2016. Säästöä: Kolmen päiväkodin investointikustannukset arviolta n. 15 M€. Uudenlaisia menetelmiä lasten kasvun ja kehityksen tukemiseksi on haettu palkkaamalla päiväkoteihin taidepedagogeja. Tästä kokeilusta on saatu hyviä tuloksia. Varhaiskasvatukseen on palkattu elokuun 2016 alusta 15 Taidepedagogia vakinaisesti kasvun ja oppimisen tukeen. Tarkoituksena on parantaa kasvun ja oppimisen tuen laatua vähentämällä samalla avustajien palkkaamista Seuresta.

Varhaiskasvatuslain muutoksen myötä Vantaa rajaa subjektiivista päivähoito-oikeutta 2016. Varhaiskasvatuksen tulosalue tulee tekemään hyvissä ajoin yhteistyötä niiden perheiden kanssa, joita päivähoiton rajaukset koskevat. Näin pyritään löytämään perheitä ja lapsia parhaiten palveleva tapa järjestää päivähoito 20 viikkotunnin laajuisena. Palvelumuotoilutilaisuuksia ollut yhteensä 18 kpl joissa on vanhempien kanssa keskusteltu 20 tunnin palvelun järjestämisestä. Kaikille varhaiskasvatuksen asiakkaille järjestettiin myös Webropol kysely joulutammikuussa, johon tuli yli 900 vastausta. Näiden perusteella Vantaalla tarjotaan 20 tuntia palvelua kaikissa päiväkodeissa 4t/5pv viikossa sekä jokaisella alueella vähintään yhdessä päiväkodissa 6-7t/pv 3pv viikossa.

Sinirikon päiväkodin investointihankkeella vastattiin ympärivuorokautisen päivähoiton kasvavaan palvelutarpeeseen. Uudet tilat ovat osoittautuneet hyvin toimiviksi.

Tarkastuslautakunta:

17. Sosiaali- ja terveydenhuollon oman toiminnan menot alittivat talousarvion 7,5 miljoonalla eurolla, joista toimeentulotukimenojen alitus oli 4 miljoonaa euroa. Erikoissairaanhoidon menot sen sijaan ylittivät alkuperäisen talousarvion lähes 19 miljoonalla eurolla. Jatkossa on erittäin tärkeää, että erikoissairaanhoidossa tuottajan (HUS) ja järjestäjän (Vantaa) talousarviot ja tulostavoitteet sovitetaan yhteisesti. Sosiaali- ja terveydenhuollossa tulee kiinnittää erityistä huomiota palvelujen laadun ja resurssien turvaamiseen kaikilla toimintasektoreilla. Pätevien työntekijöiden saamiseksi on tehtävä edelleen uusia avauksia. Johtaminen, työolosuhteet ja niiden jous-

tot ja palkkaus ovat avainasemassa, jotta työntekijöiden vaihtuvuus saadaan hallintaan.

Selvitys kohtaan 17:

Sosiaali- ja terveystoimen toimiala toteaa, että lastensuojelun henkilöstön saatavuuden ja pysyvyyden turvaamiseksi sosiaalityöntekijöiden palkkausta saatiin tarkistettua vastaamaan pääkaupunkiseudun palkkatasoa. 1.3.2016 voimaantullut uusi sosiaalihuollon ammattihenkilölaki tiukensi sijaisten kelpoisuusehtoja ja on osaltaan vaikeuttanut pätevien sijaisten saamista. Lääkäritilanne toimialalla on hieman parantunut. Pätevän henkilökunnan saamiseksi onnistunut työharjoittelu ja perehdytys ovat arvokkaita rekrytointivaltteja. Toimialan pitkäjänteinen kehittämistyö toi Myyrmäen terveysasemalle vuoden 2015 koulutusterveyskeskuspalkinnon.

Tuunatun työn toimintamalli otettiin onnistuneesti käyttöön helmikuussa 2016. Työhyvinvointiasiantuntijoiden terveys- ja turvallisuuskäynneillä tuetaan työyhteisön työhyvinvointia ja työssä jaksamista. Palvelujen laadun turvaamiseksi toimialalla on panostettu v. 2015 – 2016 erityisesti potilas- ja asiakasturvallisuuteen mm. kattavalla lääkehoitolupakoulutuksella sekä ottamalla HaiPro-ilmoitusohjelma käyttöön.

Toimialalla kiinnitetään jatkuvasti huomiota johtamisen laatuun ja mahdollistetaan esimiesasemassa oleville johtamisessa kehittyminen. Etätyön mahdollisuuksia hyödynnetään niissä töissä, joihin se sopii.

Olisi perusteltua, että Vantaan ja HUS:n talousarvioissa olevat erikoissairaanhoidon määrärahat olisivat samat, ja tähän kyllä pyritään kuntaneuvotteluissa. Ongelmaksi muodostuu HUS:n ja Vantaan erilainen tapa budjetoida sekä päätöksenteon aikataulujen yhteensovittaminen. HUS määrittelee Vantaan osuuden laskennallisesti koko HUS:n tasolla, mikä johtaa usein pienempään osuuteen kuin mitä Vantaan todellinen toteutuma tulee olemaan. Vantaalla budjetoidaan ottaen huomioon myös Vantaan oma erikoissairaanhoidon toteutumatieto. Vantaan sosiaali- ja terveystoimi on pyrkinyt esittämään ja budjetoimaan erikoissairaanhoidon realistisesti ennakoitun toteutuman mukaan.

Sosiaali- ja terveystoimi pyrkii yhdessä HUS:n kanssa kehittämään kuntaneuvottelumenettelyä vastaamaan paremmin esiintyviin haasteisiin. Lisäksi sosiaali- ja terveystoimen johto pitää HUS:n vantaalaisten luottamushenkilöiden kanssa kokouksia, joissa keskustellaan Vantaan ja HUS:n yhteistyöstä. Lautakunnan varsinaisissa kokouksissa HUS:n asiat ovat usein esillä selostuksina ja keskusteluina.

Erikoissairaanhoidon läheteitä vähennetään lisäämällä erikoislääkärivastaanottoja terveysasemilla.

Lisäksi neuvoloissa on osaamista parannettu ja hankittu mm. ultraäänilaitteita, jotka vähentävät läheteiden määrää erikoissairaanhoidon. Kaikkein sairaimpia potilaita hoidetaan listamallilla, jossa taataan potilaalle omalääkäri ja omahoitaja. Näin hoi-

don jatkuvuus paranee ja tämä vähentää erikoissairaanhoidon päivystykseen ja poliklinikoille lähettämistä.

Ilta vastaanotto toiminta on jo aloitettu neuvolapalveluissa ja kunhan vaikutukset kartoitetaan, voidaan arvioida toiminnan laajentamisen hyötyjä.

Tarkastuslautakunta:

18. Suun terveydenhuollon liikelaitos on onnistunut parantamaan tuottavuuttaan. Mitarina on käytetty tuotettujen suoritteiden määrää henkilötyövuotta kohden. Tuottavuus on kasvanut kymmenen prosenttia liikelaitoksen toiminnan (2010–2015) aikana. Alijäämän kattaminen edellyttää toiminnan tehostamista edelleen. Asiakasmäärän kasvu on aiheuttanut painetta pysyä hoitotakuun edellyttämässä aikarajoissa kiireettömässä hammashoidossa.

Selvitys kohtaan 18:

Suun terveydenhuollon liikelaitos toteaa, että suun terveydenhuollossa on otettu käyttöön 2016 alkuvuodesta aikakattojärjestelmä yhtenäistämään eri hoitokokonaisuuksiin käytettävää aikaa. Jonojärjestelmästä on luovuttu huhtikuun 2016 lopussa, millä on pyritty vaikuttamaan läpinäkyvyyteen sekä helpottamaan ajanvarauskäytäntöjä. Syksyllä 2016 suun terveydenhuollon liikelaitoksessa pilotoidaan monihuone-toimintaa, jonka on tarkoitus laajentua kattamaan koko Vantaan alue 2017 vuoden aikana suurimmissa hoitoloissa.

Vantaan kaupunki on irtisanonut SEHYK-sopimuksen 6/2016 suun terveydenhuollon liikelaitoksen linjauksen mukaisesti. Tällä on pyritty suoriin kustannussäästöihin ja oman erityisosaamisen kasvattamiseen sekä turvaamaan täyden palvelun suun terveydenhuolto vantaalaisille.

Suun terveydenhuolto on ottamassa uusia sähköisiä asiointipalveluita käyttöön syksyn 2016 aikana, joilla edelleen helpotetaan yhteydenottoa sekä mahdollistetaan lähitulevaisuudessa etäasiointi myös suun terveydenhuollon ammattilaisille suoraan.

Vuoden 2017 toimenpidetilaus tulee kasvamaan 1,5 %. Lisäksi nykyisestä palvelusopimuksesta puuttuva liikkumavara otetaan uudestaan käyttöön. Ennusteen mukaan suun terveydenhuollon alijäämä tulee vähenemään huomattavasti ja liikelaitoksen tuottavuus on noussut koko vuoden tasolla yli 6 % ja huhtikuusta alkaen 10 %.

Tarkastuslautakunnan suosituksiin saadut kommentit sekä muut arviointikertomukseen tulleet kommentit

Arviointikertomuksen kohta 1.4 Määrärahoja koskevien sitovien tavoitteiden toteutuminen

Tarkastuslautakunnan suositus (s. 18):

”Sitovien tavoitteiden mittaroinnissa tapahtuneesta hyvästä kehityksestä huolimatta mittareihin tulee edelleen kiinnittää huomiota. Tavoitteet ovat osa toimintakertomusta, mikä puolestaan on osa tilinpäätöstä vuodelta 2015, joten tavoitteiden toteutuminen on pystyttävä raportoimaan. Sitovien määrärahatavoitteiden toteutumiseen tulee kiinnittää huomiota”.

Taloussuunnittelun vastaus:

Taloussuunnittelu toteaa, että sitovien tavoitteiden mittarointia on pyritty kehittämään viime vuosina yhteistyössä toimialojen kanssa. Tarkastuslautakunnan arvion mukaan sitovien tavoitteiden mittarointi on kehittynyt aiemmasta, mikä vaikuttaa myös tavoitteiden edistämiseen ja seurattavuuteen. Taloussuunnittelu on tiivistänyt yhteistyötään strategiavalmistelijoiden kanssa, ja mittarointia ollaan kehittämässä edelleen arviointikertomuksen 2015 havainnot huomioiden. Erityistä huomiota tullessaan kiinnittämään siihen, että tavoitteet ovat vaikuttavissa ja raportoitavissa talousarviovuoden aikana. Talousarvion sitovat määrärahasot esitetään selkeästi eriteltynä talousarviossa, ja talousarviovuoden aikana tehtävät muutokset kohdentuvat nimenomaan sitoviksi määriteltyihin määrärahoihin. Poikkeamat alkuperäiseen ja muutettuun talousarvioon nähden esitetään tilinpäätöksen toimintakertomusosiossa.

Arviointikertomuksen kohta 5.1 Omistajaohjaus ja konsernistrategia

Tarkastuslautakunnan suositus (s. 49):

”Kunnan taloudessa ja toiminnassa korostuu uudessa kuntalaissa konserninäkökulma. Uudistaessaan konserniohjeistusta kaupungin tulisi selkeästi määritellä tarkastuslautakunnan rooli, jotta tarkastuslautakunta voisi toteuttaa lakisääteistä tehtäväänsä kaupunginvaltuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden arvioijana koko konsernissa”.

Konsernipalveluiden vastaus:

Konsernipalveluilla ei ole tekstiin kommentoitavaa.

Arviointikertomuksen kohta 5.2 Tietohallinto

Tarkastuslautakunnan suositus (s. 49):

”Olisi hyvä, että tietohallinnon kehittämishankkeissa tuottavuuden nousu osoitettaisiin myös jälkikäteen”.

Tietohallinnon vastaus:

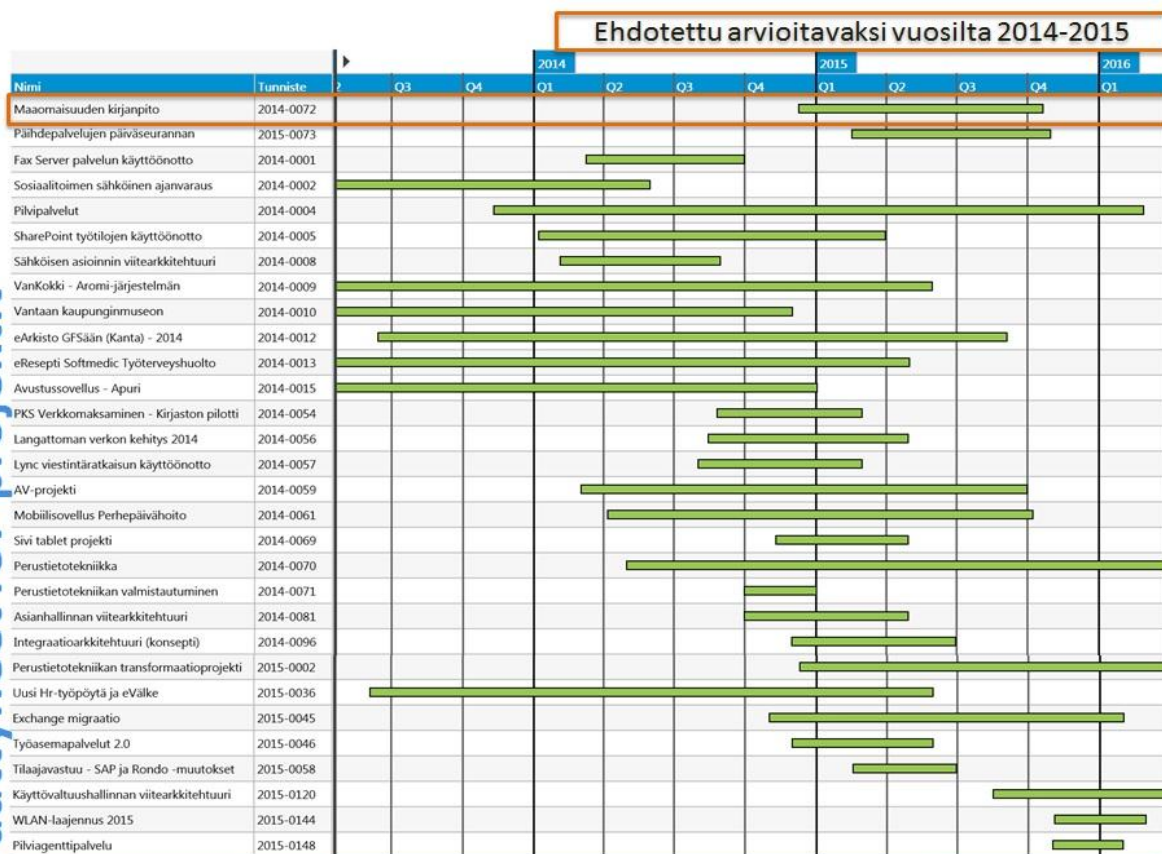
Tietohallinnon ohjausryhmä hyväksyi 04/2016 kokouksessaan tietohallinnon valmisteleman Vantaan kaupungin projektimallin päivityksen. Projektimallia päivitettiin siten, että se sisältää jatkossa automaattisesti päättyneiden ICT-projektien saavutettujen hyötyjen raportoinnin. Projektit päättyvät lopetuspäätökseen (PP4). Ennen tätä laaditaan projektin loppuraportti. Loppuraportti sisältää tarvittavat mittarit ja seuranta-ajan hyötyjen seuranta ja jälkiarviointia varten. Investoinnit arvioidaan pääsääntöisesti 1 – 3 vuotta projektin päättymisen jälkeen, jolloin laskennalliset tuotot ovat realisoituneet.

Vuoden 2016 aikana arvioidaan vuonna 2014 – 2015 päättyneistä projekteista seuraavat investointikohteet:

- o Maaomaisuuden kirjanpito, omistaja Leea Markkula-Heilamo
- o Perhepäivähoidon mobiilisovellus, omistaja Sole Askola-Vehviläinen
- o Kirjastojen PKS verkkomaksaminen, omistaja Mikko Vainio
- o Sähköinen toimeentulotuki, omistaja Anna Cantell-Forsbom

Arvioinnin yhteydessä verrataan syntyneitä tuottoja investoinnin perusteena olleeseen BusinessCase laskelmaan.

Päättyneet ICT-projektit

Arviointikertomuksen kohta 6.2 Kehärata

Arviointikertomuksen johtopäätökset (s. 54):

Kehäradan käyttöönoton myötä radanseudun houkuttelevuus tulevaisuuden rakennus- ja asuinalueena on kasvanut. Erityisesti tämä nousi esiin asuntomessututkimuksen palautteessa. Kehärata on myös pääkaupunkiseudun ja erityisesti Vantaan merkittävä liikenneyhteyksien parannus. Rakentaminen on ollut suuri ja kallis investointi, mutta se on nähtävä maankäytön tehostamisen mahdollistajana ja sijoituksena tulevaisuuteen.

Arviointikertomuksen suositukset (s. 54):

Linjauudistuksen jälkeen esiin nousseita katvealueiden ongelmia tulee seurata.

Toimialan vastaus:

Kehäradan liityntälinjaston käyttäjämääriä ja palautetta seurataan aktiivisesti yhteistyössä HSL:n kanssa. Vuoden liikennöinnin jälkeen kehärata ja liityntälinjat ovat tulleet joukkoliikenteen säännöllisille käyttäjille tutuiksi. Tilanne on siten vakiintunut ja käyttöönottovaiheen karikot ovat jo takana. Mahdollisia jäljelle jääneitä aikataulu- ja linjastopuutteita voidaan parantaa saadun palutteen perusteella.

Arviointikertomuksen kohta 6.3 Rakennusvalvonta

Arviointikertomuksen johtopäätökset (s. 57):

Rakennusvalvonnan tulosalueen työmäärää lisäsi huomattavasti erittäin kiivaana Vantaalla jatkunut rakentaminen. Kova rakennusvauhti heijastui positiivisesti myös rakennusvalvonnan tulosalueen talouteen sillä rakennusvalvonnan toimintakate oli yli 1,2 miljoonaa euroa arvioitua parempi.

Tärkeä asiakaspalvelun sujuvoittamiseen ja tuottavuuden kohottamiseen tähtäävä toimenpide rakennusvalvonnassa on ollut siirtyminen sähköiseen lupamenettelyyn ja yhden luukun periaatteeseen. Sähköinen asiakaspalvelu ja yhden luukun periaate on ollut käytössä pientalorakentamisen osalta jo marraskuusta 2014 ja vuoden 2015 marraskuussa käytäntö laajeni kaikkea rakentamista koskevaan lupamenettelyyn. Asiakas saa lupapiste.fi nettiosoitteessa kaiken rakennuslupaan liittyvän palvelun. Asiakas asioi vain rakennusvalvonnan lupaneuvonnan kanssa ja rakennusvalvonta hoitaa tarvittavien lausuntojen hankkimisen rakennuslupahakemukseen, joten asiakas saa tarvitsemansa palvelun yhden luukun kautta. Tämä tehostaa lausuntomenettelyjä ja vähentää varsinaisia asiakaskäyntejä. Palvelua kehitetään edelleen entistä monipuolisemmaksi.

Vantaan asuntomessualueesta tehty digitaalinen 5D-mallinnos ja sen edelleen kehittäminen ja mallinnuksen laajentaminen koko Vantaan aluetta koskevaksi on tuomassa jatkossa uudenlaisia mahdollisuuksia rakennetun ympäristön suunnitteluun ja rakentamisen vaikutusten ennakointiin. Mallin avulla on mahdollisuus tarkastella mallinnetun alueen rakennuksia, katuja ja viheralueita oikeissa mittasuhteissa. Malliin on tarkoitus tulevaisuudessa liittää uusien rakennusten ja rakennettavan ympäristön

erilaiset suunnitelmat, jolloin voidaan hahmottaa miten alue muuttuu, kun uudet rakennukset sijoittuvat ympäristöön. Malli on kehitetty avoimeksi, joten se tarjoaa myös kansalaisille mahdollisuuden nähdä eri rakennushankkeiden vaikutuksia omaan ympäristöön.

Arviointikertomuksen suositukset (s. 57):

Rakennusvalvonnan tulee seurata palvelun toimimista voimakkaan kysynnän aikana sekä niissä tapauksissa, joissa asiakas joutuu käyttämään muuta kuin sähköistä asiakaspalvelua.

Toimialan vastaus:

Vantaan rakentamisen tahti on vain kiihtynyt. Kesäkuun 2016 loppuun mennessä oli luvitettu yli 3600 asuntoa, kun normaalivuoden määrä on ollut alle 2000 ja MAL tavoite 2400 asuntoa koko vuoden aikana. Asuntotuotanto on siten kolmikertainen "normaalivuoteen" nähden ja ylittää MAL tavoitteen kaksinkertaisesti. Toistaiseksi rakennusvalvonta on kyennyt vastaamaan kysyntään pieniä viiveitä lukuun ottamatta. Henkilöstön määrää on kuitenkin nostettava jonkin verran suunnitellusta.

Rakennusvalvonta seuraa jatkuvasti palvelunsa kehittymistä. Rakennusvalvonnan kaikille asiakkailleen (3800 kpl) tekemä asiakastyytyväisyyskysely antoi hyvän tuloksen. Vastauksia tuli noin 450. Avoimia vastauksia saatiin noin 200. Yhdessäkään vastauksessa ei viitattu tai vaadittu kirjallista rakennusvalvontapalvelua. Lupakäsittely siirtyi kaikilta osiltaan sähköiseksi 1.11.2015 ja pientalojen osalta jo 1.1.2014. Työmaiden katselmustoiminta siirtyy sähköiseksi 1.1.2016.

Arviointikertomuksen kohta 6.4 Varikko

Arviointikertomuksen johtopäätökset (s. 60):

Varikon nykyinen keskitetty oma pieni tilaajayksikkö ja yhtenäinen ajoneuvohallinta on hyvä säilyttää kaupungilla. Keskittämisen myötä kaupungilla on yhtenäiset käytännöt ajoneuvokalustoon liittyvissä asioissa. Samalla muodostuu kokonaiskuva kaluston määrästä ja kustannuksista, jolloin voidaan tehostaa kaluston yhteiskäyttöä ja ajoneuvojen käytön ja siihen liittyvien kustannusten seuranta ja valvontaa. Varikko tekee tiivistä yhteistyötä muiden toimialojen kanssa. Ajoneuvojen hankinnassa on yhä tärkeämmäksi nousseet ympäristökriteerit.

Ajoneuvojen paikkatietojärjestelmä tehostaa ajoneuvojen käyttöä. Järjestelmän tietoa on avattu myös kuntalaisten käyttöön katujen talvikunnossapidon seurantaan liittyen.

Arviointikertomuksen suositukset (s. 60):

Tarkastuslautakunta suosittelee jatkossakin hyödyntämään paikkatietojärjestelmän tietoja myös kuntalaisten informoinnissa.

Toimialan vastaus:

Kuntalaisen kannalta ajoneuvojen seurantajärjestelmä mahdollistaa myös esim. talviylläpitokaluston seurannan, jolloin internetin välityksellä näkee kaupungin ja sen palvelutuottajien auras- tai hiekoituskaluston ajantasaisen sijainnin. Tästä palvelua on tarkoitus jatkossa muodostaa pysyvä.

Arviointikertomuksen kohta 7.2 Kauppiaitten kauppaoppilaitos Oy

Tarkastuslautakunta (s. 64):

”Taloustavoitteena oli nettotulos 100 000 euroa ja muina tavoitteina täyttöaste, opiskelijoiden työllistyminen ja jatko-opinnot, opintojen keskeyttäminen ja ylläpitäjän antama arvosana toiminnasta asteikolla 1–5”.

Asetetut tavoitteet toteutuivat opintojen keskeyttämisestä lukuun ottamatta. Keskeyttämisen lisääntymiseen vaikutti ennakoitua suurempi opiskelijamäärä ja erityisesti aikuisopiskelijoiden keskeyttämisen lisääntyminen, mikä johtuu koko kaupan alan vaikeasta taloudellisesta tilanteesta. Tavoitteiden toteutuminen ilmenee kohdasta 1.5.”

Toimialan vastaus:

Vaikka opintojen keskeyttämisaste nousi vuonna 2015, se on Mercuriassa edelleen erittäin alhainen. Luku tulee suoraan tilastokeskuksen aineistoista ja siihen vaikuttaa myös heti opintojen aloitusvaiheessa tapahtuvat muutokset. Tavoitetaso on asetettu erittäin korkealle ja sen saavuttaminen tulee olemaan haastavaa myös tulevaisuudessa. Vuoden 2016 tiedot eivät ole vielä valmistuneet.

Opiskelijoiden työllistymistavoite on asetettu myös korkealle tasolle. Vaikea työllisyystilanne ja negatiiviset uutiset kaupan alalta (mm. Anttilan konkurssi, Stockmannin yt-neuvottelut) ovat vaikuttaneet työssäoppimispaikkojen saamiseen ja osaltaan myös opiskelijoiden työllistymiseen. Pääkaupunkiseudulla ja kasvukeskuksissa tilanne on kuitenkin huomattavasti muuta Suomea parempi. Vuoden 2016 tiedot eivät ole vielä valmistuneet.

Tarkastuslautakunta (s. 64):

”Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy:n taloudelliset tulokset ovat viime vuosina olleet selvästi ylijäämäisiä ja yhtiön taloudellinen asema on vakaa. Oppilaitoksen vuosittainen liikevaihto on ollut vuosina 2012–2015 noin seitsemän miljoonaa euroa. Vuonna 2015 Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Osakeyhtiön taseeseen on kertynyt aiempien tilikausien ylijäämää noin kymmenen miljoonaa euroa (lukuun laskettu mukaan 2015 kertynyt ylijäämä). Suurin tuloerä on vuosittain ollut koulutuspaikkakiintiön perusteella maksettava valtionosuus, josta on kertynyt vuosittain lähes 90 prosenttia koko tulorahoituksesta. Ammatillisen koulutuksen rahoitusta vuosille 2013 ja 2014 supistettiin valtion osalta, kun koulutuspaikkojen yksikköhintojen indeksikorotukset jäädettiin ja lisäksi yksikköhintoihin tehtiin pieniä leikkauksia.

Ammatillisen koulutuksen rahoitusta uudistetaan edelleen jatkossa, mutta vielä ei ole tarkkaa tietoa miten uudistus tapahtuu. On todennäköistä, että ammatillisen koulutuksen valtiolta saama rahoitus tulee jatkossa edelleen vähenemään. Kauppi-
aitten Kauppaoppilaitos Oy pyrkii koko ajan tehostamaan toimintaansa ja varautuu
valtionrahoituksessa odotettavissa oleviin muutoksiin. Oppilaitos kehittää muun mu-
assa koko ajan uusia koulutustuotteita asiakaspinnan laajentamiseksi ja samalla on
myös toteutettu hillittyjä kustannussäästöjä.”

Toimialan vastaus:

Vuonna 2017 toteutetaan ammatillisen peruskoulutuksen säästöohjelman suurin
leikkaus. Kesän aikana on leikkauksen määrää vielä lisätty. Leikkauksen seurauksena
valtionosuusrahoitus pienenee noin 12 %. Koulutuksen järjestäjä saa päättää, toteut-
taako se säästöt pienemmällä yksikkö hinnalla vai opiskelijamäärää vähentämällä.
Mercuria toteuttaa koulutustakuuta ja pitää opiskelijamäärän (710) ennallaan. Tä-
män lisäksi Mercuriassa on jatkettu maltillista säästöohjelmaa.

Tarkastuslautakunnan suositus (s. 67):

”Tarkastuslautakunta kannustaa jatkamaan hyviä tuloksia tuottanutta kehitystyötä ja
hakemaan edelleen uusia keinoja, joilla varaudutaan talouden kiristymiseen.”

Toimialan vastaus (täydennys vastaukseen lautakuntakäsittelyjen jälkeen):

Kauppi-
aitten Kauppaoppilaitos Oy:n lukuvuoden 2016 – 2017 painopistealueena on
digitaalisuuden ja tiimityöskentelyn kehittäminen. Erityisesti opettajien ohjausval-
miuksia kehitetään vastaamaan uutta opettajuutta. Talouden kehittymistä seurataan
erityisen tarkasti.

Arviointikertomuksen kohta 7.4 Varhaiskasvatus

Tarkastuslautakunta (s.71):

”Varhaiskasvatuksen strateginen tavoite on kasvattaa yksityisessä varhaiskasvatuk-
sessa olevien lasten osuutta yli 12 prosenttiin vuonna 2016. Yksityisistä varhaiskasva-
tuspalveluista ostopalvelusopimuspäivähoidosta tullaan luopumaan kesään 2016
mennessä ja palvelusetelipäivähoitoa puolestaan tullaan edelleen lisäämään. Van-
taalle valmistui vuonna 2015 kolme uutta yksityistä palvelusetelipäiväkotiä ja vuonna
2015 varhaiskasvatuksessa olevista lapsista noin 11 prosenttia oli yksityisessä var-
haiskasvatuksessa (noin seitsemän prosenttia vuonna 2014). Palvelusetelipäivähoi-
don osuuden kasvattamisella varhaiskasvatuksen tulosalue pyrkii palvelutarjonnan
monipuolistamiseen, kaupungin investointikulujen vähentämiseen ja myös tuotta-
vuuden lisäämiseen.

Palvelusetelipäiväkodit ovat Vantaalla yksityisen sijoittajan rakentamia ja kaupunki
säästää näin investointikustannuksissa. Lisäksi kuuden suurimman kaupungin päivä-
hoidon kustannusvertailussa todettiin, että Vantaalla, Tampereella, Turussa ja Oulus-
sa vuonna 2014 palvelusetelijärjestelmän kustannukset lasta kohden laskettuina oli-
vat kunnallisen päivähoidon kustannuksia alhaisemmat.”

Toimialan vastaus:

Arviointikertomuksessa on sisältöosassa viitattu palvelusetelipäivähoidon alhaisempiin kustannuksiin kunnalliseen päivähoitoon nähden (Kuuden suurimman kaupungin lasten päivähoidon palvelut ja kustannukset vuonna 2014). Kuusikkoraportissa 2015 todetaan seuraavaa: Kuusikkoraporttien tarkoituksena on palvella ensisijaisesti kuntien päättäjiä ja ne ovat yksi väline toiminnan ohjaamiseen. Kuusikko-raportit nostavat esiin eroavaisuuksia, jotka vaativat tarkempaa analyysia. Tavoitteena ei ole vertailla esimerkiksi omien ja ostopalvelujen kustannuksia. Omien ja ostopalvelujen tiedonkeruu poikkeaa merkittävästi esimerkiksi asiakasmaksujen, vuokrien, tilaamiseen liittyvien kustannusten ja hallinnon vyörytysten osalta. Kunnan omaa tuotantoa voi verrata toisen kunnan omaan tuotantoon, mutta omien ja ostopalvelujen tiedot eivät ole vertailukelpoisia, koska ne sisältävät eri kustannuseriä.

Yksityisen hoidon tuella ja palvelusetelillä järjestetyssä päivähoidossa sekä osin myös ostopalvelupäivähoidossa asiakkaat maksavat oman osuutensa palvelusta (asiakasmaksu) suoraan palvelun tuottajalle. Siten näiden palvelujen kustannukset ovat kunnalle netto-kustannuksia eikä niitä voi suoraan verrata raportissa esitettyihin kunnallisen päivähoiton kustannuksiin, joihin sisältyy asiakasmaksun osuus. Tämän lisäksi kunnallisen ja palvelusetelipäivähoidon kustannuksiin vaikuttaa olennaisesti se, että suurin osa tukea tarvitsevista lapsista ohjautuu kunnalliseen päivähoitoon. Erilaisiin tukitoimiin käytetään vuositasolla Vantaalla n. 7,9 M€.

Lautakuntien selvitykset arviointikertomuksesta vuodelta 2015

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan lautakuntien selvitys arviointikertomuksesta vuodelta 2015

VD/7211/00.01.02.01/2016

Kaupunkisuunnittelulautakunta 22.8.2016 § 7

Tekninen lautakunta 23.8.2016 § 7

Ympäristölautakunta 14.9.2016 § 6

Tarkastuslautakunta laatii vuosittain kaupunginvaltuustolle tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä luovutettavan arviointikertomuksen, jossa arvioidaan ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet.

Tarkastuslautakunnan laatima Vantaan kaupungin arviointikertomus vuodelta 2015 merkittiin tiedoksi kaupunginvaltuuston kokouksessa 23.5.2016 ja lähetettiin kaupunginhallitukselle toimenpiteitä varten. Kaupunginhallitus päätti 6.6.2016 lähettää valtuuston päätöksen toimialoille toimenpiteitä varten.

Toimialoja ja eräitä tulosalueita on pyydetty antamaan selvityksensä arviointikertomuksen tiivistelmäkohtiin 30.9.2016 mennessä seuraavasti: Maankäytön rakentamisen ja ympäristön toimiala kohdat 1, 3, 9, 10, 11, 12.

Lisäksi toimialoja ja eräitä tulosalueita pyydetään antamaan selvityksensä niitä koskevista arviointikertomuksen sisältökohdista. Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialaa koskevat seuraavat arviointikertomuksen kohdat 6.2 Kehärata, 6.3 Rakennusvalvonta ja 6.4 Varikko. Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala on valmistellut kokonaislausunnon kaupunkitasoisessa arviointikertomuksessa toimialaa koskevista kohdista. Toimialan lautakunnat antavat osaltaan selvityksensä toimialan kokonaislausunnon pohjalta.

1. Valtuuston asettamien strategisten päämäärien ja niitä toteuttavien sitovien tavoitteiden toteutuminen

Arviointikertomus (tiivistelmä nro 1):

”Valtuuston asettamat strategiset päämäärät ja niitä toteuttavat sitovat tavoitteet toteutuivat täysin 13 tavoitteen osalta, melko hyvin toteutuneeksi todettiin seitsemän tavoitetta ja jossain määrin toteutuneeksi neljä tavoitetta. Toteutumatta jäi neljä tavoitetta. Tarkastuslautakunnalla oli huomautettavaa tai kommentoitavaa vain 14 prosentin osalta tavoitteista (edellisenä vuonna vastaavasti 36 prosentin osalta). Annetut kommentit liittyvät pääosin tavoitteiden arvioitavuuteen. Kokonaisuutena sitovien tavoitteiden mittarointi on parantunut viime vuosina.”

Toimialan vastaus:

Tavoite 8.2. Kaupunki luovuttaa 80 omakotitalotonttia jäi toteutumatta. Jatkuvassa myynnissä oli 37 tonttia, tarjouskilpailu järjestettiin 4 tontista keväällä 2015, 2 tontista järjestettiin tonttihaku asuntomessujen aikana ja syksyllä 2015 järjestettiin yleinen haku 19 tontista. Kaupungilla on ollut asuntomessualueelta tarjolla 7 pientalotonttia, joista kaikki tontit ovat myyty.

Vuonna 2015 tontteja luovutettiin 33 kpl. Tontteja oli tarjolla yhteensä 62 kpl. Syksyllä järjestettiin yleinen tonttihaku 19 tontista. Tiukasta aikataulusta johtuen näiden tonttien osalta tonttikaupat tehtiin vuoden 2016 alkupuolella. Tontteja on monipuolisesti tarjolla.

Omakotitontteja tiedustellaan vilkkaasti; erityisesti kysellään vuokrausmahdollisuutta. Tonttien tarjonta kykenee tällä hetkellä kohtuullisen hyvin vastaamaan kysyntään.

Viime vuosina pientalorakentaminen on hiljentynyt huippuvuosista, mikä näkyy tonttikaupoissa. Syitä tähän ovat mm. se, että vanhan asunnon myynti kangertelee ja pankit ovat tiukentaneet lainanantoa. Tontteja on markkinoitu kaupungin facebook- ja www-sivuilla sekä omakoti-messuilla. Kivistön asuntomessujen ansiosta asuntotontit saivat v. 2015 aikana huomattavasti näkyvyyttä.

2. Vantaan käyttötalouden kehitys

Arviointikertomus (tiivistelmä nro 3):

"Vantaan käyttötalouden kehitys oli vuonna 2015 selvästi ennakoitua parempi ja tulos positiivinen. Kaikki toimialat alittivat talousarviossa arvioidut menot ja tulot ylittyivät. Investointimenot alittuivat selvästi ja vaikka kaupungin lainamäärä kasvoi, niin nettolainanotto oli 22,1 miljoonaa euroa, kun ennuste oli 89 miljoonaa euroa. Iso velkamäärä (5 312 euroa/asukas) on edelleen suuri taloudellinen riski ja haasteena on myös kunnallisveron heikko kehitys. Vantaan toteuttamat laajat liikenne- ja asuinalueinvestoinnit (Kehärata, Kehä III ja Kivistö) tuonevat kaupunkiin kuitenkin runsaasti uusia veronmaksajia, jolloin verotulot kasvavat ja uusiin palvelutarpeisiin pystytään vastaamaan. Suurten kaupunkien talouden tunnusluvut pysyivät kokonaisuutena tarkastellen melko samalla tasolla vuodesta 2014. Myöskään kaupunkitasolla ei ollut isoja muutoksia. Vantaalla yksi tunnusluku parani ja Vantaan tunnusluvuista neljä on heikolla tasolla."

Toimialan vastaus:

Vuonna 2015 toimialan käyttötalouden tulot ylittyivät 36 miljoonaa euroa. Toimialan tulot ylittivät budjetin etenkin sopimus- ja maanlajitystuloissa sekä maanmyyntituloissa. Menot pysyivät budjetoidussa tasossa pois lukien tilakeskuksen vuokramenojen sekä liikuntayhtiöiden ja VTK:n sulautumisesta aiheutuvien ylläpitomenojen kasvusta aiheutuneet määrärahayhteykset.

3. Asuntomessut

Arviointikertomus (tiivistelmä nro 9):

"Asuntomessut Vantaan Kivistössä onnistuivat kaupungin näkökulmasta hyvin ja niihin liittyvät tavoitteet saavutettiin. Erityisesti näkyvyys mediassa oli hyvä, mediaosumia oli 648 ja messuilla vieraili 826 median edustajaa. Kaupungilta oli oikea päätös pitää kiinni siitä, että Kehärata saatiin käyttöön ennen messujen alkua. Messuilla vieraili 138 756 kävijää joista 30 prosenttia tuli junalla ja 62 prosenttia omalla autolla."

Toimialan vastaus:

Runsas julkisuus messukesänä oli sävyltään pääsääntöisesti positiivista tai neutraalia. Kehäradan valmistuminen ja asuntomessut selvästi hyötyivät toistensa julkisuusarvosta. Erityisenä onnistumisena mainittakoon myös City Mobil2 –projektin kuskittomat bussit, jotka kuljettivat messuvieraita Kivistön asemalta messualueelle. Kuskittomilla ajoneuvoilla tehtiin yli 10 000 matkaa messujen aikana.

Asuntomessualueen kunnallistekniikka rakennettiin 1,5 vuoden tiukassa aikataulussa, asemakaavaan kohdistuneesta valituksesta sekä alueelta löytyneistä liito-oravien pesäpuista johtuen.

Aikataulupaineista huolimatta alue toteutettiin korkeatasoisena: huomiota on kiinnitetty niin hulevesien käsittelyyn kuin moderniin, valaisinkohtaisesti säädeltävään led-valaistukseenkin. Messualueen itäosassa sijainneisiin hiekkakuoppiin toteutettiin Kvartsijuonenpuiston toimintapuisto.

Valitettava kiista asuntomessualueen putkijätejärjestelmän liittymisehdoista kaupungin ja pienkiinteistöjen omistajien välillä jatkuu edelleen. Elokuuhun 2016 mennessä järjestelmään on liittynyt noin puolet pienkiinteistöistä.

Asuntomessualueen tonteista kaupunki sai maanmyyntituloja 9 miljoonaa euroa.

4. Kehärata

Arviointikertomus (tiivistelmä nro 10):

”Kehäradan käyttöönoton myötä radanseudun houkuttelevuus tulevaisuuden rakennus- ja asuinalueena on kasvanut. Erityisesti tämä nousi esiin asuntomessututkimuksen palautteessa. Kehärata on merkittävä parannus pääkaupunkiseudun ja erityisesti Vantaan liikenneyhteyksiin. Linjauudistuksen jälkeen esiin nousseita katvealueiden ongelmia tulee seurata. Kehäradan rakentaminen on ollut suuri ja kallis investointi, mutta se on nähtävä maankäytön tehostamisen mahdollistajana ja sijoituksena tulevaisuuteen.”

Toimialan vastaus:

Kehäradan matkustajamäärät ovat jatkuvassa kasvussa ja hanke on parantanut Vantaan julkisuuskuva. Erityisesti kohtuuhintainen asuntorakentaminen jatkuu vilkkaana Kehäradan asemien ympäristöissä. Vehkalan työpaikka-alueen ensimmäinen hanke käynnistyy v. 2016.

Kehäradan liityntälinjaston käyttäjämääriä ja palautetta seurataan aktiivisesti yhteistyössä HSL:n kanssa. Vuoden liikennöinnin jälkeen kehärata ja liityntälinjat ovat tulleet joukkoliikenteen säännöllisille käyttäjille tutuiksi. Tilanne on siten vakiintunut ja mahdollisia jäljelle jääneitä aikataulu- ja linjastopuutteita voidaan parantaa saadun palautteen perusteella.

Rakennuslupien määrä

Arviointikertomus (tiivistelmä nro 11):

”Myönnettyjen rakennuslupien määrä kasvoi rakennusvalvonnan tulosalueella merkittävästi Vantaalla erittäin kiivaana jatkuneen rakentamisen johdosta. Tämä vaikutti myös tulosalueen talouteen ja toimintakate toteutui selvästi arvioitua parempana. Tärkeänä asiakaspalvelun joustavuuden ja tuottavuuden kohottamiseen tähtäävänä toimenpiteenä rakennusvalvonnassa on ollut siirtyminen sähköiseen lupamenettelyyn ja yhden luukun periaatteeseen. Sähköinen asiakaspalvelu ja yhden luukun periaate on ollut käytössä pientalorakentamisen osalta jo marraskuusta 2014 ja vuoden 2015 marraskuussa käytäntö laajeni kaikkea rakentamista koskevaan lupamenettelyyn. Asiakas saa lupapiste.fi nettiosoitteesta kaiken rakennuslupaan liittyvän palvelun. Tämä tehostaa lausuntomenettelyjä ja vähentää varsinaisia asiakaskäyntejä. Palvelua kehitetään edelleen entistä monipuolisemmaksi. Vantaan asuntomessualueesta tehdyn digitaalisen 5Dmallinnoksen kehittäminen tarjoaa tulevaisuudessa uusia mahdollisuuksia rakennetun ympäristön tarkasteluun, suunnitteluun ja rakentamisen vaikutusten ennakointiin.”

Toimialan vastaus:

Vantaan rakentamisen tahti on vain kiihtynyt. Kesäkuun 2016 loppuun mennessä oli luvitettu yli 3600 asuntoa kun normaalivuoden määrä on ollut alle 2000 ja MAL tavoite 2400 asuntoa koko vuoden aikana.

3 D kaupunkimallin kehittämistä varten toimiala on keväällä 2016 päivittänyt koko Vantaan laserkeilausaineiston. Aineistoa täydennetään loppukesästä viistokuvaamalla lentokoneesta viiden kameran avulla vantaan alue ja näin saadaan LOD 2 –tason 3D malli koko Vantaasta. Mallia täydennetään päivittyvillä rakennuslupasuunnitelmilla, jotka liitetään saatuun malliin. Rakennusvalvonnassa on käynnissä kehitystyö, jonka avulla tämä ns. Täydentyvä kaupunkimalli saadaan mahdollisimman pitkälle automatisoitua. Jatkossa kaupunkimalli toimii monellakin eri tavalla kansalaistoiminnan ja kansalaisvaikuttamisen alustana.

5. Ajoneuvokaluston hallinta

Arviointikertomus (tiivistelmä nro 12):

”Vantaan kaupungin varikolle on keskitetty kaupungin ajoneuvo-, kone- ja lisälaittekaluston hankinta, hallinnointi sekä tähän liittyvä huolto- ja korjaamotoiminta. Näin on saatu yhtenäiset käytännöt ajoneuvokalustoon liittyvissä asioissa. Samalla on muodostunut kokonaiskuva kaluston määrästä ja

kustannuksista. Tällä tiedolla voidaan tehostaa kaluston yhteiskäyttöä ja ajoneuvojen käytön sekä siihen liittyvien kustannusten valvontaa. Merkittävä ajoneuvojen käyttöä tehostava toimi on ollut paikkatietojärjestelmän asentaminen 240 kaupungin ajoneuvoon. Järjestelmän avulla saadaan tarkat tiedot ajoneuvon liikkeistä ja työtiedoista. Näin voidaan valita tehtävään aina lähin ajoneuvo ja lyhentää ajoreittejä. Myös ajoneuvojen käytön raportointi monipuolistuu ja tehostuu järjestelmän avulla. Järjestelmän tuottaman tiedon avaamista kuntalaisten käyttöön testattiin 2016 avaamalla palvelu, jossa kuntalaiset pystyivät seuraamaan lumiaurojen kulkua. Palvelusta on jatkossa tarkoitus tehdä pysyvä.”

Toimialan vastaus:

Ajoneuvojen seurantajärjestelmän avulla on mahdollista parantaa mm. kaupungin ajoneuvojen käyttöastetta, vähentää polttoaineen kulutusta ja tehostaa henkilöstön työajan käyttöä. Lisäksi järjestelmän tietoa voidaan hyödyntää mm. esim. liukastumisiin liittyvissä korvausvaatimusten käsittelyn yhteydessä. Jatkossa järjestelmän eri ominaisuuksien hyödyntämistä tehostetaan järjestelmän toimittajan järjestämällä koulutuksella hyvässä yhteistyössä kaupungin henkilöstön kanssa. Kuntalaisen kannalta seurantajärjestelmä mahdollistaa myös esim. talviylläpitokaluston seurannan, jolloin internetin välityksellä näkee kaupungin ja sen palvelutuottajien auras- tai hiekoituskaluston ajantasaisen sijainnin. Tästä palvelua on tarkoitus jatkossa muodostaa pysyvä.

6. Kehäradan arviointi

Arviointikertomuksen johtopäätökset (s. 54):

”Kehäradan käyttöönoton myötä radanseudun houkuttelevuus tulevaisuuden rakennus- ja asuinalueena on kasvanut. Erityisesti tämä nousi esiin asuntomessututkimuksen palautteessa. Kehärata on myös pääkaupunkiseudun ja erityisesti Vantaan merkittävä liikenneyhteyksien parannus. Rakentaminen on ollut suuri ja kallis investointi, mutta se on nähtävä maankäytön tehostamisen mahdollistajana ja sijoituksena tulevaisuuteen.”

Arviointikertomuksen suositukset (s. 54):

”Linjauudistuksen jälkeen esiin nousseita katvealueiden ongelmia tulee seurata.”

Toimialan vastaus:

Kehäradan liityntälinjaston käyttäjämääriä ja palautetta seurataan aktiivisesti yhteistyössä HSL:n kanssa. Vuoden liikennöinnin jälkeen kehärata ja liityntälinjat ovat tulleet joukkoliikenteen säännöllisille käyttäjille tutuiksi. Tilanne on siten vakiintunut ja käyttöönottovaiheen karikot ovat jo takana. Mahdollisia jäljelle jääneitä aikataulu- ja linjastopuutteita voidaan parantaa saadun palautteen perusteella.

7. Rakennusvalvonnan arviointi

Arviointikertomuksen johtopäätökset (s. 57):

”Rakennusvalvonnan tulosalueen työmäärää lisäsi huomattavasti erittäin kiivaana Vantaalla jatkunut rakentaminen. Kova rakennusvauhti heijastui positiivisesti myös rakennusvalvonnan tulosalueen talouteen sillä rakennusvalvonnan toimintakate oli yli 1,2 miljoonaa euroa arvioitua parempi.

Tärkeä asiakaspalvelun sujuvoittamiseen ja tuottavuuden kohottamiseen tähtäävä toimenpide rakennusvalvonnassa on ollut siirtyminen sähköiseen lupamenettelyyn ja yhden luukun periaatteeseen. Sähköinen asiakaspalvelu ja yhden luukun periaate on ollut käytössä pientalorakentamisen osalta jo marraskuusta 2014 ja vuoden 2015 marraskuussa käytäntö laajeni kaikkea rakentamista koskevaan lupamenettelyyn. Asiakas saa lupapiste.fi nettiosoitteessa kaiken rakennuslupaan liittyvän palvelun. Asiakas asioi vain rakennusvalvonnan lupaneuvonnan kanssa ja rakennusvalvonta hoitaa tarvittavien lausuntojen hankkimisen rakennuslupahakemukseen, joten asiakas saa tarvitsemansa palvelun yhden luukun kautta. Tämä tehostaa lausuntomenettelyjä ja vähentää varsinaisia asiakaskäyntejä. Palvelua kehitetään edelleen entistä monipuolisemmaksi.

Vantaan asuntomessualueesta tehty digitaalinen 5D-mallinnos ja sen edelleen kehittäminen ja mallinnuksen laajentaminen koko Vantaan aluetta koskevaksi on tuomassa jatkossa uudenlaisia mahdollisuuksia rakennetun ympäristön suunnitteluun ja rakentamisen vaikutusten ennakointiin. Mallin avulla on mahdollisuus tarkastella mallinnetun alueen rakennuksia, katuja ja viheralueita oikeissa mittasuhteissa. Malliin on tarkoitus tulevaisuudessa liittää uusien rakennusten ja rakennettavan ympäristön erilaiset suunnitelmat, jolloin voidaan hahmottaa miten alue muuttuu, kun uudet rakennukset sijoittuvat ympäristöön. Malli on kehitetty avoimeksi, joten se tarjoaa myös kansalaisille mahdollisuuden nähdä eri rakennushankkeiden vaikutuksia omaan ympäristöön.”

Arviointikertomuksen suositukset (s. 57):

”Rakennusvalvonnan tulee seurata palvelun toimimista voimakkaan kysynnän aikana sekä niissä tapauksissa, joissa asiakas joutuu käyttämään muuta kuin sähköistä asiakaspalvelua.”

Toimialan vastaus:

Vantaan rakentamisen tahti on vain kiihtynyt. Kesäkuun 2016 loppuun mennessä oli luvitettu yli 3600 asuntoa, kun normaalivuoden määrä on ollut alle 2000 ja MAL tavoite 2400 asuntoa koko vuoden aikana. Asuntotuotanto on siten kolmikertainen ”normaalivuoteen” nähden ja ylittää MAL tavoitteen kaksinkertaisesti. Toistaiseksi rakennusvalvonta on kyennyt vastaamaan kysyntään pieniä viiveitä lukuun ottamatta. Henkilöstön määrää on kuitenkin nostettava jonkin verran suunnitellusta.

Rakennusvalvonta seuraa jatkuvasti palvelunsa kehittymistä. Rakennusvalvonnan kaikille asiakkailleen (3800 kpl) tekemä asiakastyytyväisyyskysely antoi hyvän tuloksen. Vastauksia tuli noin 450. Avoimia vastauksia saatiin noin 200. Yhdessäkään vastauksessa ei viitattu tai vaadittu kirjallista rakennusvalvontapalvelua. Lupakäsittely siirtyi kaikilta osiltaan sähköiseksi 1.11.2015 ja pientalojen osalta jo 1.1.2014. Työmaiden katselmustoiminta siirtyy sähköiseksi 1.1.2016.

8. Varikon arviointi

Arviointikertomuksen johtopäätökset (s. 60):

”Varikon nykyinen keskitetty oma pieni tilaajayksikkö ja yhtenäinen ajoneuvohallinta on hyvä säilyttää kaupungilla. Keskittämisen myötä kaupungilla on yhtenäiset käytännöt ajoneuvokalustoon liittyvissä asioissa. Samalla muodostuu kokonaiskuva kaluston määrästä ja kustannuksista, jolloin voidaan tehostaa kaluston yhteiskäyttöä ja ajoneuvojen käyttöä ja siihen liittyvien kustannusten seuranta ja valvontaa. Varikko tekee tiivistä yhteistyötä muiden toimialojen kanssa. Ajoneuvojen hankinnassa on yhä tärkeämmäksi nousseet ympäristökriteerit.

Ajoneuvojen paikkatietojärjestelmä tehostaa ajoneuvojen käyttöä. Järjestelmän tietoa on avattu myös kuntalaisten käyttöön katujen talvikunnossapidon seurantaan liittyen.”

Arviointikertomuksen suositukset (s. 60):

”Tarkastuslautakunta suosittelee jatkossakin hyödyntämään paikkatietojärjestelmän tietoja myös kuntalaisten informoinnissa.”

Toimialan vastaus:

Kuntalaisen kannalta ajoneuvojen seurantajärjestelmä mahdollistaa myös esim. talviylläpitokaluston seurannan, jolloin internetin välityksellä näkee kaupungin ja sen palvelutuottajien auraus- tai hiekoituskaluston ajantasaisen sijainnin. Tästä palvelua on tarkoitus jatkossa muodostaa pysyvä.

Sivistystoimen selvitys tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen vuodelta 2015

VD/974/00.03.00.00/2016

Opetuslautakunta 12.9.2016 § 10

Vapaa-ajan lautakunta 13.9.2016 § 10

Tarkastuslautakunnan laatima Vantaan kaupungin arviointikertomus vuodelta 2015 merkittiin tiedoksi kaupunginvaltuuston kokouksessa 23.5.2016 ja lähetettiin kaupunginhallitukselle toimenpiteitä varten. Kaupunginhallitus päätti 6.6.2016 lähettää valtuuston päätöksen ao. toimialoille toimenpiteitä varten.

Strategia

Strategiatyön osalta tarkastuslautakunta toteaa (tiivistelmä nro 1):

"Valtuuston asettamat strategiset päämäärät ja niitä toteuttavat sitovat tavoitteet toteutuivat täysin 13 tavoitteen osalta, melko hyvin toteutuneeksi todettiin seitsemän tavoitetta ja jossain määrin toteutuneeksi neljä tavoitetta. Toteutumatta jäi neljä tavoitetta. Tarkastuslautakunnalla oli huomautettavaa tai kommentoitavaa vain 14 prosentin osalta tavoitteista (edellisenä vuonna vastaavasti 36 prosentin osalta). Annetut kommentit liittyvät pääosin tavoitteiden arvioitavuuteen. Kokonaisuutena sitovien tavoitteiden mittarointi on parantunut viime vuosina."

Lisäksi sitovien tavoitteiden raportoinnista tarkastuslautakunta toteaa: "Pääkaupunkiseudun tarkastuslautakunnat suorittivat yhteisen arvioinnin, jonka aiheena oli nuorisotakuun toteutuminen ja vaikuttavuus Helsingissä, Espoossa, Vantaalla ja Kauniaisissa. Nuorisotakuun yhteiskuntatakuu ei täysin toteudu missään kaupungeista. Pääkaupunkiseudun suurista kaupungeista se on toteutunut parhaiten Vantaalla. Koulutustakuu toteutuu hyvin kaikissa kaupungeissa ja sen onnistumisen eteen on Vantaallakin tehty töitä jo vuosia. Nuorten aikuisten osaamisohjelmaa on toteutettu suunnitellusti. Vaikuttavuuden mittaamisessa on vielä kehitettävää."

Toimialan vastaus:

Sivistystoimessa monien tavoitteiden mittarointia ja raportointia hankaloittaa toimintakauden poikkeaminen kalenterivuodesta ja kaupunkitasoisesta strategiatyön syklistä. Tästä syystä mittarin lähtötaso saattaa jäädä tuloskortin laadintavaiheessa löyhäksi. Sivistystoimessa tavoitteiden mittarointia on kehitetty vuoden 2015 aikana.

Ammattiopisto Varia

Tarkastuslautakunta (tiivistelmä nro 13):

"Varian taloustilanne on huolestuttava. Ammatillisen koulutuksen valtionosuuksia aiotaan leikata jopa 15 prosenttia. Varia on jo aloittanut säästö- ja tehostamistoimenpiteet. Yksi keino kompensoida leikkauksia on kasvattaa oppilasmääriä niin, että kaikki koulutuspaikat saadaan täytettyä."

Toimialan vastaus:

Säästö- ja tehostamistoimintaa on toteutettu vuoden 2015 lopussa hyväksytyn uuden strategian pohjalta. Varian organisaatorakenne muutettiin paremmin tavoitteita vastaavaksi: hallinnon tehtäviä ja opetusalojen vastuualat jaettiin uudelleen, aikuisten koulutus hajautettiin opetusaloille.

Opiskelijamäärän kasvattaminen ei ole mahdollista tavoitellusti vuonna 2017, koska valtionosuuden rahoituksen tasoa on esitetty leikattavaksi 12,5 %. Koulutuksen järjestäjä päättää kohdistetaanko rahoituksen leikkaus opiskelijapaikkoihin vai toiminnan tehostamiseen vai molempiin. Variassa edellytetyt säästöt kohdistetaan sekä opiskelijamäärään että toiminnan tehostamiseen.

Toiminnallisesta näkökulmasta tehostamistoimintaa tehdään allokoimalla opetusresursseja uudelleen

osaamisperusteisuuteen siirtymisen yhteydessä, tehostamalla ja vähentämällä tilojen käyttöä sekä kehittämällä jatkuvaa opiskelijahakua, jolla mahdollistetaan opetusryhmien täydentäminen kesken lukuvuoden.

Aikuisopisto

Tarkastuslautakunta (tiivistelmä nro 15):

”Vantaan aikuisopisto on tunnistanut kriittisiksi kehittämiskohteikseen toiminnan tehostamisen ja opistoa koskevan taloustiedon parantamisen, ajantasaistamisen ja tämän tiedon raportoinnin kehittämisen sähköisten työkalujen avulla.

Tarkastuslautakunta suosittelee jo aloitettujen tehostamistoimien jatkamista. Erityisesti talouden hallintaan tulee kiinnittää huomiota.”

Toimialan vastaus:

Tarkastuslautakunnan huomioidut ovat oikeaan osuvia ja varsin positiivisia opiston osalta. Tarkastuskertomuksen Aikuisopistoa käsittelevän kohdan 7.3 Aikuisopisto ensimmäisessä kappaleessa todetaan, että arviointikäynnillä toimintaa esitteli ammattiopiston rehtori. Paikalla oli kuitenkin aikuisopiston rehtori.

Lautakunta suosittelee jo aloitettujen talouden ja toiminnan tehostamistoimien jatkamista. Näin on toimitettu ja tullaan toimimaan. Aikuisopisto on pystynyt tehostamaan toimintaansa merkittävästi siirtämällä paljon rutiininomaista ihmistyötä vaativia toimistotehtäviä Kursor-järjestelmän kautta automaattisesti tai lähes automaattisesti hoidettaviksi.

Opiston talousennusteen mukaan kate ei ylitä tänä vuonna. Ennusteen laatiminen on hyvin haastavaa opiston toiminnan luonteen vuoksi. Suurin osa kansalaisopiston tuloista kertyy syyslukukauden aikana. Kurssit alkavat portaittain syyskuun puolivälin paikkeilla, ja ilmoittautuminen kursseille alkaa 10.8. Näin ollen tässä vaiheessa on hyvin vaikea arvioida asiakkaiden ilmoittautumisinnokkuutta kursseille. Ennuste on tehty kuitenkin kahden viimeisimmän vuoden toteumatietojen perusteella, joten suuria muutoksia ei pitäisi olla odotettavissa.

Varhaiskasvatus

Tarkastuslautakunta (arviointikertomus, s. 71):

”Varhaiskasvatuksen strateginen tavoite on kasvattaa yksityisessä varhaiskasvatuksessa olevien lasten osuutta yli 12 prosenttiin vuonna 2016. Yksityisistä varhaiskasvatuspalveluista ostopalvelusopimuspäivähoidosta tullaan luopumaan kesään 2016 mennessä ja palvelusetelipäivähoitoa puolestaan tullaan edelleen lisäämään. Vantaalle valmistui vuonna 2015 kolme uutta yksityistä palvelusetelipäiväkotiä ja vuonna 2015 varhaiskasvatuksessa olevista lapsista noin 11 prosenttia oli yksityisessä varhaiskasvatuksessa (noin seitsemän prosenttia vuonna 2014).

Palvelusetelipäivähoidon osuuden kasvattamisella varhaiskasvatuksen tulosalue pyrkii palvelutarjonnan monipuolistamiseen, kaupungin investointikulujen vähentämiseen ja myös tuottavuuden lisäämiseen. Palvelusetelipäiväkodit ovat Vantaalla yksityisen sijoittajan rakentamia ja kaupunki säästää näin investointikustannuksissa. Lisäksi kuuden suurimman kaupungin päivähoidon kustannusvertailussa todettiin, että Vantaalla, Tampereella, Turussa ja Oulussa vuonna 2014 palvelusetelijärjestelmän kustannukset lasta kohden laskettuina olivat kunnallisen päivähoidon kustannuksia alhaisemmat.”

Toimialan vastaus:

Arviointikertomuksessa on sisältöosassa viitattu palvelusetelipäivähoidon alhaisempiin kustannuksiin kunnalliseen päivähoitoon nähden (Kuuden suurimman kaupungin lasten päivähoidon palvelut ja kustannukset vuonna 2014). Kuusikkoraportissa 2015 todetaan seuraavaa: Kuusikkoraporttien

tarkoituksena on palvella ensisijaisesti kuntien päättäjiä ja ne ovat yksi väline toiminnan ohjaamiseen. Kuusikko-raportit nostavat esiin eroavaisuuksia, jotka vaativat tarkempaa analyysia. Tavoitteena ei ole vertailla esimerkiksi omien ja ostopalvelujen kustannuksia. Omien ja ostopalvelujen tiedonkeruu poikkeaa merkittävästi esimerkiksi asiakasmaksujen, vuokrien, tilaamiseen liittyvien kustannusten ja hallinnon vyörytysten osalta. Kunnan omaa tuotantoa voi verrata toisen kunnan omaan tuotantoon, mutta omien ja ostopalvelujen tiedot eivät ole vertailukelpoisia, koska ne sisältävät eri kustannuseriä.

Yksityisen hoidon tuella ja palvelusetelillä järjestetyssä päivähoidossa sekä osin myös osto-palvelupäivähoidossa asiakkaat maksavat oman osuutensa palvelusta (asiaksmaksu) suoraan palvelun tuottajalle. Siten näiden palvelujen kustannukset ovat kunnalle netto-kustannuksia eikä niitä voi suoraan verrata raportissa esitettyihin kunnallisen päivähoidon kustannuksiin, joihin sisältyy asiakasmaksun osuus.

Tämän lisäksi kunnallisen ja palvelusetelipäivähoidon kustannuksiin vaikuttaa olennaisesti se, että suurin osa tukea tarvitsevista lapsista ohjautuu kunnalliseen päivähoitoon. Erilaisiin tukitoimiin käytetään vuositasolla Vantaalla n. 7,9 M€.

Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy

Tarkastuslautakunta (arviointikertomus, s. 64):

”Taloustavoitteena oli nettotulos 100 000 euroa ja muina tavoitteina täyttöaste, opiskelijoiden työllistyminen ja jatko-opinnot, opintojen keskeyttäminen ja ylläpitäjän antama arvosana toiminnasta asteikolla 1–5.

Asetetut tavoitteet toteutuivat opintojen keskeyttämisistä lukuun ottamatta. Keskeyttämisen lisääntymiseen vaikutti ennakoitua suurempi opiskelijamäärä ja erityisesti aikuisopiskelijoiden keskeyttämisen lisääntyminen, mikä johtuu koko kaupan alan vaikeasta taloudellisesta tilanteesta. Tavoitteiden toteutuminen ilmenee kohdasta 1.5.”

Toimialan vastaus:

Vaikka opintojen keskeyttämisaste nousi vuonna 2015, se on Mercuriassa edelleen erittäin alhainen. Luku tulee suoraan tilastokeskuksen aineistoista ja siihen vaikuttaa myös heti opintojen aloitusvaiheessa tapahtuvat muutokset. Tavoitetaso on asetettu erittäin korkealle ja sen saavuttaminen tulee olemaan haastavaa myös tulevaisuudessa. Vuoden 2016 tiedot eivät ole vielä valmistuneet. Opiskelijoiden työllistymistavoite on asetettu myös korkealle tasolle. Vaikea työllisyystilanne ja negatiiviset uutiset kaupan alalta (mm. Anttilan konkurssi, Stockmannin yt-neuvottelut) ovat vaikuttaneet työssäoppimispaikkojen saamiseen ja osaltaan myös opiskelijoiden työllistymiseen. Pääkaupunkiseudulla ja kasvukeskuksissa tilanne on kuitenkin huomattavasti muuta Suomea parempi. Vuoden 2016 tiedot eivät ole vielä valmistuneet.

Tarkastuslautakunta (arviointikertomus, s. 64):

”Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy:n taloudelliset tulokset ovat viime vuosina olleet selvästi ylijäämäisiä ja yhtiön taloudellinen asema on vakaa. Oppilaitoksen vuosittainen liikevaihto on ollut vuosina 2012–2015 noin seitsemän miljoonaa euroa. Vuonna 2015 Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Osakeyhtiön taseeseen on kertynyt aiempien tilikausien ylijäämää noin kymmenen miljoonaa euroa (lukuun laskettu mukaan 2015 kertynyt ylijäämä). Suurin tuloerä on vuosittain ollut koulutuspaikkakiintiön perusteella maksettava valtionosuus, josta on kertynyt vuosittain lähes 90 prosenttia koko tulorahoituksesta. Ammatillisen koulutuksen rahoitusta vuosille 2013 ja 2014 supistettiin valtion osalta, kun koulutuspaikkojen yksikköhintojen indeksikorotukset jäädytettiin ja lisäksi yksikköhintoihin tehtiin pieniä leikkauksia.”

Toimialan vastaus:

Ammatillisen koulutuksen rahoitusta uudistetaan edelleen jatkossa, mutta vielä ei ole tarkkaa tietoa miten uudistus tapahtuu. On todennäköistä, että ammatillisen koulutuksen valtiolta saama rahoitus tulee jatkossa edelleen vähenemään. Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy pyrkii koko ajan tehostamaan toimintaansa ja varautuu valtionrahoituksessa odotettavissa oleviin muutoksiin. Oppilaitos kehittää

muun muassa koko ajan uusia koulutustuotteita asiakaspinnan laajentamiseksi ja samalla on myös toteutettu hillittyjä kustannussäästöjä.”

Vuonna 2017 toteutetaan ammatillisen peruskoulutuksen säästöohjelman suurin leikkaus. Kesän aikana on leikkauksen määrää vielä lisätty. Leikkauksen seurauksena valtionosuusrahoitus pienenee noin 12 %. Koulutuksen järjestäjä saa päättää, toteuttaako se säästöt pienemmällä yksikköhinnalla vai opiskelijamäärää vähentämällä. Mercuria toteuttaa koulutustakuuta ja pitää opiskelijamäärän (710) ennallaan. Tämän lisäksi Mercuriassa on jatkettu maltillista säästöohjelmaa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan selvitys kaupunginhallitukselle Vantaan kaupungin arviointikertomuksesta 2015

VD/974/00.03.00.00/2016

Tarkastuslautakunnan laatima Vantaan kaupungin arviointikertomus vuodelta 2015 merkittiin tiedoksi kaupunginvaltuuston kokouksessa 23.5.2016 ja lähetettiin kaupunginhallitukselle toimenpiteitä varten. Kaupunginhallitus päätti 6.6.2016 lähettää valtuuston päätöksen ao. toimialoille toimenpiteitä varten.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala on perehtynyt arviointikertomukseen 2015. Vuoden 2015 osalta arviointikertomuksessa on sosiaali- ja terveystoimen osalta tarkasteltu erityisesti erikoissairaanhoidon ja suun terveydenhuollon liikelaitosta. Kokonaisuutena arviointikertomus on sosiaali- ja terveystoimen osalta myönteinen eikä sisällä merkittävää huomauttamista toiminnan suhteen. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala on laatinut liitteenä olevan vastauksen arviointikertomuksessa esitettyihin toimialaa koskeviin asioihin.

Sosiaali- ja terveyslautakunta 12.9.2016 § 7

1. TOIMINNAN JA TALOUDEN TAVOITTEIDEN ARVIOINTI

Tiivistelmä nro 1 (s. 3):

”Valtuuston asettamat strategiset päämäärät ja niitä toteuttavat sitovat tavoitteet toteutuivat täysin 13 tavoitteen osalta, melko hyvin toteutuneeksi todettiin seitsemän tavoitetta ja jossain määrin toteutuneeksi neljä tavoitetta. Toteutumatta jäi neljä tavoitetta. Tarkastuslautakunnalla oli huomautettavaa tai kommentoitavaa vain 14 prosentin osalta tavoitteista (edellisenä vuonna vastaavasti 36 prosentin osalta). Annetut kommentit liittyvät pääosin tavoitteiden arvioitavuuteen. Kokonaisuutena sitovien tavoitteiden mittarointi on parantunut viime vuosina.”

Taustaa (s. 16-17)

Tavoitteelle 15.1 (Asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia edistävien ohjelmien toimenpiteitä toteutetaan toimialoilla) oli asetettu neljä mittaria. Kelan sairastavuusindeksi ja työttömyyseläkettä saavien osuus 25-64 vuotiaista eivät ole vielä saatavilla vuoden 2015 osalta, joten tavoitteen toteutumista on vaikea arvioida. Lisäksi ammatillisten oppilaitosten opiskelijoiden tupakoinnin vähentämisestä pystyttiin vain raportoimaan sinänsä hyvistä toimenpiteistä, mutta tilanteen kehitystä kuvaavan THL:n kouluterveyskyselyn kuntakohtaisia tuloksia ei teknisistä ongelmista johtuen saada. Sairastavuusindeksi on hyvä koko väestön hyvinvoinnin kuvaaja ja indikaattori on kehittynyt vuoden 2012 jälkeen myönteisesti Vantaan kannalta. Samoin voidaan todeta työkyvyttömyyseläkettä saavien määrästä: heidän osuutensa näyttää laskeneen vuosina 2013 ja 2014. Valtuustokauden strategian tarkastelun osalta mittarit ovatkin varsin kuvaavia, mutta tarkastuslautakunnan tehtävän kannalta kuluneen vuoden arviointia niiden perusteella ei voida suorittaa.

Erikoissairaanhoidon sitova määrärahatavoite ylitettiin 5,962 miljoonalla eurolla (3 %). Sitova tavoite ei tältä osin toteutunut. Verotulot alittuivat talousarvioon nähden 13,973 miljoonaa euroa (1 %).

Johtopäätökset: (s. 18)

(Tavoitteen 10.1 mittariksi asetettua tutkimustulosta ei ole saatavilla). Tavoitteella 15.1 on useita mittareita, joista saatavilla oleva tieto on edelliseltä vuodelta. Mittarien kehityksen perusteella näyttää siltä, että edetään strategisen päämäärän suuntaan, mutta etenemistä vuoden 2015 osalta ei pysty vielä arvioimaan. Yhden tavoitteen toteutumisesta tarkastuslautakunta on samaa mieltä, mutta katsoo, että tavoite ei yksin riitä toteuttamaan strategista päämäärää, johon se liittyy, vaan koulutusasteen nostaminen olisi syytä saada myös sitovaksi tavoitteeksi.

Yhden tavoitteen mittarille on annettu tavoitetaso, jota ei saavutettu ja mittarin arvo parani vain vähän, joten lautakunta katsoo, ettei tavoite toteutunut. Osa tavoitteista ja mittareista, jotka hyvinkin kuvaavat etenemistä kohti strategista päämäärää, ei kovin hyvin taivu vuosittaiseen tarkasteluun. Kokonaisuutena sitovien tavoitteiden mittarointi on parantunut viime vuosina.

Suosituks (s. 18):

”Sitovien tavoitteiden mittaroinnissa tapahtuneesta hyvästä kehityksestä huolimatta mittareihin tulee edelleen kiinnittää huomiota. Tavoitteet ovat osa toimintakertomusta, mikä puolestaan on osa tilinpäätöstä vuodelta 2015, joten tavoitteiden toteutuminen on pystyttävä raportoimaan. Sitovien määrärahatavoitteiden toteutumiseen tulee kiinnittää huomiota.”

Toimialan vastaus:

Kuten tarkastuslautakunta toteaa, tavoitteen 15.1. (Asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia edistävien ohjelmien toimenpiteitä toteutetaan toimialoilla) mittarit eivät ole kaikilta osin onnistuneita kuvaamaan vuosittaista väestön hyvinvoinnin seuranta.

Sosiaali- ja terveystoimi pyrkii osaltaan löytämään jatkossa nykyistä parempia, vuosittain seurattavissa olevia mittareita, joilla voidaan seurata yhden kunnan päätehtävistä – väestön hyvinvoinnin edistämisen – toteutumista.

Väestön terveyden ja hyvinvoinnin muutokset ovat hitaita ja ovat seurausta hyvin monenlaisista yhteiskunnallisista ja yksilöllisistä tekijöistä ja valinnoista. Kunnan mahdollisuudet vaikuttaa hyvinvoinnin kehitykseen ovat rajalliset mutta palvelujen järjestäjän roolissa oleelliset. Kuntavertailut mahdollistavat valtakunnallinen indikaattoritieto on yleensä saatavilla lähes vuoden viiveellä verrattuna kunnan omiin tilinpäätöstietoihin.

Sosiaali- ja terveydenhuollon käytettävissä oleva (lähes) ajantasainen seurantatieto muodostuu pääosin sosiaali- ja terveyspalvelujen käytöstä, mikä kuvaa paitsi väestön palvelutarpeita, myös palvelujärjestelmän toimivuutta ja painopisteitä. Erilaiset koko väestöön kohdistuvat kysely- yms. tutkimukset tarjoavat parhaimmillaan palvelujenkäyttöä kattavamman kuvan väestön terveyden ja hyvinvoinnin kehityssuunnista, mutta kuten tarkastuslautakunta toteaa, viime vuonna toteutetun kansallisen tutkimuksen kuntatasoiset tulokset jäivät teknisistä syistä saamatta.

2. TOIMIALAN TAVOITTEET JA TOIMINTA (S. 77 – 79)

Tiivistelmä nro 17 (s. 5)

”Sosiaali- ja terveydenhuollossa tulee kiinnittää erityistä huomiota palvelujen laadun ja resurssien turvaamiseen kaikilla toimintasektoreilla. Pätevien työntekijöiden saamiseksi on tehtävä edelleen uusia avauksia. Johtaminen, työolosuhteet ja niiden joustot ja palkkaus ovat avainasemassa, jotta työntekijöiden vaihtuvuus saadaan hallintaan.”

Johtopäätökset (s. 79):

”Toimialan oman toiminnan kustannuskehitys on ollut hyvin maltillista ja tuottavuutta on edelleen pystytty parantamaan. Uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöönoton valmistelu ja

varautuminen sote-ratkaisuun ovat pitkäaikaistyöttömyyden kasvun, turvapaikanhakijoiden määrän kasvun ja sosiaalihuoltolain muutoksen lisäksi suuria toimintaan vaikuttavia asioita. Perheiden varhaiseen tukeen on panostettu vuoden aikana ja esimerkiksi lapsiperheiden kotipalveluiden käyttö lisääntyi huomattavasti. Varhainen tuki ei poista suunnitelmallisen lastensuojelutyön tarvetta, mikä näkyy kuormituksena työntekijäkohtaisissa asiakasmäärissä. Noin vuosi sitten tehdyn lastensuojelun selvityksen jälkeen on tehty toimenpiteitä tilanteen parantamiseksi.”

Suosituks (s. 79):

”Sosiaali- ja terveydenhuollossa tulee kiinnittää erityistä huomiota palvelujen laadun ja resurssien turvaamiseen kaikilla toimintasektoreilla. Pätevien työntekijöiden saamiseksi on tehtävä edelleen uusia avauksia. Johtaminen, työolosuhteet ja niiden joustot ja palkkaus ovat avainasemassa, jotta työntekijöiden vaihtuvuus saadaan hallintaan.”

Toimialan vastaus:

Lastensuojelun henkilöstön saatavuuden ja pysyvyyden turvaamiseksi sosiaalityöntekijöiden palkkausta saatiin tarkistettua vastaamaan pääkaupunkiseudun palkkatasoa. 1.3.2016 voimaantullut uusi sosiaalihuollon ammattihenkilölaki tiukensi sijaisten kelpoisuusehtoja ja on osaltaan vaikeuttanut pätevien sijaisten saamista. Lääkäritilanne toimialalla on hieman parantunut. Pätevän henkilökunnan saamiseksi onnistunut työharjoittelu ja perehdytys ovat arvokkaita rekrytointivaltteja. Toimialan pitkäjänteinen kehittämistyö toi Myyrmäen terveysasemalle vuoden 2015 koulutusterveyskeskuspalkinnon.

Tuunatun työn toimintamalli otettiin onnistuneesti käyttöön helmikuussa 2016.

Työhyvinvointiasiantuntijoidenterveys- ja turvallisuuskäynneillä tuetaan työyhteisön työhyvinvointia ja työssä jaksamista. Palvelujen laadun turvaamiseksi toimialalla on panostettu v. 2015 – 2016 erityisesti potilas- ja asiakasturvallisuuteen mm. kattavalla lääkehoitolupakoulutuksella sekä ottamalla HaiPro-ilmoitusohjelma käyttöön.

Toimialalla kiinnitetään jatkuvasti huomiota johtamisen laatuun ja mahdollistetaan esimiesasemassa oleville johtamisessa kehittyminen. Etätyön mahdollisuuksia hyödynnetään niissä töissä, joihin se sopii.

3. ERIKOISSAIRAANHOITO (S. 79 – 83)

Tiivistelmä nro 17 (s. 5)

”Sosiaali- ja terveydenhuollon oman toiminnan menot alittivat talousarvion 7,5 miljoonalla eurolla, joista toimeentulotukimenojen alitus oli 4 miljoonaa euroa. Erikoissairaanhoidon menot sen sijaan ylittivät alkuperäisen talousarvion lähes 19 miljoonalla eurolla. Jatkossa on erittäin tärkeää, että erikoissairaanhoidossa tuottajan (HUS) ja järjestäjän (Vantaa) talousarviot ja tulostavoitteet sovitaan yhteisesti.”

Johtopäätökset (s. 83):

”Erikoissairaanhoidon toteuttaminen alueellisena ja keskittäminen yhteen paikkaan katsotaan järkeväksi. Hallintomallia pidetään yleisesti toimivana. Erikoissairaanhoidon lainsäädännön tavoitteet toteutuvat ja jononpurkutoimenpiteet ovat tehonneet.

Mikäli kysyntää ei saada hillityksi, Vantaan kaltaisen väestökasvukunnan menot tulevat jatkuvasti lisääntymään, kuten historia osoittaa. Asiaan ei ole voitu vaikuttaa, vaikka vuosittain allekirjoitetaan niin sanottu palvelusopimus, jossa sovitaan tuotettava palvelumäärä ja siitä maksettava korvaus sekä tuotannon muutokset.

Sosiaali- ja terveystoimen johto ja HUS:n johto käyvät neljä kertaa vuodessa niin sanotun kuntaneuvottelun, jossa käydään lävitse palvelujen ja talouden toteutuma ja sovitaan mahdollisesti tarvittavista toimenpiteistä. Samoin sosiaali- ja terveystoimessa käydään tulosaluetasolla palvelujen kehittämistä koskevia yhteistyöneuvotteluja.”

Suosituksset (s. 83)

”HUS:n vantaalaisten edustajien ja Vantaan virkamiesten yhteistoimintaa tulisi lisätä säännöllisillä tapaamisilla ja yhteisten kannanottojen aikaansaamiseksi. Kuntayhtymän tulisi vahvistaa ylimmän virkamiestason osallistumista suuriin toiminnallisiin muutoshankkeisiin ja erikoisesti myös rakennusinvestointeihin.

Vantaan konserniohjauksen eri toimijoiden on linjattava yhteinen näkemys erikoissairaanhoidon koskeissa asioissa ja sosiaali- ja terveyslautakunnan asiantuntijaroolia erikoissairaanhoidon ohjauksessa on lisättävä.

Tarkastuslautakunta katsoo, että ylijäämät tulee palauttaa kunnille. Erikoissairaanhoidon sitova määrärahatavoite ylitettiin 5,962 miljoonalla eurolla. Sitova tavoite ei tältä osin toteutunut, mihin tulee pyrkiä. Perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon väliset siirtymät tulee saada hallintaan.

Perusterveydenhuollosta lähetetään lisääntyvästi erikoissairaanhoidon potilaita. Terveysasemien iltavastaanottojen käynnistäminen olisi hyvä ratkaisu.

Erityisesti on pidettävä huolta, että erikoissairaanhoidon toteuttamiseen tarvittavat määrärahat HUS:n ja kaupungin talousarvioissa ja tulostavoitteissa vastaavat sisällöltään toisiaan. HUS esittää usein, että kuntien tulisi realistisesti esittää tarpeensa, siten ei jouduttaisi budjetoimaan vähemmän tai enemmän kuin edellisenä vuonna eikä tehdä lisäbudjetteja, jotka ovat useimmiten vuotuinen käytäntö. Vuodelle 2016 HUS:n talousarviossa Vantaan osuus on noin 6 miljoonaa euroa pienempi kuin Vantaan varaama määrä. Ainakaan tältä osin Vantaa ei ole alibudjetoinut tarvittavia määrärahoja.”

Toimialan vastaus:

Olisi perusteltua, että Vantaan ja HUS:n talousarvioissa olevat erikoissairaanhoidon määrärahat olisivat samat, ja tähän kyllä pyritään kuntaneuvotteluissa. Ongelmaksi muodostuu HUS:n ja Vantaan erilainen tapa budjetoida sekä päätöksenteon aikataulujen yhteensovittaminen. HUS määrittelee Vantaan osuuden laskennallisesti koko HUS:n tasolla, mikä johtaa usein pienempään osuuteen kuin mitä Vantaan todellinen toteutuma tulee olemaan. Vantaalla budjetoidaan ottaen huomioon myös Vantaan oma erikoissairaanhoidon toteutumatieto. Vantaan sosiaali- ja terveystoimi on pyrkinyt esittämään ja budjetoimaan erikoissairaanhoidon realistisesti ennakoidun toteutuman mukaan.

Sosiaali- ja terveystoimi pyrkii yhdessä HUS:n kanssa kehittämään kuntaneuvottelumenettelyä vastaamaan paremmin esiintyviin haasteisiin. Lisäksi sosiaali- ja terveystoimen johto pitää HUS:n vantaalaisten luottamushenkilöiden kanssa kokouksia, joissa keskustellaan Vantaan ja HUS:n yhteistyöstä. Lautakunnan varsinaisissa kokouksissa HUS:n asiat ovat usein esillä selostuksina ja keskusteluina.

Erikoissairaanhoidon läheteitä vähennetään lisäämällä erikoislääkärivastaanottoja terveysasemilla. Lisäksi neuvoloissa on osaamista parannettu ja hankittu mm. ultraäänilaitteita, jotka vähentävät läheteiden määrää erikoissairaanhoidon. Kaikkein sairaimpia potilaita hoidetaan listamallilla, jossa taataan potilaalle omalääkäri ja omahoitaja.

Näin hoidon jatkuvuus paranee ja tämä vähentää erikoissairaanhoidon päivystykseen ja poliklinikoille lähettämistä.

Iltavastaanotto toiminta on jo aloitettu neuvolapalveluissa ja kunhan vaikutukset kartoitetaan, voidaan arvioida toiminnan laajentamisen hyötyjä.

4. SUUN TERVEYDENHUOLLON LIIKELAITOS (S. 83 - 87)

Tiivistelmä nro 18 (s. 5)

”Suun terveydenhuollon liikelaitos on onnistunut parantamaan tuottavuuttaan. Mittarina on käytetty tuotettujen suoritteiden määrää henkilötyövuotta kohden. Tuottavuus on kasvanut kymmenen prosenttia liikelaitoksen toiminnan (2010–2015) aikana. Alijäämän kattaminen edellyttää toiminnan

tehostamista edelleen. Asiakasmäärän kasvu on aiheuttanut painetta pysyä hoitotakuun edellyttämissä aikarajoissa kiireettömässä hammashoidossa.”

Johtopäätökset: (s. 86)

”Vuosi 2015 oli Vantaan Suun terveydenhuollon liikelaitoksen viides kokonainen toimintavuosi. Toiminta on vakiintunut ja liikelaitos on omalla tuottavuusmittarillaan mitaten onnistunut parantamaan tuottavuuttaan.

Kaupunginvaltuuston asettamat sitovat taloudelliset tavoitteet saavutettiin.

Liikelaitoksen ilmoituksen mukaan hoitotakuussa (puheluihin vastaaminen, kiireellinen ensiapu, kiireetön hoito) on pysytty. THL:n keräämien seurantatietojen perusteella näyttää siltä, että loppuvuodesta kiireettömän hoidon osalta takuun toteuttamisessa oli vaikeuksia.

Vuoden 2015 ylijäämästä huolimatta liikelaitoksen peruspääoma on alijäämäinen. Liikelaitoksen johtokunta on käsitellyt suunnitelman, miten alijäämä tullaan kattamaan. Suunnitelma sisältää toiminnan volyymien muutoksia ja kustannussäästöjä. Tärkeimpinä keinoina ovat suun erikoishammashoidon kustannusten hillitseminen järjestämällä erikoishammashoitoa osittain omana toimintana ja tarkentamalla lähetekäytäntöä. Lisäksi tehdään muita tehostamistoimenpiteitä.

Suun terveydenhuollon liikelaitoksen taloudellinen liikkumavara on pieni. Talous on sidottu tilaukseen, joka oli vuonna 2015 toimenpidemääräisesti sama kuin vuonna 2014 ja rahallisesti 1,5 prosenttia suurempi. Vuoden 2016 toimenpidetilauksella on vuotta 2015 vastaava ja laskutettava hinta 1,5 prosenttia suurempi. Lisäksi edelliseen palvelusopimukseen sisältynyt liikkumavaraa tuonut ehto on jätetty pois vuoden 2016 sopimuksesta. Heikon talous- ja työllisyystilanteen jatkuessa julkisen hammashoidon kysyntä kasvaa. Vantaalla asiakkaiden määrä kasvoi 4,2 prosenttia edellisvuodesta. Hoitotakuun toteuttamisen kannalta tilanne näyttää haastavalta.”

Suosituks:

”Sosiaali- ja terveyslautakunnan ja suun terveydenhuollon liikelaitoksen välisessä palvelusopimuksessa tulisi huomioida asiakasmäärän kasvu, jotteivät kiireettömän hoidon hoitotakuussa pysyminen ja alijäämän kattaminen vaarannu.”

Toimialan vastaus:

Suun terveydenhuollossa on otettu käyttöön 2016 alkuvuodesta aikakattojärjestelmä yhtenäistämään eri hoitokokonaisuuksiin käytettävää aikaa. Jonojärjestelmästä on luovuttu huhtikuun 2016 lopussa, millä on pyritty vaikuttamaan läpinäkyvyyteen sekä helpottamaan ajanvarauskäytäntöjä. Syksyllä 2016 suun terveydenhuollon liikelaitoksessa pilotoidaan monihuonetoimintaa, jonka on tarkoitus laajentua kattamaan koko Vantaan alue 2017 vuoden aikana suurimmissa hoitoloissa.

Vantaan kaupunki on irtisanonut SEHYK- sopimuksen 6/2016 suun terveydenhuollon liikelaitoksen linjauksen mukaisesti. Tällä on pyritty suoriin kustannussäästöihin ja oman erityisosaamisen kasvattamiseen sekä turvaamaan täyden palvelun suun terveydenhuolto vantaalaisille.

Suun terveydenhuolto on ottamassa uusia sähköisiä asiointipalveluita käyttöön syksyn 2016 aikana, joilla edelleen helpotetaan yhteydenottoa sekä mahdollistetaan lähitulevaisuudessa etäasiointi myös suun terveydenhuollon ammattilaisille suoraan.

Vuoden 2017 toimenpidetilauksella tulee kasvamaan 1,5 %. Lisäksi nykyisestä palvelusopimuksesta puuttuva liikkumavara otetaan uudestaan käyttöön. Ennusteen mukaan suun terveydenhuollon alijäämä tulee vähenemään huomattavasti ja liikelaitoksen tuottavuus on noussut koko vuoden tasolla yli 6 % ja huhtikuusta alkaen 10 %.

5 § Utlåtande till finansministeriet om överföring av en del av Sibbo kommun till Vanda stad/Riutamaa Lasse och Eeva, ansökan om flyttning av kommungräns

VD/9471/00.01.00.02/2015
KN/JM/NJ/AP

Kommunstyrelsen i Sibbo fick 12.10.2015 in ett förslag om överföring av en del av Sibbo kommun till Vanda stad. Lasse och Eeva Riutamaa har anhängit om överföring av Oy Sipoon valomaja Rnr 753-431-1-27 från Sibbo kommun till Vanda stad. Fastigheten ligger på gränsen mellan Sibbo och Vanda i Norra Nissbacka.

Vanda stadsfullmäktige 7.3.2016 § 4 gav ett utlåtande till stadsstyrelsen i Sibbo om att inte motsätta sig sökandenas ansökan om att fastigheten ska anslutas till Vanda stad. Kommunfullmäktige i Sibbo beslutade 13.6.2016 § 114 meddela statsrådet att Sibbo inte godkänner det ansökta gränsområdet. Därmed har finansministeriet i enlighet med 14 § i kommunstrukturlagen bestämt om en föreberedande behandling av förslaget.

Finansministeriet har bett ett utlåtande om förslaget och eventuella anmärkningar mot det, av de kommuners fullmäktige som berörs av ändringen.

Därmed gav Vanda stad sina invånare och övriga som ansåg sig vara berörda av ärendet möjlighet att framställa en anmärkning mot förslaget. Förslaget har varit framlagt hos den som sköter anslagstavlan på stadshuset, och därtill har det publicerats på webbsidan vanda.fi. För framställande av anmärkningar reserverades 30 dagar fram till 13.10.2016. Inga anmärkningar inkom inom utsatt tid.

Grunderna för utlåtandet som redan tidigare gavs till Sibbo kommunfullmäktige har inte ändrats. Vanda stad har ingen orsak att motsätta sig sökandenas förslag om att fastigheten ska anslutas till Vanda stad.

Stadsstyrelsen 24.10.2016 § 6

Stadsdirektörens förslag:

Stadsstyrelsen beslutar föreslå att stadsfullmäktige ger finansministeriet det bifogade utlåtandet om förslaget gällande överföring av en del av Sibbo kommun till Vanda stad.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 7.11.2016 § 5

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar att ge finansministeriet det bifogade utlåtandet om förslaget gällande överföring av en del av Sibbo kommun till Vanda stad.

Protokollet justeras och godkänns för denna paragrafs del genast under sammanträdet.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Protokollet justerades och godkändes för denna paragrafs del genast under sammanträdet.

Bilagor:

- Utlåtande till finansministeriet om förslaget att överföra en del av Sibbo kommun till Vanda stad
- Finansministeriets begäran om utlåtande gällande överföring av en del av Sibbo kommun till Vanda stad

Anvisning för sökande av ändring: 4.1 Besvärsförbud

Närmare information:

Juha Myllymäki, stadsjurist, tfn 09 839 24241; fornamn.efternamn[at]vantaa.fi

Lausunto valtionvarainministeriölle hakemuksesta kuntarajan siirtämiseksi

Valtionvarainministeriö on pyytänyt Vantaan kaupunginvaltuustolta lausuntoa Lasse ja Eeva Riutamaan hakemuksesta kuntarajan siirtämiseksi. Riutamaat ovat pyytäneet kiinteistö Oy Sipoon valonmajan RN:o 753-431-1-27 siirtämistä Sipoon kunnasta Vantaan kaupunkiin. Kiinteistö sijaitsee Sipoon ja Vantaan rajalla Pohjois-Nikinmäessä.

Kulku kiinteistölle käy Vantaan Siikatien kautta ja kiinteistö on liitetty Vantaan kunnallistekniikkaan. Lähimmät julkiset palvelut sijaitsevat Vantaalla. Hakijoiden mukaan he kuuluvat Vantaan Nikinmäen asukasyhteisöön. Rajanaapurit ovat hakemuksen mukaan Vantaan puolella ja lähimmät sipolaiset naapurit tietä pitkin kolmen kilometrin päässä.

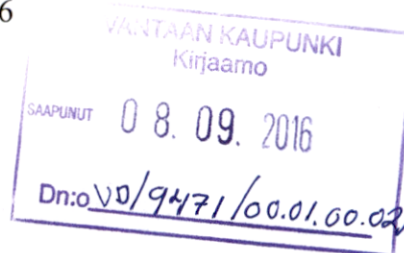
Kuntajaon muuttamisen edellytyksistä säädetään kuntarakennelaissa. Kuntajakoa voidaan kuntarakennelain mukaan muuttaa, jos muutos edistää kuntajaon kehittämisen yleisiä tavoitteita sekä täyttää kuntarakennelain 4 §:n mukaiset edellytykset. Kuntajaon muuttamisen edellytykset voivat liittyä kunnan tai alueen elinvoimaan, yhdyskuntarakenteeseen tai alueen asukkaiden elinolosuhteisiin. Hakemuksessa tarkoitetun osaliitoksen perusteena voisi oikeudellisesti olla lähinnä se, että liitos parantaisi alueen asukkaiden palveluja tai elinolosuhteita.

Kiinteistö liittyy Vantaan yhdyskuntarakenteeseen. Alueen asukkaat käyttävät olemassa olevaa palvelurakennetta. Kiinteistön koko huomioiden sen liittämällä olisi vain vähäinen vaikutus Vantaan kaupungin kannalta.

Vantaan kaupunginvaltuusto ei vastusta hakijoiden hakemusta kiinteistön liittämiseksi Vantaan kaupunkiin.

5.9.2016

Vantaan kaupunki
Kirjaamo
Asematie 7
01300 Vantaa

Asia: Esitys kunnan osan siirtämisestä Sipoon kunnasta Vantaan kaupunkiin

Sipoon kunnanhallitukselle on 12.10.2015 jätetty esitys (liitteenä kopio) Sipoon kunnan osan siirtämisestä Vantaan kaupunkiin.

Sipoon kunta on kuntarakennelain (1698/2009) 11 §:n mukaisesti hankkinut esityksestä muutoksen kohteena olevien kuntien valtuustojen lausunnot (liitteenä kopiot) ja toimittanut esityksen ministeriölle 20.6.2016.

Valtiovarainministeriö on kuntarakennelain 14 §:n mukaisesti määrännyt esityksen valmistelevalta käsittelystä. Ministeriö on hankkinut esityksestä kuntarakennelain 14 §:n 2 momentin mukaisesti Maanmittauslaitoksen lausunnon (12.7.2016, liitteenä kopio) ja Uudenmaan maistraatin lausunnon (18.8.2016, liitteenä kopio).

Kuntarakennelain 14 §:n 3 momentin mukaisesti ministeriö kehottaa Vantaan kaupunkia varaamaan asukkailleen ja muille, jotka katsovat asian koskevan itseään, tilaisuuden tehdä huomautus esityksestä.

Huomautus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun huomautusten tekemistä koskeva kuulutus on kunnassa julkaistu siten kuin kunnalliset ilmoitukset julkaistaan. Huomautus on toimitettava sen kunnan kunnanhallitukselle, jonka asukas huomautuksen tekijä on tai johon nähden huomautuksen tekijä katsoo muuten olevansa asianosainen.

Muutoksen kohteena olevien kuntien valtuustojen on tämän jälkeen annettava esityksestä ja sitä koskevista huomautuksista lausuntonsa.

Kunnan lausunto ja tehdyt huomautukset pyydetään toimittamaan valtiovarainministeriölle **15.11.2016** mennessä. Asiakirjat pyydetään toimittamaan joko osoitteella

Valtiovarainministeriö
PL 28
00023 Valtioneuvosto

tai sähköisesti osoitteella
valtiovarainministerio@vm.fi.

Lisätietoja antavat tarvittaessa neuvotteleva virkamies Anu Hernesmaa, puh. 02955 30027 ja ylitarkastaja Suvi Savolainen, puh. 02955 30122.

Neuvotteleva virkamies

Anu Hernesmaa

Liitteet

Osaliitosesitys
Sipoon kunnan lausunto
Vantaan kaupungin lausunto
Maanmittauslaitoksen lausunto
Uudenmaan maistraatin lausunto

6 § Utlåtande om utkast till regeringens proposition till landskapsreform och reform av ordnandet av social- och hälsovården samt till lagar som har samband med dem

VD/7708/03.00.00/2016

KN/ML/JTS/EL-H/HP/JN/KM-L/JV/TL/HO/JM/HY-L/AP

En social- och hälsovårdsreform och inrättandet av en landskapsförvaltning bereds inom ramen för ett projekt som är gemensamt för social- och hälsovårdsministeriet och finansministeriet. Social- och hälsovårdsministeriet och finansministeriet har bitt Vanda stad ge ett utlåtande om utkast till regeringens proposition. Utlåtandena har ombetts bli inlämnade till social- och hälsovårdsministeriet senast 9.11.2016 kl. 16.15. Remissvaren är offentliga. När det görs ett sammandrag av remissvaren beaktas endast de svar som har kommit in inom utsatt tid.

I denna proposition föreslås att det stiftas en landskapslag, en lag om ordnandet av social- och hälsovården och en gemensam lag om införande av dessa. I propositionen ingår dessutom de ändringar som landskaps- och social- och hälsovårdsreformen förutsätter i den övriga lagstiftningen. Propositionen innehåller i enlighet med detta ett förslag till lag om landskapens finansiering och förslag till ändring av lagstiftningen om kommunernas finansiering, skattelagstiftningen, lagstiftningen om landskapens och kommunernas personal samt vissa lagar som gäller den allmänna förvaltningen.

Lagförslagen som ingår i begäran om utlåtande inklusive motiveringar kan läsas bl.a. på [www.sidan](http://alueuudistus.fi/hallituksen-esitysluonnos-31-8-2016)
<http://alueuudistus.fi/hallituksen-esitysluonnos-31-8-2016>

Vanda stads utlåtande har beretts av en arbetsgrupp som är underställd stadens ledningsgrupp med representanter från alla verksamhetsområden. Förslaget till utlåtande medföljer som bilaga.

Enligt regeringsprogrammet för statsminister Juha Sipiläs regering och de riktlinjer som regeringen drog upp den 20 oktober 2015, den 7 november 2015 och den 5 april 2016 ska en social- och hälsovårdsreform och en landskapsreform genomföras i Finland. I Finland inrättas 18 landskap med egna val och fullmäktige. Från ingången av 2019 ska landskapen ordna alla social- och hälso- och sjuktjänster inom sitt område och har således ansvaret för att befolkningen får social- och hälso- och sjuktjänster i enlighet med lagen. Landskapen får utöver social- och hälsovården även andra uppgifter: arbets- och närings- och tjänster samt regionutveckling, miljö- och hälsoskydd, trafiksystemplanering, landsbygdsutveckling och räddningsväsende. Staten finansierar landskapens verksamhet, så i fortsättningen har kommunerna inte längre ansvar för ordnandet eller finansieringen av social- och hälso- och sjuktjänsterna.

Genom den regeringsproposition som denna begäran om utlåtande gäller är avsikten att bl.a. inrätta de nya landskapen och föreskriva om landskapens förvaltning och ekonomi, överföra ansvaret för ordnandet av social- och hälso- och sjuktjänsterna från kommunerna till landskapen samt föreskriva om den finansiering som landskapen ska få, beskattningsgrunderna för att få in medel för finansieringen, genomförandet av reformen, personalens ställning samt egendomsarrangemangen. Avsikten är också att i fråga om den basservice som blir kvar på kommunernas ansvar föreskriva om ett nytt statsandelssystem för den kommunala basservicen. En separat regeringsproposition bereds om överföringen till landskapen och finansieringen av övriga uppgifter än social- och hälsovården.

Begäran om utlåtande besvaras genom en elektronisk enkät med ingående frågor om utkastet till regeringens proposition. Enkätsvaren kan ytterligare motiveras, och det har också reserverats ordentligt med utrymme för fritt formulerade kommentarer.

Inom ramen för social- och hälsovårds- och landskapsreformen kommer man dessutom att utarbeta lagstiftning om valfrihet, reformera flerkanalsfinansieringen av social- och hälsovården samt överföra även andra uppgifter än social- och hälsovården från den statliga regionförvaltningen, kommunerna och samkommunerna till landskapen. De bereds i separata beredningsprojekt, men i lagen om ordnande av social- och hälsovård har man beaktat den modell med flera producenter som är en förutsättning för valfriheten. Ett utkast till regeringsproposition som gäller valfriheten och förenkligen av flerkanalsfinansieringen sänds på remiss i slutet av året.

Propositionens huvudsakliga innehåll

Enligt propositionen ska det inrättas 18 landskap i Finland. Landskapen är offentligrättsliga samfund med regionalt självstyre. De nya landskapen föreslås i fråga om område motsvara de nuvarande landskapen med vissa undantag som berör enskilda kommuner. Landskapens högsta beslutande organ är landskapsfullmäktige som utses genom val. Landskapen ska sköta de uppgifter som föreskrivs för dem i lag. Centrala uppgifter är social- och hälsovården och räddningsväsendet. Vidare bereds särskilt en överföring av vissa uppgifter från närings-, trafik- och

miljöcentralerna, arbets- och näringsbyråerna och regionförvaltningsverken samt landskapsförbunden och miljö- och hälsoskyddet på landskapens ansvar. Landskapslagen innehåller bestämmelser om deras verksamhet, ekonomi och förvaltning.

Genom lagen om ordnandet av social- och hälsovården överförs ansvaret för att ordna den kommunala social- och hälsovården till de landskap som inrättas. Ett undantag utgör dock den prehospitla akutsjukvården. Ansvaret för att ordna den överförs på de fem landskap som är huvudmän för universitetssjukhus. Vidare förblir främjandet av hälsa och välfärd kommunernas uppgift, och utöver det bör landskapen även i sin egen verksamhet se till att hälsa och välfärd främjas.

I syfte att säkerställa det regionala samarbetet och en ändamålsenlig servicestruktur inom social- och hälsovården bildas fem samarbetsområden. De landskap som hör till ett samarbetsområde gör vart fjärde år upp en samarbetsplan. Ordnandet och produktionen av tjänster skiljs åt i landskapens verksamhet. För produktionen av tjänster inrättas i varje landskap en offentligrättslig serviceinrättning för landskapet. Den ska ansvara för att producera tjänster som innebär betydande utövning av offentlig makt och specialtjänster inom social- och hälsovården.

Serviceproduktionen inom social- och hälsovården görs mångsidigare så att landskapets egna serviceproducenter, privata serviceproducenter och serviceproducenter inom tredje sektorn kan producera alla tjänster på marknaden enligt lika villkor. I anknytning till detta bereds särskilt lagstiftning om klientens valfrihet. Samtidigt genomförs en klientorienterad serviceintegration. I den ser man till att det görs en helhetsbedömning av klienternas servicebehov och säkerställer utifrån den att klienterna har smidig och rättidig tillgång till nödvändiga tjänster och att de tillhandahålls. Landskapen åläggs också att förverkliga invånarnas möjligheter till inflytande.

Det föreslås att statens möjlighet att styra social- och hälsovård som hör till landskapens ansvar samtidigt stärks. Statsrådet ska vart fjärde år fastställa strategiska mål för social- och hälsovården. Landskapen bör beakta målen i sin egen verksamhet och även vid beredningen av samarbetsavtalen. Statsrådet kan utfärda förvaltningsbeslut som är bindande för landskapen om servicestrukturen, vittsyftande och betydande investeringar samt genomförandet av informationsförvaltnings- och informationssystemtjänster. Social- och hälsovårdsministeriet förhandlar dessutom årligen med landskapen om genomförandet av den social- och hälsovård som de ansvarar för att ordna. Landskapens verksamhet finansieras huvudsakligen med statlig finansiering och delvis med klientavgifter som tas ut av serviceanvändarna. Bestämmelser om finansieringen utfärdas genom lagen om landskapens finansiering. Finansieringen bestäms kalkylerat dels enligt landskapets invånarantal, dels enligt servicebehovet och omgivningsfaktorer. Den statliga finansieringen är allmänna medel för landskapen.

När finansieringsansvaret överförs från kommunerna på staten, måste statens inkomster ökas och kommunernas inkomster på motsvarande sätt minskas i motsvarighet till överföringen. Därför föreslås det att statens skatteinkomster ökas genom en skärpning av statens förvärsinkomstbeskattning. För att det totala skatteuttaget inte ska öka, åläggs kommunerna att sänka kommunalskatten. Minskningen av kommunalskatten uppgår till 12,3 procentenheter i samtliga kommuner. Även kommunernas utdelning av samfundsskatteintäkterna sänks och statens utdelning ökas i motsvarande grad. De ändringar som gäller beskattningen genomförs så neutralt som möjligt för de skattskyldiga. Beskattningen av arbete skärps inte och det totala skatteuttaget stiger inte. Det föreslås att kommunernas statsandelar minskas i motsvarighet till de uppgifter som överförs och att de ändringar som följer av detta och av sänkningen av kommunalskatten begränsas genom en permanent bestämningsfaktor som tas in i statsandelssystemet och en utjämning av förändringen i statsandelssystemet.

Personal i anställning inom den kommunala social- och hälsovården anställs enligt förslaget i landskapen i enlighet med principerna för överlåtelse av rörelse. Samkommuner för sjukvårdsdistrikt, samkommuner för specialomsorgsdistrikt för utvecklingsstörda och landskapsförbund samt deras egendom, ansvar och skyldigheter överförs till landskapen. Från kommunerna till landskapen överförs dessutom lös egendom i anslutning till ordnandet av social- och hälsovården och räddningsväsendet. Varken kommunerna eller samkommunerna betalas ersättning för egendomsöverföringarna.

För landskapen inrättas fyra riksomfattande servicecenter. De svarar för landskapens lokaltjänster, personal- och ekonomiförvaltning, anskaffningar samt informationsförvaltnings- och informationssystemtjänster. I anslutning till reformen bereds särskilt lagstiftning om klientens valfrihet samt som en del av landskapsreformen övriga uppgifter som överförs till och föreskrivs för landskapen. De ändringsbehov som dessa föranleder i de lagar som nu föreslås beaktas i samband med de berörda lagförslagen

Syftet med landskaps- och social- och hälsovårdsreformen är också att minska hållbarhetsunderskottet i de offentliga finanserna. Reformen i enlighet med propositionen möjliggör en dämpning av kostnadsökningen så att social- och hälsovårdskostnaderna 2029 på årsnivå är 3 miljarder euro lägre än de skulle vara utan reformen. Utöver de ändringar och reformer som baserar sig på lagstiftningen kräver detta ett aktivt och skickligt förändringsledarskap, vilket ska uppmärksammas särskilt vid genomförandet av reformen. De föreslagna landskapen inrättas så snart som möjligt efter det att lagarna har antagits och stadfästs. I det första skedet bereder landskapens temporära förvaltning och, när det landskapsfullmäktige som valts efter landskapsvalet inlett sin verksamhet, landskapen organiseringen av

verksamheten och personal- och egendomsöverföringarna tillsammans med kommunerna och samkommunerna så att ansvaret för att ordna social- och hälsovård samt andra särskilt föreskrivna tjänster och uppgifter överförs på landskapen från ingången av 2019.

Stadsstyrelsen 24.10.2016 § 7

Stadsdirektörens förslag:

Stadsstyrelsen beslutar föreslå för stadsfullmäktiges att utlåtandet godkänns.

Beslut:

Stadsstyrelsen beslutade enhälligt att bordlägga ärendet till stadsstyrelsens följande sammanträde.

Stadsstyrelsen 31.10.2016 § 7

Stadsdirektörens förslag:

Stadsstyrelsen beslutar föreslå för stadsfullmäktiges att utlåtandet godkänns.

Beslut:

Stadsstyrelsen beslutade enhälligt att bordlägga ärendet till stadsstyrelsens följande sammanträde.

Stadsstyrelsen 7.11.2016 § 8

Stadsdirektörens förslag:

Stadsstyrelsen beslutar föreslå för stadsfullmäktiges att utlåtandet godkänns.

Beslut:

Stadsstyrelsen beslutade föreslå för stadsfullmäktige att i enlighet med stadsdirektörens ändrade förslag ge Vanda stads utlåtande om utkast till regeringens proposition till landskapsreform och reform av ordnandet av social- och hälsovården till social- och hälsovårdsministeriet samt finansministeriet.

Protokollet justerades och godkändes för denna paragrafs del genast vid sammanträdet.

Stadsfullmäktige 7.11.2016 § 6

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar att till social- och hälsovårdsministeriet samt finansministeriet ge Vanda stads utlåtande om utkast till regeringens proposition till landskapsreform och reform av ordnandet av social- och hälsovården.

Behandling:

Under behandlingen av ärendet konstaterades att fullmäktigegrupperna kompletterade slutet av det första textstycket i utlåtandets fråga nr. 20 med ett gemensamt tillägg:

”Lagen om samarbete förutsätter att personalen ska höras när det gäller viktiga organisatoriska förändringar. I samband med en så omfattande reform är det särskilt viktigt att personalens hörande utförs omsorgsfullt och att man på riktigt lyssnar på de anställda.”

Beslut:

Det kompletterade förslaget godkändes.

Protokollet justerades och godkändes genast vid sammanträdet.

Vidare antecknades att **Centerns fullmäktigegrupp** lämnade följande uttalande till protokollet:

Centerns fullmäktigegrupp anser att Vanda i sitt utlåtande inte ska framföra bedömningar om andra landskaps förutsättningar att genomföra reformen framgångsrikt.

Vidare antecknades att **vänsterförbundets fullmäktigegrupp** lämnade in följande protokollsuttalande i ärendet:

Vänsterförbundets fullmäktigegrupp förespråkar inte bolagisering och privatisering av social- och hälsovårdstjänsterna. Vi anser att skyldigheten till bolagisering begränsar för mycket landskapets möjligheter att besluta om ordnandet av sina egna tjänster på ett ändamålsenligt sätt.

Fullmäktigegruppen anser dock att Vanda stads utlåtande ska vara enhälligt gentemot statsmakten och godkänner det därför enligt förslaget.

Bilagor:

- Vanda stads utlåtande
- Utlåtande om utkast till regeringens proposition till landskapsreform och reform av ordnandet av social- och hälsovården samt till lagar som har samband med dem

Anvisning för sökande av ändring: 4. Besvärsförbud

Närmare information:

stadsdirektör Kari Nenonen, 09 839 22 101, [fornamn.efternamn\[at\]vantaa.fi](mailto:fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)

Lausuntopyyntökysely

TAUSTATIEDOT

Vastaajatahon virallinen nimi: Vantaan kaupunki

Vastauksen kirjanneen henkilön nimi: Henna Yli-Leppälä

Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot: Kari Nenonen

Lausuntopyynnön käsittelypäivämäärä toimitilimessä:

Toimitilimen nimi:

Onko vastaaja*

kunta
sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä tai yhteistoiminta-alue
maakunnan liitto
muu kuntayhtymä tai kuntien yhteistoimintaelin
valtion viranomainen
järjestö
joku muu

Kysymykset

Kysymyksiä uudistuksen tavoitteista

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamisen tavoitteena on kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä hillitä palveluista aiheutuvia kustannuksia 3 miljardilla eurolla vuoteen 2029 mennessä.

1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa? (Avotila)

Palveluiden yhdenvertainen saatavuus edellyttäisi, että yksityinen sektori hakeutuisi tuottamaan valinnanvapauden piiriin kuuluvia palveluita kattavasti ympäri maata, mitä ei voida pitää uskottavana.

Esityksessä tulisi olla mahdollisuus maakuntakohtaisesti ottaa huomioon maakunnan erityisolosuhteet ja tehdä ratkaisuja muun muassa palvelujen järjestämisestä ja tuottamisesta ottaen huomioon paikalliset tuotantorakenteet ja investointimahdollisuudet.

Uudenmaan maakunta on väestömäärältään 23 kertaa suurempi kuin pienimmät maakunnat. Itsehallintoalueille asetettavat tavoitteet ovat suurelta osin Uudellamaalla jo saavutettu.

Maakuntien erilaisuuden huomiotta jättäminen ei edesauta väestön terveys- ja hyvinvointieroja kaventamista. Osa maakunnista jää voimavaroiltaan heikoiksi erityisesti erikoissairaanhoidon ja sosiaalihuollon erityispalvelujen järjestäjinä. Maakuntien koon ja tuotantomahdollisuuksien vaihtelu heikentää yhdenvertaisuutta ja vaikuttaa siihen, millaiseksi monituottajamalli tosiasiallisesti muodostuu. Maakuntien mahdollisuudet omaan palvelutuotantoon vaihtelevat eri puolilla maata ja osalla maakuntia on heikot edellytykset turvat palvelujen yhdenvertainen saatavuus. Järjestämisvastuullisia alueita (18) on liikaa ottaen huomioon kaikkien alueiden tasapuolisen mahdollisuuden selvitä niille siirrettävistä tehtävistä.

Pelkkä järjestämisvastuun siirtäminen kunnilta maakunnille ei yksin paranna kansalaisten yhdenvertaisuutta palvelujen saamisessa eikä kansalaisten yhdenvertaisuutta. Myös palvelujen tuottamisen täytyy tukea yhdenvertaisuuden ja palveluintegraation tavoitetta.

Segregaatio, asunnottomuus ja maahanmuuttajataustaisen väestön keskittyminen kaupunkeihin ovat yhteiskunnallisia haasteita, joiden hallinnassa tärkeintä on kaikkien peruspalveluiden yhteen toimivuus. Uudenmaan alueella maahanmuuttajat keskittyvät erityisesti pääkaupunkiseudun kaupunkeihin. Nyt esitettävä uudistus heikentää tämän yhteistyön edellytyksiä siirtäessään sote-palvelut toiselle organisaatiolle, toiseen rahoituskanavaan ja erilaisille maantieteellisille vastuualueille.

Valinnanvapausmalli ja palveluiden yksityistäminen voivat toteutumistavasta riippuen heikentää yhdenvertaisuutta.

2. Antaako esitys riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite? Jos ei, miten tavoitteen saavuttamisen edellytyksiä voitaisiin parantaa? (Avotila)

Uudistuksen toteutuminen aiheuttaa väistämättä ylimenokaudella merkittäviä lisäkustannuksia. Merkittävimmät lisäkustannukset syntyvät valtakunnallisesta palkkaharmonisoinnista, ICT-ratkaisuista sekä maakunnallisten yhtiöiden pääomittamisesta sekä niiden käyttöpääoman turvaamisesta. Lisäkustannuksia aiheuttavat myös jatkossa toteutettavat kiinteistöjärjestelyt. Riskinä on myös nykyisen kunnallisen eläkejärjestelmän rahoittaminen, mikäli perustettavien maakunnallisten yhtiöiden eläkevalinnat epäonnistuvat. Näitä ei ole otettu lainkaan huomioon esitetyissä taloudellisissa laskelmissa. Kuntien taloudellinen asema tulee voimakkaasti heikkenemään rahoitusvolyymin puolittuessa ja samanaikaisesti velkapääoman pysyessä muuttumattomana. Kuntien taloudellisen aseman heikkenemisellä on merkittävä vaikutus julkisen sektorin taloudellisen kestävyysvajeen tasapainottamisessa, mikä tulisi ottaa samanaikaisesti huomioon maakuntauudistuksen taloudellisia vaikutuksia laskettaessa. Muutos aikaansaa useiden vuosien epävarmuuden tilan ja keskittymisen organisaatorakenteisiin ja toimintamallien yhtenäistämiseen kustannusten kasvua hillitsevien kehittämistoimenpiteiden sijaan.

Kustannusten hillitsemiseksi kehittämisen painopiste on oltava erityisesti asiakaslähtöisissä palveluketjuissa, jotta kustannusten kasvun hillintää voidaan saavuttaa tulevaisuudessa. Kustannusten hallinnan kannalta on tärkeä pystyä kontrolloimaan hoitoketjua perustasolta erityistasolle. Luonnoksen mukaisessa mallissa maakunnalla ei ole tähän tuottajille kannustimia.

Maakunnan hallintoa koskeva sääntely tulee arvioida uudelleen, koska maakunnan palvelutuotannon ohjausjärjestelmä ei tue tavoitetta hillitä palvelujen kustannuksia.

Esityksessä ei ole myöskään selostettu, miten aiotut säästöt on tarkoitus saada aikaan. Kustannusten kasvun hillinnän kannalta keskeistä on myös palvelulupauksen sisältö ja sitovuus, jonka merkitys on lakiluonnoksessa vielä täsmentymätön.

Kokonaisarviota kustannusten kasvun hillinnästä on mahdoton tehdä, koska tietoa vallinnanvapauden, monikanavarahoituksen ja tulevan valtionosuusjärjestelmän mallista ei ole.

3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa? (Avotila)

Suorilla vaaleilla valitun maakunnan valtuuston asema on epäselvä ja ongelmallinen kansanvallan näkökulmasta. Vahvassa valtion ohjauksessa oleva maakuntien itsehallinnollinen asema tulee olemaan heikko.

Luonnoksessa valtionhallinnolla on mahdollisuus ohittaa maakunnan valtuusto hallinnollisilla päätöksillä. Maakunta ei ole kuntien tapaan aidosti itsehallinnollinen yksikkö eikä toisaalta selvästi osa valtionhallintoakaan. Maakunnasta on syntyessä suorilla vaaleilla valitun valtuuston ja valtionhallinnon yhdessä johtama hallinnon taso, jonka ylintä päätösvaltaa käyttävät maakuntavaltuusto ja valtioneuvosto.

Kansanvallan periaatteen ja itsehallinnon kannalta ongelmallista on myös se, että maakunnan kokonaisuuteen kuuluisi lain mukaan itsenäisenä oikeushenkilönä maakunnan palvelulaitos. Palvelulaitos muodostuisi käytännössä sairaanhoitopiiristä ja perustason palvelutuotannosta. Valtuusto voisi johtaa kokonaisuutta vain sopimusohjauksen ja omistajaohjauksen keinoin, vailla mahdollisuutta järjestää maakunnan hallintoa toisin. Lisäksi keskeiset tukitoiminnot tulisi ehdotuksen mukaan organisoida valtakunnallisesti yhdessä valtionhallinnon kanssa.

Kansalaisen näkökulmasta valtion, maakunnan ja kunnan työnjaon tulee olla selkeä. Asukkaan tulee tietää, missä asioissa hänen tulee pyrkiä vaikuttamaan kunnan, maakunnan tai valtiollisten vaalien tai vaikuttamisjärjestelmien kautta. Tämä koskee esimerkiksi kuntalain mukaista kunnan tehtävää asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseen.

Kyseessä on historiallinen esitys kansalliseksi ratkaisuksi perustuslain 121 § 4 momentissa tarkoitettusta itsehallinnosta kuntia suuremmilla hallintoalueilla ja se linjaa merkittävällä tavalla itsehallinnon ja kansanvaltaisuuden periaatteen toteuttamista pitkälle tulevaisuuteen. Ehdotuksen perusteluista ei selviä, miten mallin on arvioitu täyttävän perustuslain kansanvaltaisuuden periaatteen ja itsehallinnon periaatteiden vaatimukset. Ehdotus herättää kysymyksen, kuinka paljon itsehallinto voi erota kuntatasolla ja maakuntatasolla ja kuinka paljon vaaleilla valitun maakuntavaltuuston toimivaltaa voidaan kaventaa loukkaamatta kansanvaltaisuuden periaatetta.

Erityisen ongelmallisia kohtia luonnoksessa ovat:

- Maakunnan mahdollisuus päättää hallinnosta ja organisaatiostaan on rajattu. Laissa on säädetty maakunnan tilaaja-tuottaja -mallista, palvelulaitoksesta, yhtiöittämisvelvollisuudesta ja kansallisista palvelukeskuksista. Maakunta ei voi päättää hallinnostaan tarkoituksenmukaisella tavalla.

- Järjestämisvelvollisuuden olennaisena osana kuuluva oikeus päättää palveluntuotantotavasta on hyvin rajallinen.
- Valtioneuvoston laaja ja väljä toimivalta ohittaa vaaleilla valitun valtuuston ja ohjaa maakunnan toimintaa jopa suoraan sitovilla päätöksillä.
- Maakunta, sen palvelulaitos tai palvelukeskus ei voi toteuttaa merkittäviä investointeja ilman valtioneuvoston hyväksyntää.
- Maakunnan tai palvelulaitoksen mahdollisuus perustaa valinnanvapauden piiriin kuuluvia palveluja tarjoavia yrityksiä on käytännössä rajallinen.

Kysymyksiä maakuntalaista

4. Muodostaako maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?

- kyllä (avotila)
- kyllä pääosin (avotila)
- ei pääosin (avotila)
- ei (avotila) **X**
- ei kantaa (avotila)

Erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien siirtäminen pois kunnan järjestämisvastuulta merkitsee kunnan erityisen toimialan huomattavaa kaventumista. Kuntalain mukaan kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa. Uudistuksen toteutuessakin kunnille jää hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen alueellaan. Kunnan yleinen toimiala on itsehallinnon ydintä eikä sitä saa uudistuksella kaventaa. Kuntien tulee voida yleisen toimialan puitteissa jatkossakin olla mukana sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tuotannossa siltä osin kuin palvelut ovat valinnanvapauden piirissä.

Kuntien ja maakuntien pitää voida vapaammin sopia siitä, että kunnat voivat hoitaa maakunnalle säädettyjä tehtäviä. Vaarana on, että uudistuksessa syntyy hallinnollisten siilojen lisäksi uusia epätarkoituksenmukaisia rajoja juuri kunnan ja maakunnan välille. Ylipäätään rajapintaa kunnan ja maakunnan välillä ei ole esityksessä mietitty. Ratkaisematta on esimerkiksi se, miten kunnan vastuulle tulevat vapaa-ajan, kulttuurin, liikunnan ja nuorisotoimen palvelut kytketään osana hyvinvoinnin edistämistä maakunnallisiin sosiaali- ja terveyspalveluihin. Pahimmillaan tämä saattaa johtaa siihen, että tällaisia kunnallisia lakisääteisiä palveluita joudutaan yhtiöittämään kilpailuneutraliteetin vuoksi. Integraatio maakunnallisten sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä kunnallisten hyvinvointipalveluiden kohdalla on selvittämättä.

Maakuntalakiluonnoksen 15 §:n säädetty maakunnan ja sen alueen kuntien neuvotteluyhteys kerran valtuustokaudella on riittämätön. Lakiesityksen mukaan maakunnan ja kunnan on neuvoteltava valtuustokausittain tehtävien hoitamisen liittyvästä yhteistyöstä ja työnjaostoa. Tämä on riittämätön eikä ota huomioon kuntien osaamista ja toimintaa hyvinvoinnin edistämiseen. Maakuntastrategia ja palvelulupaus asiakkaille tulee tehdä tiiviissä yhteistyössä kuntien kanssa.

Valtakunnalliset palvelukeskukset olisivat maakuntien ja valtion yhteisiä sidosyksiköitä. Valtakunnalliset palvelukeskukset eivät voisi tuottaa palveluja kunnille. Palvelukeskusten tehtävien hoitamista valtakunnallisesti ja vain maakunnalle ei voida pitää tarkoituksenmukaisina julkisen sektorin kokonaisuuden ja julkisen talouden näkökulmasta. Maakuntalakiluonnoksen 16 luvun

säännökset valtakunnallisista palvelukeskuksista tuleekin poistaa. Viime kätinen päätösvalta keskeisissä palvelukeskuksia koskevissa asioissa olisi lisäksi aina valtioneuvostolla. Palvelukeskuksia koskevat säännökset rajoittavat maakuntien oikeutta päättää tukipalveluiden tuotantotavasta. Esimerkiksi talous- ja henkilöstöhallinnossa toimii jo lähtökohtaisesti lukuisia julkisomisteisia ja yksityisiä tuottajia. Luonnoksesta puuttuvat kokonaan arviot palvelukeskusten perustamiseen, investointeihin, järjestelmiin sekä henkilöstö- ja muihin menoihin liittyvistä kustannuksista. Palvelukeskuksia koskeva malli on keskeneräinen ja toimimaton, ja johtaisi Uudellamaalla hallitsemattomaan tilanteeseen ja voimakkaasti kasvaviin kustannuksiin. Lisäksi palvelulaitosten alaiset yhtiöt eivät markkinatoimijoina voisi käyttää palvelukeskusten tukipalveluja.

Uudenmaan maakunta on erittäin suuri verrattuna muihin maakuntiin. Kuitenkin valtion ohjausmalli tulee olemaan sama pienemmissä 70 000 asukkaan maakunnissa ja 1,6 miljoonan asukkaan maakunnassa. Rahoitusnäkökulmasta maakunnat ovat valtionhallinnon virastoihin verrattavia kirjanpitoyksiköitä. Maakunnallisten palvelulaitosten ja niiden omistamien yhtiöiden asema on lisäksi taloudellisessa mielessä selkiytymätön.

Uudistuksen valmistelu ja aikataulutus on kyseenalainen hyvän lainvalmistelun ja erityisesti uudistuksen laajuuden näkökulmasta. Tässä uudistuksessa täytäntöönpanolle varatun ajan on laskettu alkavan ennen valmistelun päättymistä. Hyvän lainvalmistelun periaatteiden mukaan tulisi täytäntöönpanolle varata riittävä aika lain voimaantulon jälkeen. Hyvässä lainvalmistelussa ei voitane lähteä siitä, että lain täytäntöönpano tai sen valmistelu alkaa ennen kuin edes lain lopullinen sisältö on tiedossa.

Luonnos on yleislaiksi varsin yksityiskohtainen. Maakunnan organisoinnista ja rakenteesta säädettäisiin laissa eikä maakunnalla olisi mahdollisuutta poiketa tästä rakenteesta. Palvelulaitos, tilaaja-tuottaja -malli sekä kansalliset palvelukeskukset eivät vaikuta kaikilta osin tarkoituksenmukaisilta.

Valinnanvapauslainsäädäntö muodostaa keskeisen osan suunnitteilla olevasta kokonaisuudesta. Ilman tietoa valinnanvapausjärjestelmästä on mahdotonta ottaa kantaa kokonaisuuteen.

5. Maakuntalain 2 luvussa määritellään maakunnan tehtävät. Onko maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

- a. kyllä (avotila)
- b. kyllä pääosin (avotila)
- c. ei pääosin (avotila)
- d. ei (avotila) **X**
- e. ei kantaa (avotila)

Maakuntien tehtäväalat eivät muodosta mielekästä kokonaisuutta. Maakuntalaki ei sisällä muiden kuin sote-tehtävien osalta riittävästi tietoa järjestelyistä ja rahoituksesta. Myös maakuntalain 6 §:ssä lueteltuja tehtäväkokonaisuuksia koskeva erityislainsäädäntö on valmisteltavana. Mittavien sote-tehtävien lisäksi maakuntien tehtäviksi on haluttu siirtää nykyisten ELY-keskusten merkitykseltään vaihtelevia, osin varsin vähäisiä tehtäväkokonaisuuksia. Aluehallintovirastojen lukumäärä laskee yhteen valtakunnalliseen aluehallintovirastoon ja sen heijastusvaikutukset esimerkiksi maakuntien ja kuntien toimintoihin ovat jääneet epäselviksi.

On syytä pohtia sitä vaihtoehtoa, että sote-ratkaisu toteutettaisiin sellaisenaan ilman maakunnille esitettyjä muita tehtäviä. Mikäli maakuntauudistus kuitenkin etenee hallituksen aikataulun ja linjausten mukaan myös muiden kuin sote-tehtävien osalta, niin maakuntalain tulee olla joustava ja mahdollistava niin, että kuntien ja maakuntien yhteistyö ja mahdollisuus sopia palvelujen hoitamisesta turvataan.

Maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL) tehtävien osalta maakunnalle osoitetut tehtävät ovat resurssien ja hallinnollisten periaatteiden johdosta ongelmallisia. Maakunnat voivat pahimmillaan aiheuttaa hallinnollista sekavuutta, muodollisten päätöstahojen lisääntymistä ja toiminnallista tehottomuutta. Useat nykyisten ELY-keskusten ohjaus-, edistämis- ja kehittämistehtävät voidaan hoitaa ilman varsinaista lainsäädäntökirjausta jatkossa seudun kaupungeissa, kuntayhtymissä tai osana valtio-Helsingin seutu yhteistyöneuvotteluja (MAL-sopimus). Niiden muodollinen siirtäminen maakunnille aiheuttaisi hallinnollista sekavuutta ja tehottomuutta.

Maakuntakaavan asema on lakiehdotuksen mukaisessa maakunnassa ongelmallinen. Maakunta on ehdotuksessa maakuntakaavaa koskevassa päätöksenteossaan riippumaton alueensa kunnista. Nykyisen maankäyttö- ja rakennuslain perustana oleva kaavoitushierarkian käsite on merkinnyt, että valtion tavoitteet siirtyvät kuntien yhteistyön pohjalta laadittavaan maakuntakaavaan. Lakiluonnoksissa työnjako maakunnan ja kunnan välillä on arvioitava vielä uudelleen. Maankäytön suunnittelu on kunnan yleisen toimialan ydintä. Maakunnalla ei voi olla oikeutta tehdä toisen tason maankäyttöä sitovia päätöksiä.

Kuntien alueiden käytön suunnittelun ja rakennustoimen järjestämisen edistämisen tehtävä on kuvattu varsin epämääräisesti ELY-keskuksista siirtyvillä tehtävillä, joiden muuttamista konsultoivan roolin mukaisiksi todetaan valmisteltavan ympäristöministeriössä. Suurten kaupunkiseutujen osalta tehtävä on maakunnille tarpeeton ja aiheuttaa vain hallinnollista sekavuutta.

Maakunnille mahdollisesti siirrettävien muiden tehtävien osalta on syytä todeta, että Helsingin seudulla Helsingin seudun liikenteen kuntayhtymä hoitaa laajalti liikennepalveluiden seudullista kehittämistä sekä julkisen henkilöliikenteen suunnittelua ja järjestämistä osana MAL-sopimuskokonaisuutta. Näiltä osin ei ole siis tarvetta maakunnan liiton päällekkäiseen tehtäväkokonaisuuteen. Myöskään raideliikenteen järjestämistä ei ole syytä lukea Helsingin seudulla maakunnan tehtäväksi.

Helsingin seudun liikenne - kuntayhtymän toiminta on Helsingin seudun liikennejärjestelmän keskeinen elementti, jota jäsenkunnat rahoittavat mittavilla kuntaosuuksilla. Yksin Vantaan vuotuinen kuntaosuus HSL:lle on noin 50 miljoonaa euroa. Kaupunkien mittavalla rahoituksella mahdollistetaan Euroopan parhaimmaksi mitattu palvelu joukkoliikenteen asiakkaille, mutta samalla toimiva kaupunkiseudun liikenneverkosto myös muiden liikennevälineiden käyttäjille. HSL:n palvelut luovat myös rungon Helsingin seudun yhdyskuntarakenteelle ja sen kehittämiselle. Näistä syistä Helsingin seudun kunnissa tulee ensisijaisesti turvata HSL:n häiriintymätön toiminta. Mahdolliseen maakuntalakiin sisällytettävät tehtävät liittyen liikennejärjestelmän toimivuuteen ja suunnitteluun eivät saa vaarantaa HSL- kuntayhtymän toimintaa.

Myös maakunnan tehtävät aluekehittämiseen ja elinkeinojen kehittämiseen liittyen eivät saa olla päällekkäisiä kunnan yleisen toimivallan kanssa.

Työllisyyden edistämisessä tulee olla yhden toimijan malli. Vallan, vastuiden ja resurssien on oltava yhdellä toimijalla, joka kykenee sen hoitamaan. Asiakkaille palvelu näyttäytyy epäselvältä ja hajanaiselta. Asiakkaan palvelutarve ja -polku katkeaa, kun asiakas on aluksi maakunnan järjestämisvastuun piirissä ja siirtyy työttömyyden pitkittyessä kunnan, TE-toimiston ja Kelan järjestämään TYP-palveluun (monialaiseen yhteispalveluun) kuntaan.

Lakiluonnoksen mukaan kunnat vastaavat jatkossakin nykyisen lainsäädännön periaatteiden mukaisesti työllisyyden hoidosta ja edistämisestä. ELY-keskukset ja TE-toimistot lakkautetaan ja niiden vastuulla olevien palveluiden järjestämisvastuu siirtyy maakunnille. Työttömyydestä aiheutuvat kustannukset (työmarkkinatuen kuntaosuus) tulee lakkauttaa kunnilta, koska nykyisessä ehdotuksessa vastuu työllisyyden edistämisestä siirtyy TE-hallinnolta maakunnille ja kunnat eivät voi vaikuttaa laskun perusteiden syntymiseen.

Kotouttamiskoulutus ja kotouttaminen tulee järjestää siten, että se tukee myös kunnan elinvoimaisuutta. Lisäksi tulee huomioida kunnan mahdollisuudet vastaanottaa pakolaisia ja/tai turvapaikan saaneita yllättäen.

Tarkoituksenmukaisen työnjaon luomiseksi uudistuksessa tulee huomioida pääkaupunkiseudun erityisyys ja kuntien mahdollisuus huolehtia elinvoimaisuudestaan. Vantaan kaupunki toivoo suurempaa vastuuta työllisyyden edistämisestä kuin pelkästään maakuntalaissa kaavailtu tuottamisvastuu. Työllisyyden edistämisellä on merkittävä vaikutus kunnan elinvoimaan.

Kaupunkien nykyisiä ympäristöterveydenhuollon tehtäviä ei tule siirtää maakuntahallintoon. Maakuntalakiluonnoksen 7 §:n mukaan maakunta voi sopia tehtävänsä järjestämisvastuun siirtämisestä kunnalle, silloin kun siitä erikseen laissa säädetään. Lakiehdotusten perusteluiden mukaan tämä mahdollisuus on sovellettavissa ympäristöterveydenhuoltoon, jos kunnalla on riittävä osaaminen ja resurssit ja kunta täyttää erikseen säädettävät kriteerit.

Vantaan kaupunki pitää tätä mahdollisuutta tärkeänä ja katsoo, että se pystyy hoitamaan ympäristöterveydenhuollon tehtävät laadukkaasti myös jatkossa. Vantaalla ympäristöterveydenhuolto toimii läheisessä yhteistyössä ympäristösuojelun sekä maankäytön ja rakentamisen kanssa. Myös muu yhteistyö kaupungin muiden toimijoiden kanssa on tiivistä ja toimii hyvin. Vantaan kaupunki pitää myös hyvänä, että ympäristöterveydenhuollon palvelut säilyvät lähellä kuntalaisia, joiden elinympäristön terveellisyyttä ympäristöterveydenhuolto turvaa. Jos ympäristöterveydenhuolto siirtyisi maakuntiin, ei vastaava läheinen yhteistyö enää olisi mahdollista ja kontakti kuntalaisiin etääntyisi. Ympäristöterveyden tehtävien siirrolla kunta myös menettäisi asiantuntemusta, joka on hyödyttänyt koko kaupunkia kun kehitetään kuntalaisille terveellistä elinympäristöä. Myös kaupungin vastuulla säilyvien varautumiseen liittyvien tehtävien kannalta on tärkeää säilyttää kiinteä yhteys ympäristöterveydenhuoltoon. Mikäli tulevat kriteerit jostain syystä tullaan asettamaan niin tiukoiksi, että edes suuret kaupungit eivät jatkossa pystyisi järjestämään ympäristöterveydenhuoltoa yksin, tulisi maakuntalain mahdollistaa ympäristöterveydenhuollon järjestäminen pääkaupunkiseudulla yhdessä.

Kulttuuriympäristön hoidon nykyiset ELY:n tehtävät tulevat jakautumaan valtion laitoksen (kulttuuriympäristön suojelu) ja maakuntahallinnon (kulttuuriympäristön hoito) kesken. Tehtävien jakaantuminen voi aiheuttaa hallinnollisten tasojen lisääntymistä ja asiantuntemuksen heikentymistä.

Maakuntalakiluonnoksessa mainitaan "alueellisten yhteispalveluiden järjestäminen", kun taas toisaalla esityksessä käytetään ilmaisua "Yhteispalvelun alueellinen järjestäminen". Käsitteinä nämä ovat erilaisia, eikä lakiluonnoksesta selviä, mistä kummassakaan on kysymys. Epäselväksi jää, tarkoittaako tämä sitä, että yhteispalveluverkosto siirretään kunnalta maakunnan hoidettavaksi. Vantaalla yhteispalvelua antaa Vantaa-info kolmessa eri toimipisteessä. Tällä hetkellä sopimukset ovat yksittäisiä (kunta – valtion toimija). Maakunnallistaminen ei välttämättä ole linjassa tuottavuutta tavoittelevaan kehittämiseen ja keskittämiseen. Yhteispalvelun kuvaus on tehty pienen kunnan näkökulmasta eikä otettu huomioon suurten kuntien erityispiirteitä, joissa on valtion toimijoiden omat toimipisteet.

Valtioneuvoston esityksessä pelastuslaitosten määräksi on kaavailtu viittä maakunnallista laitosta. Tämän rinnalla valmistelussa on esitetty, että laitoksia olisi maakuntien tapaan 18. Lopullista päätöstä asiassa ei ole, mikä vaikeuttaa lopullisen kannan muodostumista. Mikäli laitosten lukumääräksi vahvistetaan 18 maakunnallista laitosta, tämä tarkoittaa käytännössä isoa muutosta erityisesti Uudellamaalla, jossa neljä toimivaa laitosta yhdistyy yhdeksi Uudenmaan pelastuslaitokseksi, muun maan aluelaitosmallin pysyessä lähes muuttumattomana. Tältä osin uudistus ei ole perusteltavissa. Siitä ei synny taloudellisia säästöjä, koska jo nyt Uudenmaan alueella toimivat Pelastuslaitokset ovat kustannusvertailussa maan keskiarvoa edullisempia. Tältä osin, mikäli ylipäättään halutaan siirtää Pelastuslaitokset maakuntiin, lähtökohtana tulisi olla viiteen alueeseen perustuva malli.

Maakuntauudistuksen valmistelun käynnistyessä pelastuslaitoksen siirtoa maakunnille perusteltiin muun muassa sillä, että EU:n säännösten mukaan ensihoitotehtäviä hoitavien pelastuslaitosten tuli olla osa terveydenhoitopalveluita eli osa maakuntahallintoa. Myöhemmin on kuitenkin tullut ilmi, että muun muassa valinnanvapausperiaatteiden huomioiminen tarkoittaa kilpailutilanteessa olevien yksiköiden yhtiöittämistä. Ensihoitopalveluiden kohdalla on olemassa toimivat kilpaillut markkinat, mikä tarkoittaa sitä, että maakunnille siirtyvät ensihoitopalvelut jouduttaisiin yhtiöittämään ja siten irrottamaan varsinaisesta pelastustoimen palvelutuotannosta. Tätä taustaa vasten olisi syytä selvittää vielä kerran, onko olemassa perusteita pelastustoimen siirrolle edellä olevalla perusteella vai olisiko tarpeen siirtää ainoastaan ensihoitoa koskevat yksiköt yhtiöitettynä maakuntiin ja integroida ne tässä yhteydessä osaksi erikoissairaanhoidtoa (missä niiden järjestämistä koskeva vastuu tälläkin hetkellä Terveystieteiden tutkimuskeskukselle on). Mikäli jatkovalmistelussa päädyttäisiin 18 maakunnallisen pelastuslaitoksen malliin, pelastustoimen siirrosta maakunnille tulisi kokonaan luopua ja tuolloin tulisi toteuttaa ainoastaan ensihoitoa koskeva toimintojen siirto.

Pelastustoimi on tällä hetkellä ainoa kunnallisessa hallinnossa oleva turvallisuusviranomainen. Pelastustoimi on toiminut kuntien tukena varsinaisen pelastustoimen ohella myös valmius- ja varautumistyössä. Pelastuslaitosten siirto katkaisee tämän yhteyden, jolloin kuntien tulee järjestää valmius- ja varautumistoimensa uudelta pohjalta. Kun samanaikaisesti maakuntauudistuksen yhteydessä Aluehallintovirastojen (AVI) lukumäärä pudotetaan yhteen valtakunnalliseen, myös valtionhallinnon valmius- ja varautumistyön alueellinen rooli joudutaan miettimään uudelleen. Tällä hetkellä AVIt ovat ohjanneet joko suoraan tai pelastuslaitosten kautta kunnallista valmius- ja varautumistyötä. Mikäli pelastustoimi kaikesta huolimatta siirretään maakuntiin on välttämätöntä, että tulevat pelastuslaitokset tukevat myös jatkossa kuntien valmius- ja varautumistyötä ja sen suunnittelua sekä koordinoivat maakunnan varautumista häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin. Samoin maakunnallisten pelastuslaitosten ja tulevan AVIn välinen työnjako tulee selkeyttää. On

selvää, että tältä osin turvallisuustyö kuntalaisen näkökulmasta hämärtyy ja siirtyy kauemmaksi paikallistasosta. Lisäksi on huomattavaa, ettei pienimmillä kunnilla ole omia resursseja eikä mahdollisuuksia omaehtoiseen valmius- ja varautumistyöhön, mikä ei ole ollut ongelma nykymallissa tehtäviä hoidettaessa sopimusperusteisesti yhteistoiminnassa pelastustoimen alueella.

Valtakunnallinen pelastustoimi on rakentunut alueellisten pelastuslaitosten sekä paikallisten vapaapalokuntien yhteistyön varaan. Tulevassa uudistuksessa tulee varmistaa vapaapalokuntien toiminnallinen ja taloudellinen asema, koska tällä hetkellä niiden toimintaedellytykset on turvattu alueellisten pelastuslaitosten kautta erilaisin sopimusjärjestelyin.

Pelastuslaitosuudistuksen yhteydessä on tarpeen tehdä toimintojen yhdistämistä myös esimerkiksi hätäkeskuslaitoksen kohdalla kuitenkin niin, ettei kansalaisten palo- ja pelastustoimeen liittyvät palvelut uudistusten yhteydessä heikkene.

Jatkovalmistelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota sellaisiin tehtäviin, joissa on jo nyt päällekkäisyyttä nähtävissä maakunnan ja kunnan välillä, erityisesti hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ja kasvupalvelut.

Koulupsykologit ja -kuraattorit tulee sijoittaa hallinnollisesti kuntaan. Tämä tukee oppilas- ja opiskelijahuoltolain toteuttamista. Lapsen tai oppilaan tulee saada jatkossakin koulupsykologi- ja kuraattoripalvelut opetusyksikössään matalan kynnyksen lähipalveluna. Koulupsykologi ja koulukuraattori tulee nähdä opetusyksikön työntekijöinä samalla tavalla kuin opetus- ja kasvatushenkilöstö. Yksilöllistä ja yhteisöllistä opiskelijahuoltotyötä on mahdotonta erottaa eri hallinnon alla tehtäväksi ja suunniteltavaksi niin että työ ei siitä kärsisi. Koulupsykologin ja kuraattorin työ pohjautuu oppilas- ja opiskelijahuoltolain lisäksi vahvasti opetussuunnitelmien mukaiseen oppilas- ja opiskelijahuoltoon ja siinä keskeistä on yhteistyö ja muulle henkilökunnalle annettava konsultaatio. Tätä työtä tehdään parhaiten organisaation sisällä. Opetussuunnitelmien kehittäminen ja käyttöönotto on tuloksellisinta toteuttaa yhteistyössä saman organisaation sisällä. Mikäli koulupsykologit ja kuraattorit siirtyisivät maakuntiin, on vaarana että työstä tulisi suoritekeskeistä koskien tietyn yksittäisen lapsen tai nuoren asian hoitamista. Oppilas- ja opiskelijahuoltopalvelujen etäännyttäminen hallinnollisesti opetustoimesta vahvistaa työn ongelmia korjaavaa osuutta ennaltaehkäisevän työn kustannuksella.

Perusopetus tuottaa Vantaalla kehitysvammaisten perusopetusikäisten lasten päivätoiminnan koulupäivinä sekä lomatoiminnan koulujen loma-aikoina. Toiminta perustuu kehitysvammaisten erityishuoltolakiin sekä autistisilla oppilailla hoidon tarpeeseen. Kehitysvammaisten koululaisten toiminta tulee toteuttaa edelleen perusopetuksessa siten, että maakunta ostaisi palvelun Vantaalta. Näin toimien lasten etu toteutuisi siten, että sama kasvatus- ja hoitohenkilöstö huolehtii lapsista samassa paikassa kantaen kokonaisvastuun lasten hyvinvoinnista.

Tärkeää on taata mahdollisuus saada ennaltaehkäiseviä sote-palveluita myös esiopetus- ja opetusryhmien yhteydessä. Tulevaisuudessakin tulee edelleen kehittää ja tuottaa yhteisiä palveluita ja konsultaatiomahdollisuuksia. 0-5-vuotiaiden lasten varhaiskasvatuksen, neuvolatoiminnan, suun terveydenhuollon, psykologipalveluiden, kuntoutuspalveluiden, vammaispalvelun ja lastensuojelun välisellä moniammatillisella yhteistyöllä on varmistettu lapselle ja perheelle toimiva palvelukokonaisuus. Varhaiskasvatuksen ja sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden prosessien integraatio ja yhteensovittaminen tulee järjestää lapsi- ja perhelähtöiseksi

kokonaisuudeksi. Tavoitteena on, että lapsi ja perhe saavat jatkossakin palvelut matalan kynnyksen palveluina, joissa korostuu ennaltaehkäisevä näkökulma.

Lasten ja perheiden osallisuus ja toimijuus tulee varmistaa palvelutarpeen arvioinnissa, palvelujen toteuttamisessa sekä prosessien eri vaiheissa. Perheiden valinnanvapaus ei saa asettaa perheitä eriarvoiseen asemaan palveluiden yhdenvertaisuuden ja saatavuuden kannalta.

6. Maakuntalain 5 luvussa säädetään maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

- a. kyllä (avotila)
- b. kyllä pääosin (avotila)
- c. ei pääosin (avotila) **X**
- d. ei (avotila)
- e. ei kantaa (avotila)

Uudistus heikentää sosiaali- ja terveyspalveluiden lähidemokratiaa merkittävästi Uudellamaalla. Maakunnan asukkaiden on tiedettävä, mistä tehtävistä maakunta vastaa sekä miten asioihin on mahdollista vaikuttaa. Osallistumisaktiivisuus maakunnallisiin vaaleihin on erityisen kriittinen tekijä. Osallistuminen, avoin vuorovaikutus, tiedonkulku sekä helpot tavat osallistua ovat tärkeitä. Lain valmistelussa tulisi tarkastella uudenaikaisesta näkökulmasta.

Palvelujen suunnittelu yhdessä asiakkaiden ja käyttäjien kanssa edellyttää sekä strategista suunnittelua, että organisaatioissa olevaa riittävää osaamista. On hyvä, että velvollisuus koskee kaikkia palveluiden tuottajia. Siksi uudistuksen yhteydessä on ratkaistava se, miten asukkaiden vaikutusmahdollisuudet esimerkiksi palvelumuotoilun osalta ulotetaan kaikkiin palveluntarjoajiin erityisesti yksityissektorin kohdalla.

Uudistus vaikuttaa väistämättä kolmannen sektorin asemaan sosiaali- ja terveydenhuollon ja terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen alalla. Jatkossa on asioitava sekä kunnan että maakunnan kanssa. Maakuntavaltuuston mahdollisuus myöntää toiminta-avustuksia on tärkeä asia. Erilaisten avustusten hakuprosesseissa on tärkeää tehdä yhteistyötä myös kuntasektorin kanssa päällekkäisyyksien välttämiseksi.

Valtion ohjaus on esityksessä osin liian pitkälle menevää. Asukkaiden osallistumisoikeuden ja vaikuttamismahdollisuuksien toteutusta koskevien valtakunnallisten tavoitteiden asettaminen valtioneuvoston toimesta on tarpeetonta. On vaikeaa nähdä, miten valtioneuvosto voisi antaa tarkoituksenmukaisella tavalla valtakunnallisia tavoitteita vaikuttamismahdollisuuksien toteuttamisesta ohi vaaleilla valitun valtuuston.

Kansanvaltaisuuden periaatteiden ja osallistumisoikeuden kannalta ongelmallisinta on sääntelyn kokonaisuus, jossa vaaleilla valitun valtuuston valtaa on rajoitettu merkittävästi. Vaikuttamistoimielinten kokoonpano tai roolin vahvistaminen ei korjaa tätä perustavanlaatuaista puutetta.

7. Maakuntalain 9 luvussa säädetään maakunnan palvelulaitoksesta. Onko siitä esitetty säädettäväksi tuottamisen organisoinnin näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

- a. kyllä (avotila)
- b. kyllä pääosin (avotila)

- c. ei pääosin (avotila)
- d. ei (avotila) **X**
- e. ei kantaa (avotila)

Palvelulaitoksia koskeva malli on keskeneräinen ja toimimaton ja johtaisi Uudellamaalla hallitsemattomaan tilanteeseen ja voimakkaasti kasvaviin kustannuksiin.

Maakuntakonserniin kuuluvat palvelulaitokset olisivat uuden tyyppisiä oikeushenkilöitä, jotka muodostunevat nykyisten sairaanhoitopiirien ympärille. Rakenteessa korostuu erikoissairaanhoidon asema maakunnassa. Erityisesti viiden Erva-alueen hallintomallissa ei ole esitetty ratkaisua sosiaalipalveluiden järjestämiseksi. Tällä hetkellä merkittävä osa lakisääteisistä sosiaalipalveluista ylittää kaavaillut maakuntarajat eli ne toimivat usean eri maakunnan alueella, mitkä puolestaan eivät vastaa Erva-alueiden maakuntarajoja. Näin ollen esitetyssä ratkaisussa ei synny terveys- ja sosiaalipalveluiden integraatiota, vaan integraatio terveyspalveluiden sisällä. Sosiaalipalveluiden kohdalla tämä on kokonaan ratkaisematta.

Ratkaisulla on rajoitettu maakunnan mahdollisuutta päättää itse omasta hallinnostaan. Palvelutuotanto ei ole suoraan maakuntahallituksen tai muun maakunnan toimielimen tai viranhaltijan alaista toimintaa. Palvelulaitoksella olisi oma hallitus ja se olisi hyvin itsenäinen ja käytännössä vaikeasti ohjattava yksikkö. Maakuntavaltuuston, maakuntahallituksen ja maakuntajohtajan käytössä ovat omistajaohjauksen ja sopimusohjauksen keinot. Pääösvaltaa palvelulaitoksessa ja omistajaohjausvaltaa sen alaisiin yhtiöihin käyttävät palvelulaitoksen hallintoelimet. Valtakunnallisten palvelukeskusten kohdalla sekä sopimus- että omistajaohjaus on käytännössä valtiolla.

Maakunta vastaa palvelulaitoksen rahoituksesta, sitoumuksista ja alijäämästä. Maakunta vastaa myös palvelujen saatavuudesta. Käytännössä maakunnan mahdollisuudet tehokkaasti ohjata palvelulaitoskonsernin toimintaa ja taloutta vaikuttavat kuitenkin heikoilta. Palvelutuotannon lakiin perustuva itsenäinen asema vaikeuttaa kokonaisuuden johtamista. Maakunnan toiminnan onnistunut johtaminen edellyttää vahvan johtajuuden lisäksi vahvoja johtamisen välineitä. Ehdotettu organisointitapa ei tue maakunnan johtamista yhtenä kokonaisuutena. Hallinto tulee järjestää tarkoituksenmukaisella tavalla siten, että se on läpinäkyvää, selkeää ja ymmärrettävää. Ehdotettu moniportainen rakenne ei tue tätä tavoitetta.

8. Maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti maakuntalakiin ja maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko maakuntien rahoitusmalli ja maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

- a. kyllä (avotila)
- b. kyllä pääosin (avotila)
- c. ei pääosin (avotila)
- d. ei (avotila) **X**
- e. ei kantaa (avotila)

Lakiluonnos on kirjoitettu vain SOTE-investointien säätelyn näkökulmasta. MAL-tehtävien osalta ei vastaavaa säätelyjärjestelmää ole tarpeen luoda, vaan suurilla kaupunkiseuduilla MAL-sopimukset muodostavat sopimuspohjan valtion ja kuntien näiden investointien rahoitukselle. Maakunnan muiden tehtävien rahoituksesta ei ole esityksessä vielä mainintoja.

Maakuntien rahoituksen kokonaisuus perustuu esityksen mukaan lähtötilanteessa nykyisiin sosiaali- ja terveystoimen toteutuneiden kustannusten tasoon. Näin ollen esityksen mukaan lähtökohtaisesti maakuntien yhteenlaskettu palvelujen rahoitus on alkuvaiheessa turvattu nykyisellä tasolla. Laaja muutosprojekti aiheuttaa kuitenkin siirtymävaiheessa merkittäviä kustannuksia ja investointeja muun muassa tietojärjestelmien ja palkkojen yhdenmukaistamisen johdosta. Lisäksi kunnilta siirtyvät palvelut joudutaan pääasiallisesti yhtiöittämään valinnanvapauden mahdollistamiseksi. Yhtiöittämisen edellyttämän pääomittamisen määrää enempää kuin toiminnan hoitamiseksi tarpeellista käyttöpääomaa ei ole esityksessä edes arvioitu. Syntyvien lisäkustannusten huomioon ottaminen merkitsee sitä, ettei lähtökohdaksi otettu nykyinen toteutuneiden kustannusten taso tule riittämään. Näiden vaikutuksia rahoituksen riittävyyteen ei ole esityksessä arvioitu tai huomioitu.

Investointien osalta esitettyyn maakuntien rahoituksen tasoon sisältyisi nykyistä poistotasoa vastaava rahoitus. Tämä ei kuitenkaan ota huomioon rakenteilla olevien sekä suunniteltujen uusien investointien kasvattamaa poistotarvetta, joten lähtökohtaisesti rahoituksen taso on tältä osin riittämätön. Muun muassa HUS-konsernin tulevien vuosien suunnitellut investoinnit tulevat lisäämään kuntayhtymän nykyistä poistomäärää merkittävästi. Irtaimen omaisuuden siirtyessä vastikkeetta kunnilta maakunnille ei irtaimen omaisuuden hankinnasta aiheutune maakunnille olennaisia kertaluonteisia kustannuksia. Toisaalta irtaimen omaisuuden keskimääräinen käyttöikä on lyhyt, mistä syystä irtaimen omaisuuden tulevat korjaus- ja laajennusinvestoinnit tulee ottaa huomioon riittävästi rahoitusratkaisussa. Toimitilat säilyisivät esityksen mukaan siirtymävaiheen kuntien omistuksessa, minkä johdosta niihin kohdistuvien investointien toteuttaminen säilynee niin ikään siirtymäajan kuntien vastuulla. Toisaalta sosiaali- ja terveystoimen palvelutuotannon siirtyessä esityksen mukaan kunnilta maakunnille tulee siirtymäkaudelle varmistaa kuntien riittävä rahoitus välttämättömien investointien tekemiseksi sosiaali- ja terveystoimen palveluverkkoihin jatkossakin sisältyviin kiinteistöihin. Koska kunnat kattavat sosiaali- ja terveystoimen tarvitsemiin toimitiloihin tehtävät investoinnit pelkästään maakunnilta perittävien vuokrien kautta, lopullisessa ratkaisussa tulee varmistaa riittävän pitkät vuokrausajat sekä laskennallisesti oikeudenmukaiset ja taloudellisesti riittävät vuokranmäärityisperusteet tasapainon saavuttamiseksi siten, etteivät kunnat joudu kantamaan vuokraustoimesta aiheutuvaa taloudellista riskiä.

Maakuntien rahoitus muodostuu valtionrahoituksesta sekä vähäisemmässä määrin asiakasmaksutuloista. Maakuntien voimakas rahoituksellinen riippuvuus valtiosta on ristiriidassa perinteisen itsehallinnon merkityksen kanssa. Valtion rahoitus lähtee muutosvaiheessa liikkeelle siirtyvien palvelujen nykyisistä kustannuksista, mutta etenee asteittain kohti laskennallista, tarveperusteista rahoitusmallia. Samalla maakuntien kustannuskehitystä hillitään määrittelemällä maakuntien valtionrahoituksen kehitys käyttöönotettavan uuden kustannuskehitysindeksin (maakuntaindeksi) perusteella. Myös taloudellisesti tai toiminnallisesti merkittävien investointien hyväksymismenettely valtioneuvoston toimesta on huomattava rajoite maakuntien päätösvallalle oman rahoituksensa käytöstä, jota sitäkin on korostettu esityksen perusteluissa. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että jatkossa pitää saada samanaikaisesti sekä investointipäätös kiinteistön toteuttamiseksi perustettavalle kiinteistölaitokselle että lisärahoituspäätös maakunnalle järjestäjänä taloudellisen tasapainon turvaamiseksi.

Siirtymäajan riittävyys rakenteiden uudistamiseksi tulevaa rahoitustasoa vastaavaksi ja siirtymävaiheen kustannusten vaikutukset rahoituksen riittävyyteen jäävät arvioitaviksi

myöhemmissä vaiheissa. Mikäli siirtymävaiheen aikana toteutetaan edellä esitetyt sopeuttamistoimenpiteet, alkuvaiheen rahoitusraami ei tule riittämään eikä siten myöskään tuleva rahoitustaso ole oikealla tasolla. Valtakunnalliseksi tavoitteeksi asetun 3 miljardin euron säästötavoitteen saavuttaminen on haastavaa eikä se tule onnistumaan ilman merkittäviä uusia sopeutustoimia.

Lakiluonnosten julkaisemisen yhteydessä esitettyjen laskelmien mukaan uudistuksessa Uudenmaan maakunta menettää sote-rahoitusta muun maan eduksi. Myös kaupunkien jäljelle jäävien investointien rahoitus muodostuu haasteelliseksi johtuen verotulo- ja kokonaisrahoituksen volyymin olennaisesta laskemisesta. Lakiluonnosten yhteydessä esitetyissä laskelmissa on tasapainotarkastelua tehty nykyisten poistotasojen suhteen, mikä ei anna oikeaa kuvaa pääkaupunkiseudun kaupunkien investointien rahoitustarpeista ja jo toteutettujen investointien vaikutuksista tulevina vuosina.

Esitetyt valtionosuuksien tasaukset ovat määräaikaisia, mikä lisää kaupunkien taloudellista epävarmuutta ja riskiä. Toteutettaessa tämän mittaluokan uudistusta on syytä samanaikaisesti säätää pysyvästi valtionosuusuudistuksen periaatteet sen arvioimiseksi, miten yksittäiset kaupungit kykenevät hoitamaan niille jäävät lakisääteiset tehtävät. Kun Uudenmaan kunnilta siirtyy verorahoitusta muualle maahan VM:n ennakkolaskelmien mukaan noin 150 miljoonaa euroa vuodessa, on tässä yhteydessä päätettävä miten tuo perusteeton ja menettävien kuntien kannalta kohtuuton leikkaus tullaan menettäville kunnille korvaamaan.

Valinnanvapauden toteutumisesta ei ole vielä esitystä, joten tässä vaiheessa ei pystytä arvioimaan rahoitusmallin ja taloudenohjausmekanismin tarkoituksenmukaisuutta ja rahoituksen riittävyyttä.

9. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntalaista.

On syytä pohtia vakavasti sitä vaihtoehtoa, että sote-ratkaisu toteutettaisiin sellaisenaan ilman maakunnille esitettyjä muita tehtäviä.

Kysymyksiä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista:

10. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 4 §:ssä säädettäisiin palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Säännöksen mukaan palvelut on toteutettava väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita, mutta säännöksen mukaisten edellytysten täytyessä palveluja voidaan koota suurempiin kokonaisuuksiin. Onko säännös palvelujen saatavuuden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

- a. kyllä (avotila)
- b. kyllä pääosin (avotila) **X**
- c. ei pääosin (avotila)
- d. ei (avotila)
- e. ei kantaa (avotila)

Tulisi varmistaa maakuntien sisäisillä ratkaisuilla palvelujen saanti siten, ettei kuntien pitkällä aikavälillä rakentama kuntalaisten tarpeeseen perustuva palvelurakenne koe liian nopeita muutoksia, vaan maakuntien ja kuntien yhteisellä kehittämistyöllä pyrittäisiin evoluution kautta vieläkin asiakaslähtöisempään ja tuottavampaan palvelujärjestelmään.

11. Maakunnat muodostavat 5 yhteistyöaluetta, joista kussakin on 3–4 maakuntaa. Yhteistyöalueeseen kuuluvat maakunnat laativat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaisen yhteistyösopimuksen. Siinä maakunnat sopivat keskinäisestä yhteistyöstä palvelujen järjestämisessä ja toteuttamisessa. Sopimus on oikeudellisesti maakuntia sitova. Onko sopimuksen sitovuus perusteltua?

- a. kyllä (avotila) **X**
- b. kyllä pääosin (avotila)
- c. ei pääosin (avotila)
- d. ei (avotila)
- e. ei kantaa (avotila)

Esitetty sopimusjärjestely on perusteltu, jos pyritään rakenteellisiin uudistuksiin maakuntien rajat ylittäen.

12. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaan laadittavassa yhteistyösopimuksessa on sovittava toimenpiteet palvelujen integraation varmistamiseksi. 23 §:n mukaisesti palvelun tuottajan velvollisuutena on valmistaa palveluketjujen integraation toteutuminen ja toimittava integraation edellyttämässä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Ovatko säännökset riittäviä asiakaslähtöisen integraation toteutumiseksi?

- a. kyllä (avotila)
- b. kyllä pääosin (avotila)
- c. ei pääosin (avotila)
- d. ei (avotila) **X**
- e. ei kantaa (avotila)

Integraatiota on ehdotuksessa toteutettu järjestämisen tasolla, mutta asiakkaan näkökulmasta ja palvelutasolla ehdotus ei tue integraatiota. Uudistuksen kokonaisuuteen liittyvät valinnanvapaus, monituottajamalli ja yhtiöittämisvelvoite yhdistettynä ehdotettuun ohjausjärjestelmään vaarantavat integraation toteutumisen. Integraatiota pyritään toteuttamaan monituottajamallissa sopimus- ja omistajaohjauksen keinoin. Malli edellyttää maakunnalta sellaista järjestämis- ja tilaajaosaamista, josta ei ole missään aiemmin kokemusta. Integraation toteutumisen seurantaan pitäisi selvästi johtaa.

13. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain mukaan valtion ohjausta vahvistetaan sosiaali- ja terveystaloudissa (19 §, 4 luku, 6 luku). Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

- a. kyllä (avotila)
- b. kyllä pääosin (avotila)
- c. ei pääosin (avotila) **X**
- d. ei (avotila)
- e. ei kantaa (avotila)

Tavoite lisätä valtion ohjausta on kannatettava, mutta sen tulee keskittyä strategiaan kysymyksiin. Ohjauksen tulee keskittyä palvelujen laadun, vaikuttavuuden ja tasa-arvon parantamiseen. Ohjauksen toteutumisen seurannan tulee olla julkista ja asukkaiden ja asiakkaiden saavutettavissa. Valtion ohjausta tarvitaan kustannusten kasvun hillitsemiseksi.

Ehdotetussa mallissa vahva valtion ohjaus on seurausta valitusta rahoitusratkaisusta, palveluntuotantoratkaisusta ja maakuntien kantokykyjen eroista. Se johtaa taloudellisen vastuun ja järjestämismallin jakautumiseen ja hämärtymiseen sekä vähentää maakuntien itsenäisyyttä päättää järjestämismallin säädetyistä asioista.

14. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnan on omassa toiminnassaan erotettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen ja palvelujen tuottaminen. Onko järjestämisen ja tuottamisen erottaminen uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukaista?

- a. kyllä (avotila)
- b. kyllä pääosin (avotila)
- c. ei pääosin (avotila) **X**
- d. ei (avotila)
- e. ei kantaa (avotila)

Järjestämisen ja tuottamisen eriyttäminen ehdotetulla tavalla johtaa monimutkaiseen ohjausjärjestelmään, jonka käytännön toteutus on haasteellista. Palvelutuotanto koostuu maakuntien palvelulaitoksista, maakuntakonserniin kuuluvista yhtiöistä, yksityisistä ja kolmannen sektorin sopimustuottajista sekä laajan valinnanvapauden piiriin kuuluvia palveluja tuottavista yrityksistä. Tämä edellyttää maakunnalta uuden tyyppistä järjestämis- ja tilaajaosaamista.

Järjestämisen ja tuottamisen eriyttäminen samanaikaisesti valinnanvapauden käyttöönoton kanssa johtaa monimutkaiseen johtamis- ja ohjausjärjestelmään ja vaarantaa uudistuksen keskeiset tavoitteet. Kokonaisuudesta on vaarana tulla hallinnollisesti raskas ja monitasoinen.

Tilaaja-tuottajamalli on osoittautunut käytännössä raskaaksi ja kustannuksia lisääväksi tekijäksi palvelujen tuotannossa. Toimintamallin käytännön toteutus on osoittautunut haasteelliseksi, vie aikaa ja voimavaroja eikä välttämättä tuo vastaavaa taloudellista hyötyä. Vastuu kokonaisuudesta jakautuisi maakunnassa toisaalta järjestäjälle ja toisaalta maakunnan palvelulaitoksille sekä valtioneuvostolle heikentäen johtamisen edellytyksiä.

Kansalaisen kokonaisedun huomioimiseksi vaadittava integraatio edellyttää toiminnan määrätietoista johtamista, ohjausta ja mittausta. Lukuisten pienten palveluntuottajien, maakunnan yhtiöiden sekä nykyisten sairaanhoitopiirien pohjalle rakentuvien suurten ja itsenäisten palvelulaitoksen toiminnan johtaminen sopimusohjauksen ja omistajaohjauksen keinoin on erittäin haasteellista. Vastaavasti kustannusten kurissa pitäminen edellyttää mahdollisuutta puuttua turhiin hoitokäynteihin tai läheteisiin tai muuhun osaoptimointiin. Ehdotetun mallin toimivuutta voi arvioida vertaamalla sitä valtion tai kuntien nykyisten, ehdotettua yksinkertaisempien konsernien ja toimintojen johtamisen haasteisiin.

Toimintojen tehostaminen on tärkeää ja monituottajamalli tarjoaa hyvän mahdollisuuden oman tuotannon tehostamiseen. Yksityisen palvelusektorin kehittäminen vaikuttaa olevan yksi keskeisiä uudistuksen tavoitteita. Jo pelkästään valinnanvapauden piiriin kuuluvien palveluntuottajien ohjaus on esimerkiksi Ruotsista saatavien kokemusten mukaan haasteellista ja edellyttää useiden vuosien harjoittelua. Lainsäädännöllinen vaikuttavuus yksityisen sektoriin päin puuttuu, mikä saattaa sen erilaiseen asemaan maakunnallisiin yhtiöihin verrattuna.

Maakuntavaltuuston ohjaus- ja päätösvaltaa rajattaisiin merkittävästi suhteessa sen keskeisimpiään tehtävään eli sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiseen. Järjestämisvastuuseen kuuluu olennaisena osana oikeus ja mahdollisuus päättää tavasta, jolla palvelut tuotetaan.

Kuntien tuotannon mahdollistaminen ratkaisisi myös uudistuksen keskeisen ongelman: maakunnan mahdollisuudet johtaa kokonaisuutta ovat ehdotetussa mallissa heikot. Ainakin suurimmissa kaupungeissa on kuntien tuotantoon riittävät resurssit ja osaaminen. Väestöllä mitattuna vain seitsemässä maakunnassa väestömäärä on suurempi kuin yhdessäkään neljästä suurimmasta kaupungista.

Järjestämislain 54 §:n mukaan hallintolakia ja lakia viranomaisten toiminnan julkisuudesta sovellettaisiin laajan valinnanvapauden piirissä olevia palveluja tuottavan yksikön ylläpitäjä toimintaan silloinkin, kun tämä on yksityisoikeudellinen yhteisö, esimerkiksi osakeyhtiö. Erityisesti julkisuuden ulottaminen tuottajiin on perusteltua. Ehdotuksessa jää tosin epäselväksi, mihin käytännön seuraamuksiin esimerkiksi esteellisyyssäännösten rikkominen johtaisi.

15. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnalla on yhtiöittämisvelvollisuus maakunnan hoitaessa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä kilpailutilanteessa markkinoilla tai jos palvelut ovat valinnanvapautta koskevissa säännöksissä tarkoitetun laajan valinnanvapauden piirissä. Onko ratkaisu tarkoituksenmukainen?

- a. kyllä (avotila)
- b. kyllä pääosin (avotila) **X**
- c. ei pääosin (avotila)
- d. ei (avotila)
- e. ei kantaa (avotila)

Maakunnan palvelulaitoksen on yhtiöitettävä kunnilta siirtyvät palvelut osakeyhtiöiksi, jos palvelut ovat valinnanvapauden piirissä ja jos markkinoilla on ulkopuolisia toimijoita. Esityksessä maakunnille ei ole osoitettu varoja yhtiöittämisen hoitamiseksi (osakepääoma).

Perustamisvaiheessa maakuntien palvelulaitokseen siirtyy merkittävästi omaisuutta ainoastaan lakisääteisistä kuntayhtymistä, joiden toiminta ei pääsääntöisesti ole yhtiöittämisen kohteena. Tätä siirtyvää omaisuutta ei voi käyttää valinnanvapauden piirissä olevien perustason palvelujen yhtiöittämisessä. Kunnilta palvelulaitokselle siirtyvä omaisuus on pääasiallisesti koneita ja kalustoa sekä muuta irtaimistoa.

Liian kevyesti pääomitetun ja riittämättömällä käyttöpääomalla toimintansa aloittavan yhtiön asema on kovassa kilpailutilanteessa riskialtis ja voi johtaa sekä yhtiön että maakunnan kannalta arvaamattomiin seurauksiin. Kilpailuilla markkinoilla toimintansa aloittavan yhtiön taloudellisen aseman tulee olla terveellä tavalla kilpailukykyinen. Ehdotettu rakenne ei käytännössä mahdollista palvelulaitoksen omistaman yhtiön toimintaa markkinoilla taloudellisesti terveellä tavalla. Tältä osin yhtiöt jäävät tehtäväkenttäänsä nähden taseeltaan heikoiksi. Lisäksi niiltä puuttuu kokonaan toiminnan edellyttämä käyttöpääoma, mitä ei voida siirtää yhtiöihin apporttina.

Palvelulaitos ei voi jälkikäteen vahvistaa alun perin liian heikosti pääomitetun yhtiön pääomarakennetta tai kattaa niiden alijäämiä. Pääomittaminen tai takauksen myöntäminen voidaan katsoa valtiontukisäännösten vastaiseksi tukitoimenpiteeksi. Kilpailutilanteessa

markkinoilla toimivan yrityksen omistajana maakunnan on toimittava markkinasijoittajaperiaatteen mukaisesti.

Ohjauskokonaisuuteen vaikuttaa erityisesti se, miten valinnanvapausjärjestelmä täsmentyy jatkossa. Kysymykseen vastaaminen on vaikeaa koska valinnanvapautta koskeva lakiesitys ei ole ollut käytettävissä.

16. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista.

Maakunnan tulee hyväksyä maakuntastrategia, palvelustrategia ja antaa palvelulupaus. Järjestämislain mukaan palvelulupauksen antaa maakunta ja se on luonteeltaan asukkaille suunnattu tahdonilmaisu. Palvelulupauksessa on otettava huomioon valtakunnalliset sosiaali- ja terveydenhuollon tavoitteet. Ehdotuksen mukaan palvelulupaus ei muuta maakunnan lakisääteisiä velvoitteita järjestää palveluja. Kuitenkin kaikkien palveluntuottajien on järjestämislain mukaan noudatettava maakunnan palvelustrategiaa ja palvelulupausta. Palvelulupauksen asema ja merkitys jää epäselväksi.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen ja palvelurakenteen lainmukaisuuden valvonta ja siihen liittyvä ohjaus kuuluu ehdotuksen mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon valvontaviranomaiselle. Valvontaviranomaisen toimivallan tulisi olla tarkkaan määriteltyä. Ehdotus jättää epäselväksi, mihin palvelurakenteen lainmukaisuuden valvonta käytännössä voisi kohdistua.

Valinnanvapauslainsäädäntöesityksen puuttuessa on vaikeat ottaa kantaa palvelujen järjestämiseen.

Työterveyshuollon asema jää esityksessä epäselväksi. Kokonaisuuden kannalta olisi perusteltua, että työterveyshuolto siirtyisi muun sosiaali- ja terveystoimen palveluiden kanssa maakuntien hoidettavaksi.

Kysymyksiä voimaannpanolaista:

17. Kysymys vain kunnille: Voimaannpanolaissa on tarkoitus säätää siitä, mihin maakuntaan kunnat kuuluvat uudistuksen tullessa voimaan. Katsotaanko kunnassanne, että sen tulee kuulua voimaannpanolain 5 §:ssä esitettyyn maakuntaan?

- a. kyllä (avotila) X
- b. ei (avotila)
- c. ei kantaa (avotila)

18. Kysymys vain kunnille: Mikäli vastasitte edelliseen kysymykseen ei, mihin maakuntaan kunnan tulisi kuulua ja miksi? (*Kunnan tulee toimittaa valtuuston päätösasiakirja sosiaali- ja terveysministeriöön*) Avotila

-

19. Väliaikaishallinnosta sekä väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävistä ja toimivallasta säädetään voimaannpanolain 2 luvussa. Onko väliaikaishallinnosta säädetty riittävällä tavalla?

- a. kyllä (avotila)
- b. kyllä pääosin (avotila)

- c. ei pääosin (avotila) **X**
- d.ei (avotila)
- e. ei kantaa (avotila)

Maakunnan perustaminen edellyttää kuntien tuntuvaa panostusta ja osaamisen käyttöä. Suunniteltu aikataulu lain voimaantulosta maakuntavaaleihin ja toiminnan aloittamiseen on erittäin lyhyt ja vaatii kuntien vahvaa panostusta valmistelussa ja toiminnan käynnistymisessä. Kuntien tulee saada panostuksesta asianmukainen korvaus.

Väliaikaishallinnon perustaminen uuteen organisaatioon vie luonnoksessa oletettua pidemmän ajan. Väliaikaishallinnon tulisi ehdotuksen mukaan aloittaa heinäkuussa 2017 ja muun ohella huolehtia maakuntavaalien järjestämisestä tammikuussa 2018. Väliaikaishallinnolla ei ole heinäkuussa 2017 toimivaa organisaatiota, päätöksentekojärjestelmää tai henkilökuntaa. Toiminnan käynnistäminen täysin uudessa organisaatiossa ei välttämättä onnistu ongelmitta.

20. Voimaanpanolain 14 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

- a. kyllä (avotila)
- b. kyllä pääosin (avotila) **X**
- c. ei pääosin (avotila)
- d. ei (avotila)
- e. ei kantaa (avotila)

Siirtyvän henkilöstön määrittelyn tulee olla yksiselitteistä. Luovuttavan kunnan tehtävänä tulee olla sen selvittäminen ja toteaminen, keiden henkilöiden työpanoksesta vähintään puolet kohdistuu maakunnalle siirtyviin tehtäviin. Työpanoksen kohdistumista koskevan säännön tulee koskea myös osa-aikaisia työntekijöitä. Edelleen voimaanpanolaissa tulisi huomioida kuntien palveluksessa oleva hallinnossa ja tukipalveluissa työskentelevä henkilöstö, jonka työpanoksesta merkittävä osa, mutta alle puolet kohdistuu maakunnalle siirtyviin tehtäviin. Voimaanpanolaissa tulisi säätää, että luovuttava kunta selvittää myös tämän työpanoksen osuuden henkilötyövuosina ja se keitä henkilöitä siirtyminen maakunnan, maakunnan palvelulaitoksen tai maakunnan omistaman yhtiön palvelukseen tällä perusteella koskee. Tukipalvelujen osalta liikkeenluovutuksen pitäisi koskea samoin säännöin myös kunnan kokonaan omistaman osakeyhtiön työntekijöitä.

Kunnat tarvitsevat tarkat ohjeet liikkeen luovutustilanteessa uudelle työnantajalle annettavista henkilötiedoista.

Uudistuksessa 220 000 työnantajaa vaihtaa työnantajaa. Eri työnantajien palkkausten yhteensovittaminen pitäisi ratkaista voimaanpanolain erillismääräyksellä. Pelkästään pääkaupunkiseudun kaupungeissa ja niiden omistamissa sote-kuntayhtymissä toimii nykyisin sote-tehtävissä noin 55 000.

21. Voimaanpanolain 4 luvun mukaan lakisääteisten kuntayhtymien koko omaisuus sekä kuntien irtain omaisuus siirtyy maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

- a. kyllä (avotila)
- b. kyllä pääosin (avotila)
- c. ei pääosin (avotila)
- d. ei (avotila) **X**
- e. ei kantaa (avotila)

Lakisääteisten kuntayhtymien kiinteistö- ja muu omaisuus sekä niiden velat esitetään siirrettäväksi vastikkeetta maakunnille. Todennäköisesti kiinteistöomaisuus tullaan jatkossa siirtämään valtakunnalliseen palvelulaitokseen (kiinteistölaitos). Kuntayhtymien omaisuuden käypä arvo ylittää merkittävästi niiden tasearvon. Lisäksi kuntayhtymien omaisuuden tasearvokin on merkittävästi niiden taseessa olevia velkoja suurempi. Kyseessä on siten merkittävä omaisuuden vastikkeeton siirto niiden nykyisiltä omistajilta eli kunnilta tulevaan valtio-omisteiseen kiinteistölaitokseen.

Kuntayhtymien kiinteistö- ja muu omaisuus on rahoitettu pääasiallisesti omistajakuntien toimesta esimerkiksi erikoissairaanhoidon käyttötaloudesta maksettujen maksuosuuksien kautta. Kuntayhtymät samoin kuin kunnatkin ovat rahoittaneet investointinsa siten, että velkaosuudet niiden taseessa ovat jääneet mataliksi. Näin ollen investointien omarahoitusosuus on ollut erittäin korkea suhteessa esimerkiksi yksityisiin investointeihin nähden. Kuntien talouden kannalta on kestävämpää, että pitkän aikavälin kuluessa rahoitettu kuntayhtymien omaisuus siirtyy vastikkeetta maakunnille samaan aikaan, kun kunnille itselleen jäävät vastattavaksi oman toiminnan ja rahoitusvastuiden yhteisvaikutuksen myötä muodostuneet velat. Esitetyssä mallissa kuntien vastuulle jää lakisääteisten kuntayhtymien purkaminen ja mikäli näissä on kattamattomia alijäämiä, kunnat joutuvat ne kattamaan purkamisen yhteydessä.

Kuntien sosiaali- ja terveystoimen irtaimen omaisuuden rooli suhteessa muihin siirtyviin omaisuuseriin on pienempi, mutta periaatteellisesti kuntien näkökulmasta yhtä ongelmallinen. On huomioitava, että irtaimen omaisuuden hankintatavat ja poistojen perusteet saattavat vaihdella eri kunnissa. Irtaimen omaisuuteen luetaan kuuluvaksi myös sosiaali- ja terveystoimen toimintaan liittyvät osakeomistukset, joiden siirtymisen ehdot tulee olla määriteltävissä ja neuvoteltavissa erikseen yleisestä linjauksesta poiketen. Toisin kuin lakisääteisten kuntayhtymien kohdalla kuntien omaisuuden siirtojen yhteydessä ei esitetä niihin kohdistuvien velkojen siirtämistä maakunnille. Esitystä voidaan tässä mielessä pitää kohtuuttomana ja se merkitsee merkittävää kunnallisen omaisuuden siirtoa valtionrahoitteisille maakunnille.

Kuntien sosiaali- ja terveystoimen kiinteistöjen jääminen kuntien omaisuudeksi edellyttää käyvän vuokratason käyttöä maakuntien kanssa tehtävissä vuokrasopimuksissa. Pääkaupunkiseudun muusta maasta poikkeava hintataso tulee huomioida jatkovalmistelussa. Erityisen ongelman muodostaa se, että esityksessä kiinteistöjen vuokraus on rajattu erittäin lyhyeksi. Esimerkkinä todettakoon, että Ara-rahoitteisen palvelulaitoksen rahoituksen maturiteetti on noin 40 vuotta. Tällaisiin kiinteistöihin ei voida soveltaa esitettyä noin neljän vuoden vuokrauskautta, koska se merkitsee kuntaomistajalle erittäin suurta taloudellista ja toiminnallista riskiä. Mikäli vuokrakautteen ei voida soveltaa normaaleja ja kunnan kannalta riskitöntä sopimusehtoa, maakunnan tulee lunastaa po. kiinteistöt käyvistä arvoistaan siirtymäajan vuokrauden aikana.

Kiinteistöjen ylläpidon edellyttämien investointien tekeminen kuntien toimesta edellyttää vuokralaisen pidempiaikaista sitoutumista kiinteistöjen käyttöön sekä kuntien riittävän rahoituksen turvaamista investointeihin. Pidemmällä aikavälillä tulee valmistella paikalliset ratkaisut mahdollistava toimintamalli, jossa kiinteistöt siirtyvät vastikkeellisesti ja käypiin arvoihin arvostettuina sote-kiinteistöjen omistamisesta ja ylläpidosta jatkossa keskitetysti vastaavalle taholle. Valmistelussa tulee huomioida myös muut kuin suoraomisteiset sote-kiinteistöt, joita on huomattava osa esimerkiksi Vantaan kaupungin nykyisistä sosiaali- ja terveystoimen toimitiloista.

Sairaanhoitopiirien kiinteistöistä, ainakin sairaaloista, osa on kuntayhtymän ja kuntien yhteisomistuksessa. Yhteisomistussuhde kunnan ja maakunnan tai palvelukeskuksen välillä tulee olla purettavissa. Kunnan tulee saada tällaisesta omaisuudesta käypä korvaus omaisuuden siirtyessä maakunnalle.

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri, Helsingin, Kauniaisten ja Vantaan kaupungit sekä Kirkkonummen kunta ovat käynnistäneet perus- ja erikoissairaanhoidon sekä sosiaalitoimen tietojärjestelmien integraation eli ns. Apotti-hankkeen. Hanke toteutetaan vuosien 2016 – 2021 aikana ja sen kustannusarvio on yli 400 milj. euroa. Sosiaali- ja terveysministeriö on omassa kannanotossaan syyskuun lopussa 2016 katsonut, että Apotti-hanke tulee olemaan yksi valtakunnallisista tietojärjestelmistä, joita tulee hyödyntää maakuntauudistuksen yhteydessä. Apotti-hanke on ainoa käynnissä oleva tietojärjestelmäprojekti, joka ottaa huomioon sosiaali- ja terveystoimen uudistuksessa tavoitteena olevan toiminnallisen integraation. Näin se jo lähtökohdiltaan vastaa valtioneuvoston asettamia strategisia päämääriä.

Apotti-hanke on kilpailutettu siten, että sen piiriin voidaan myöhemmin liittää kaikki Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriin kuuluvat kunnat kuntayhtymä mukaan lukien. Siten Apotti-hanke on alun alkaen nähtävä Uudenmaan maakunnan hankkeena eikä sen tämän hetkisten osakkaiden sopimana hankkeena. Apotti-hankkeen yhteydessä tehdyt yhtiö- ja rahoitusjärjestelyt mahdollistavat hankkeen joustavan siirron tulevaan maakuntaan. Tämä on otettu huomioon myös toimittajan kanssa tehdyissä sopimuksissa.

Apotti-hanke tulisi siirtää heti lausunnolla olevien lakien tultua voimaan perustettavalle Uudenmaan maakunnalle siten, että maakunta lunastaisi hankkeen osakaskuntien osakkeet näiden siihen mennessä maksamien maksujen ja yhtiön pääomittamisen käytettyjen varojen määrästä tai vaihtoehtoisesti tulisi hyväksyä se, että Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri lunastaa edellä olevin ehdoin osakaskuntien osakkeet itselleen, jolloin Apotti-hanke siirtyy maakuntaan lakisääteisistä kuntayhtymistä sovituin perustein.

Apotti-hankkeen hankesuunnitelman mukainen käyttöönotto tapahtuu vuoden 2018/2019 vaihteessa. Osakaskunnat eivät siis hyödy hankkeesta lainkaan ennen maakuntauudistuksen voimaantulusta. Hankintasopimuksen mukaan ne kuitenkin ovat vastuussa syntyneistä kustannuksista siirtohetkeen saakka. Kun lisäksi omistajakunnat tällä hetkellä maksavat voimassa olevien tietojärjestelmien käyttö- ja kehittämiskulut, heille syntyy kaksinkertainen kustannusrasite muihin Uudenmaan kuntiin nähden. Tästä syystä on perusteltua Uudenmaan kuntien keskinäinen yhdenvertaisuus huomioon ottaen hyväksyä Apotti-hankkeen siirto edellä olevien periaatteiden mukaisesti. Siirtohetkestä lähtien nykyiset omistajakunnat vastaisivat syntyvistä kustannuksista

samanarvoisesti ja edustamiensa peruspääomaosuuksien suhteessa Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirille aiheutuneista kuluista.

22. Jos vastasitte edelliseen kysymykseen ei tai ei pääosin, millä tavoin omaisuusjärjestelyt pitäisi toteuttaa? (avotila)

Omaisuusjärjestelyt lakisääteisten kuntayhtymien ja maakunnan välillä sekä kuntien ja maakuntien välillä tulee toteuttaa käypiin arviokirjoihin perustuviin velattomiin arvoihin. Tämä mahdollistaa kuntien kohdalla sen, että ne voivat sopeuttaa erityisesti niiden jäljelle jäävää tasetta ja siellä olevia pitkäaikaisia velkoja vastaamaan supistuvien (puolittuvien) tulojensa mukaista tilannetta. Tällä toimenpiteellä voidaan lieventää kuntien kriisiytymistä sekä varmistaa niiden rahoituksen saatavuus verorahoituksen supistuessa.

Irtaimen omaisuuteen luetaan kuuluvaksi myös sosiaali- ja terveystoimen toimintaan liittyvät osakeomistukset, joiden siirtymisen ehdot tulee olla määriteltävissä ja neuvoteltavissa erikseen päälinjauksesta poiketen. Pääkaupunkiseudun muusta maasta poikkeava kiinteistöjen hintataso tulee huomioida jatkovalmistelussa.

Kuntien sosiaali- ja terveystoimen kiinteistöjen jääminen siirtymävaiheessa kuntien omaisuudeksi edellyttää käypään arvoon perustuvan vuokratason käyttöä maakuntien kanssa tehtävissä vuokrasopimuksissa. Kiinteistöjen ylläpidon edellyttämien investointien tekeminen kuntien toimesta edellyttää vuokralaisen pidempiaikaista sitoutumista kiinteistöjen käyttöön sekä kuntien riittävän rahoituksen turvaamista ko. Investointeihin siirtymävaiheessa. Pidemmällä aikavälillä tulisi valmistella paikalliset ratkaisut mahdollistava toimintamalli, jossa kiinteistöt siirtyvät vastikkeellisesti sote-kiinteistöjen omistamisesta ja ylläpidosta jatkossa keskitetysti vastaavalle taholle. Valmistelussa tulee huomioida myös muut kuin suoraomisteiset sote-kiinteistöt, joita on huomattava osa esimerkiksi Vantaan kaupungin sosiaali- ja terveystoimen toimitiloista.

23. Voimaannpanolain 41 §:ssa säädettäisiin kunnan tuloveroprosentista vuosina 2019 – 2021.

Pidätkö veronmaksajien yhdenvertaisen aseman näkökulmasta perusteltuna, että kuntien veroprosentteja esitetään rajoitettavaksi kolmen vuoden määräajaksi?

- a. kyllä (avotila)
- b. kyllä pääosin (avotila)
- c. ei pääosin (avotila)
- d. ei (avotila) **X**
- e. ei kantaa (avotila)

Vuonna 2016 koko maan kuntien kunnallisveroprosenttien vaihteluväli on 16,50 – 22,50, tiiviin pääkaupunkiseudun kaupunkien veroprosenttien vaihteluväli on 16,50 – 19,00.

Maakuntauudistukseen liittyviä veroratkaisuja tulee arvioida kokonaisuutena myös tulevat rahoituspaineeet huomioiden. Esimerkiksi pääkaupunkiseudun kaupunkien velvoitteet aiemmista investoinneista sekä tulevien seudun jatkuvan kasvun aiheuttamien investointien rahoituspaineeet tulee huomioida uudistuksessa myös yksittäisen veronmaksajan näkökulmasta.

Kuntasektori on koko 2000-luvun velkaantunut voimakkaasti, mikä on osoitus rakenteellisesta rahoituksen alijäämäisyydestä. Näin ollen kuntien nykyistä rahoitusasemaa ei voi pitää lähtökohtaisena tasapainotilana maakuntauudistuksessa. Investointien rahoituspaineeet keskittyvät erityisesti suurimmille kaupunkiseuduille.

Sosiaali- ja terveystoimen järjestämis-, tuottamis- ja rahoitusvastuun siirtyessä lakiesitysten mukaan maakunnille tai valtiolle, tasoittuvat jäljelle jäävien kuntien väliset kustannuserot olennaisesti. Kun kuntien tulopohjaa leikataan kunnallisveron, yhteisöveron ja valtionosuuksien osalta, tulee varmistaa, että kunnat uudessa roolissaan ovat tulopohjaltaan riittävän vahvoja jäljelle jäävien tehtävien hoitamisen näkökulmasta.

Jäljelle jäävien kaupunkien investointien rahoitus muodostuu haasteelliseksi johtuen verotulo- ja kokonaisrahoituksen volyymien olennaisesta laskemisesta. Lainapääomien jäädessä ennalleen kaupunkien suhteellinen velkaantuneisuus kaksinkertaistuu, millä on vaikutuksia myös kaupunkien asemaan rahoitusmarkkinoilla. Lakiluonnosten yhteydessä esitetyissä laskelmissa on tasapainotarkastelua tehty nykyisten poistotasojen suhteen, mikä ei anna oikeaa kuvaa pääkaupunkiseudun kaupunkien investointien rahoitustarpeista ja jo toteutettujen investointien vaikutuksista tulevana vuosina. Suurten kaupunkien tulee kyetä vastaamaan kasvun ja elinvoiman kehittämisen rahoittamisesta lähes nykytasojen investointien kautta. Näin ollen kuntien rahoituksen uudistamisessa suurten kaupunkien verotulotasausvastuuta ei tule kasvattaa nykyisestä.

Kuntien verotusoikeuden määräaikainenkin rajaaminen on ongelmallista muun muassa kunnallisen itsehallinnon toteutumisen sekä kuntien rahoitusmarkkina-aseman ja rahoittajien saatavuuden näkökulmista. Jäljelle jäävien kuntien on siirtymäaikana ja sen jälkeenkin rahoitettava tavalla tai toisella lakisääteiset palvelut ja toiminnot sekä olemassa olevat velvoitteensa.

Verokaton asettaminen voi joissain kunnissa johtaa lainakannan kasvattamiseen verokaton voimassaolon aikana, sekä asettaa paineita verojen korottamiseen rajoitusajan jälkeen, mikä on ristiriidassa sen tavoitteen kanssa, että kokonaisveroaste ei nouse. Valtioneuvoston esitys lähtee siitä, että kuntien tulisi ensisijaisesti kattaa siirtymäkauden aikana syntyvät lisäkulunsa vieraan pääoman määrää lisäämällä ja vasta sen jälkeen, mikäli tämä ei ole mahdollista, korottaa kunnallisveroa esitettyä verokattoa enemmän. Kun lähtökohtana sekä maakunta- että sosiaali- ja terveystoimen uudistuksille on pidetty julkisen velan ja kestävyysvajeen supistamista, valtioneuvoston esitys on sen itsensä asettaman tavoitteen kanssa ristiriitainen ja taloudellisesti kestämaton. Uudistuksen ongelmana on se, että se kohtelee kuntia eriarvoisesti niin, että ne kunnat, jotka ovat kyenneet sopeuttamaan sosiaali- ja terveystoimen menojaan alle valtakunnallisen keskiarvon, ovat tässä uudistuksessa häviäjiä, jolloin näiltä leikataan tuloja enemmän kuin menoja ilman, että kyseistä eroa kompensoitaisiin esimerkiksi valtionosuuksien kautta. Muutokset kuntien veroprosenteissa esimerkiksi merkittävien investointien rahoittamiseksi ovat jatkossa suhteellisesti huomattavasti nykyistä suuremmat.

24. Voimaannpanolain 42 §:n mukaan maakunnan on perustettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain tarkoittamat maakunnan palvelulaitoksen tytäryhtiöt, jotka tuottavat lailla erikseen säädetyn laajan valinnanvapauden piiriin kuuluvia palveluita siten, että yhtiöittäminen on toteutettu 31.12.2020. Onko esitetty siirtymäaika riittävä maakunnan yhtiömuotoisen tuotannon organisoimiseksi?

- a. kyllä (avotila)
- b. ei (avotila) **X**
- c. ei kantaa (avotila)

Uudistuksen aikataulu on liian tiukka. Siirtymäaika tulisi olla pitempi, noin 3-5 vuotta. Yhtiöittämisvelvoite ehdotetussa muodossaan ei ole toimiva. Yhtiöiden perustamiseen, niiden pääomittamiseen sekä käyttöpääoman turvaamiseen liittyvistä yksityiskohdista samoin kuin niiden organisoitumiseen ja johtamiseen liittyvistä ongelmista on annettu perusteltu vastaus edellä tässä kyselyssä. Yhtiöittämisen toteuttaminen ei ole mahdollista esitetyllä tavalla.

Pääkaupunkiseudun kaupunkien sote-organisaatiot ovat maan suurimpia, samoin kuin niiden edellyttämät tukipalveluorganisaatiot. Pääkaupunkiseudun sote-organisaatioiden integroiminen maakuntaan ja siihen liittyvä yhtiöittäminen edellyttävät riittävää siirtymäaikaä esimerkiksi tukipalvelujen järjestämisen ja tietojärjestelmien yhdenmukaistamisen johdosta.

Vaikutusta on myös sillä miten valinnanvapauden piiriin siirtyy palveluja, joka ei ole vielä tiedossa.

25. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaannpanolaista.

—

Kysymykset maakuntien rahoituslaista

26. Valtio rahoittaa perustettavien maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveyspalveluiden rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

- a. kyllä (avotila)
- b. kyllä pääosin (avotila)
- c. ei pääosin (avotila)
- d. ei (avotila) **X**
- e. ei kantaa (avotila)

Voimakas rahoituksellinen riippuvuus valtiosta on muut ohjausmekanismit ja toiminnan reunaehdot huomioiden ongelmallista maakuntien itsehallinnon toteutumisen näkökulmasta. Oikeudenmukaista olisi ollut toteuttaa verotusuudistus jo samassa yhteydessä.

27. Maakuntien tuloja ovat valtion rahoitus (3 §) sekä asiakas- ja käyttömaksutulot (4 §). Lisäksi maakunnat voivat ottaa lyhytaikaista lainaa (3 §). Valtion rahoituksen kasvua rajoitetaan vuosittaisessa tarkistuksessa julkisen talouden kantokyvyn turvaamiseksi (6 ja 29 §). Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä?

- a) kyllä (avotila)
- b) kyllä pääosin (avotila)
- c) ei pääosin (avotila) **X**
- d) ei (avotila)
- e) ei kantaa (avotila)

Uudistuksen ensi vaiheessa maakuntien rahoituksen on määrä perustua toteutuneiden sote-palveluiden kustannusten nykytasoon. Näin ollen haasteita saattavat muodostaa lähinnä se, onko siirtymäaika rahoituksen muutokselle laskennalliseen, tarveperusteiseen järjestelmään riittävä rakenteiden uudistamiseksi vastaavasti. Lisäksi siirtymävaiheessa aiheutunee huomattavia kustannuksia muun muassa perustettavien palveluyhtiöiden pääomittamisesta sekä niiden

käyttöpääoman turvaamisesta, tietojärjestelmien yhdenmukaistamisesta ja henkilöstön palkkojen harmonisoimisesta sekä mahdollisesti myös palveluverkkomuutoksista.

Pidemmällä aikavälillä maakuntien rahoituksen haastaa menokasvujen rajaaminen laskennalliseen, palvelujen kustannuskehitystä kuvaavaan indeksiin (nk. maakuntaindeksi) perustuen. Järjestävästä tahosta riippumatta ovat sosiaali- ja terveystoimen palvelut jatkossakin pitkälti lakisääteisiä. Kasvavan palvelutarpeen yhdistyminen rahoituksen niukkuuteen edellyttää näin ollen myös maakunnilta tavoitteellista johtamista ja kokonaisuuden hallintaa. Lähtökohtaisesti esitetyssä mallissa otetaan kantaa ainoastaan maakuntien käyttötalouteen ja siihen liittyvään ohjaukseen. Maakuntien investointitalous – vaikka se tullaan jatkossa hoitamaan pääasiallisesti valtiomisteisten palvelulaitosten kautta – puuttuu tarkastelusta lähes kokonaan. Mallissa ei oteta kantaa siihen, miten käyttötalous ja investointitalous maakuntatasolla tullaan tasapainottamaan. Esimerkiksi kasvavat investointitalouden aiheuttamat poistot tulevat kaventamaan käyttötaloudessa palvelutuotantoon osoitettua määrärahaa, mikäli esitetty maakuntaindeksi ei tältä osin jousta tai se määritellään liian kategorisesti.

Esityksen mukaisesti maakunnat pääsisivät aloittamaan ns. puhtaalta pöydältä, kun lakisääteisten kuntayhtymien omaisuuserät sekä kunnista siirrettävä irtain omaisuus siirtyisivät maakunnille vastikkeetta. Esitys ei ratkaise syntyvien palveluyhtiöiden käyttöpääomaan liittyvää ongelmaa ja siten esitys on lähtökohdiltaan virheellinen. Viittaamme aikaisemmin tässä lausunnossa mainittuun tältä osin.

Uudistuksessa kunnille ovat jäämässä nykyisen toiminnan laajuuteen perustuvat lainapääomat huolimatta rahoitusvolyymin puolittumisesta. Tämä on suuri haaste esimerkiksi Vantaan tyyppiselle kasvukeskukselle, joka on investoinut viime vuosina vahvasti seudullisesti ja valtakunnallisestikin merkittäviin infrahankkeisiin lainapääomaansa samalla kasvattaen.

Maakuntien rahoitus muodostuu suorasta valtionrahoituksesta sekä asiakasmaksuista, joiden perusteita myös valtio määrittelee. Näin ollen maakuntien omat vaikutusmahdollisuudet tulopohjaansa ovat varsin rajalliset, mikä on ongelmallista maakuntien itsehallinnollisuuden näkökulmasta. Maakuntien haasteena on sopeuttaa lakisääteisten palvelujen menot rakenteita uudistamalla ja tuottavuutta kasvattamalla vastaamaan kohti laskennallisuuteen ja tarveperusteisuuteen asteittain etenevää rahoitusjärjestelmää.

28. Ovatko maakuntien valtion rahoituksen määräytymisessä käytettävät palvelujen käyttöä kuvaavat tarvetekijät (luku 3, ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

- a. kyllä (avotila)
- b. kyllä pääosin (avotila)
- c. ei pääosin (avotila)
- d. ei (avotila) **X**
- e. ei kantaa (avotilaa)

Rahoitusmalli ei saa lisätä maakuntien välistä tulojen uudelleen jakoa. VM:n koelaskelmien mukaan esitetyt painokertoimet luovat tilanteen, jossa Uusimaa menettää uudistuksessa vuoden 2016 lähtötaosta laskien noin 150 miljoonaa euroa.

Rahoitusjärjestelmän tulisi kannustaa tuloksellisuuteen ja vaikuttavuuteen eikä pelkästään muodollisten johtamisrakenteiden toteuttamiseen. Jatkossa on löydettävä mittarit, jotka linkittävät tehdyt toimenpiteet ja kansalaisten parantuneen hyvinvoinnin yhteen.

Pääkaupunkiseutu muodostaa vahvasti kasvavan alueen ja poikkeaa muusta maasta erityishaasteiltaan. Erityishaasteena on suuret investointipaineet, segregatio ja vieraskielisen väestön suuri ja kasvava osuus. Rahoitusmallin jatkovalmistelussa tulee huomioida, että 1 % osuus tarvetekijöissä vieraskielisten perusteella ei ole mitenkään riittävä. Vieraskielisten osuus tulee kasvamaan Uudellamaalla lähivuosikymmeninä noin 28 %:n osuuteen väestöstä. Myös väestön voimakas kasvu Uudellamaalla sekä työttömien määrä vaikuttavat palvelutarpeisiin, jotka tulisi ottaa huomioon kokonaisrahoituksessa.

29. Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksessa siirrytään asteittain menoperusteisesta rahoituksesta tarveperusteiseen rahoitukseen. Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2019–2023 esitetty siirtymäaika (27–28 §) riittävä?

- a. kyllä (avotila)
- b. kyllä pääosin (avotila)
- c. ei pääosin (avotila) **X**
- d. ei (avotila)
- e. ei kantaa (avotila)

Viiden vuoden siirtymäaika toteutuneisiin kustannuksiin perustuvasta rahoituksesta tarveperusteiseen rahoitukseen voi muodostua haasteelliseksi. Kyseessä on poikkeuksellisen laaja julkisen hallinnon ja palvelujen uudistus, jonka mittakaava esimerkiksi pääkaupunkiseudulla on todella suuri. Uusien organisaatioiden toiminnan käynnistäminen, rakennemuutosten toteuttaminen ja tuottavuushyötyjen saavuttaminen vievät aikaa.

Sosiaali- ja terveyspalvelujen valtakunnalliselle kokonaisrahoitukselle asetetut tavoitteet ovat haastavia ottaen huomioon tulevan palvelutarpeen voimakkaan kasvun valtakunnallisesti sekä palvelujen lakisääteisyyden.

Esityksen mukaan maakuntien rahoitus perustuisi siirtymäkauden jälkeen 90-prosenttisesti tarve- ja olosuhdetekijöihin.

30. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

Valinnanvapauden toteutuminen ja monikanavarahoituksen purkaminen vaikuttavat merkittävästi maakuntien rahoitusjärjestelmän lopulliseen muotoon ja maakuntien kykyyn suoriutua lakisääteisistä tehtävistä.

Kysymykset muista lakiluonnoksista

Maakuntajakolaki

31. Pidätekö esitettyjä tapoja maakuntajaon muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena? (erityisesti maakuntajakolain 2 ja 10 §)

- a. kyllä (avotila)

- b. kyllä pääosin (avotila) **X**
- c. ei pääosin (avotila)
- d. ei (avotila)
- e. ei kantaa (avotila)

32. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntajakolaista.

—

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus

33. Ovatko valtionosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt ja muut muutokset hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 24 §, 27§ 27 b§ ja 55§)?

- a. kyllä (avotila)
- b. kyllä pääosin (avotila)
- c. ei pääosin (avotila)
- d. ei (avotila) **X**
- e. ei kantaa (avotila)

Ongelmallista pääkaupunkiseudun kaupunkien kannalta on myös siirtymä verotuloista suhteellisesti aiempaa suurempaan valtionrahoitukseen, sillä tähän mennessä pääkaupunkiseudun kaupungit ovat kattaneet suuren osan menoistaan omilla verotuloillaan ja valtionrahoituksen osuus on ollut pieni. Tarkasteltaessa tehtävien siirron tulo- ja meno vaikutuksia sellaisinaan, siirtyy pääkaupunkiseudun kaupungeilta huomattavasti enemmän tuloja kuin menoja. Muutoksia kuntien uudessa rahoitusjärjestelmässä tasattaisiin valtionosuuksien verotulotasauksen lisäksi kuntien rahoitusta tehtävien järjestämisvastuun siirrosta aiheutuvien taloudellisten vaikutusten rajoittamistasauksen sekä valtionosuusjärjestelmämuutostasauksen kautta.

Maakuntauudistukseen liittyviä verorahoituksen ratkaisuja tulee arvioida kokonaisuutena myös tulevat rahoituspaineeet huomioiden. Valtionosuusjärjestelmän uudistamisessa tulee huomioida Uudellamaalla erityisesti suurien kaupunkien velvoitteet aiemmista investoinneista ja myös muut erityishaasteet kuten vieraskielisen väestön jatkuva ja voimakas kasvu.

Kuntasektori on koko 2000-luvun velkaantunut voimakkaasti, mikä on osoitus rakenteellisesta rahoituksen alijäämäisyydestä. Näin ollen kuntien nykyistä rahoitusasemaa ei voi pitää lähtökohtaisena tavoitteellisenä tasapainotilana maakuntauudistuksessa. Investointien rahoituspaineeet keskittyvät erityisesti suurimmille kaupunkiseuduille.

Kun kuntien tulopohjaa leikataan kunnallisveron, yhteisöveron ja valtionosuuksien osalta, tulee varmistaa, että kunnat uudessa roolissaan ovat tulopohjaltaan riittävän vahvoja jäljelle jäävien tehtävien hoitamisen näkökulmasta. Suurten kaupunkien suhteellista osuutta tasausjärjestelmän rahoittamisessa ei voi kasvattaa nykyisestä. Valtionosuuksien verotulotasauksen määrä tasausrajan ylittävältä osalta on 15 prosenttia, mutta toisaalta maksettavan verotulotasauksen ylittäessä leikattavan verotulotasauksen vähennetään nettosumma kaikkien kuntien valtionosuuksista väestöosuuden suhteessa. Myös kiinteistöveron osittainen palauttaminen valtionosuuksien verotulotasausjärjestelmän piiriin on epätarkoituksenmukaista pääkaupunkiseudun kaupunkien tulorahoituksen muodostumisen ja erityishaasteiden näkökulmista.

Maakunta- ja sote-uudistusesityksen mukaan suurten kaupunkien rahoitusvolyyymi puoliintuisi, mutta investointitarpeet pysyisivät ennallaan. Pääosa esimerkiksi Vantaan kaupungin investoinneista kohdistuu päiväkotij- ja koulutiloihin. Voimakkaan väestönkasvun tilanteessa kaupungin täytyy investoida päiväkoteihin ja kouluihin, mutta väestönkasvun verotulohyöty seuraa vasta viiveellä. Kun kunnallisveron osuus kuntien tulopohjasta esityksen mukaan pienentyisi, seuraa verotulojen kehitys entistä heikommin väestönkasvun aiheuttamia investointeja.

Rahoitusjärjestelmän kannustavuudesta tulee pitää huoli. Tämän suhteen esityskokonaisuudessa on ongelmallista muun muassa työpaikkaomavaraisuuden kriteerin poistaminen peruspalvelujen valtionosuuksista sekä pääkaupunkiseudun kaupunkien rahoituksen painopisteen siirtyminen omasta verotulorahoituksesta kohti suhteellisesti suurempaa riippuvuutta valtionrahoituksesta erilaisten siirtymätasauksen kautta. Esitettyssä valtionosuusjärjestelmässä ns. siirtymätasaukset on esitetty määräaikaisiksi. Kuntien tulevan talouden sopeuttamisen kannalta näin merkittävän muutoksen yhteydessä tulee kyetä tekemään pysyvät ja ennakoitavat ratkaisut valtionosuusjärjestelmän jatkuvuudesta. Samoin valtionosuusjärjestelmän siirtymätasauksia koskevat laskelmat tulee päivittää vastaamaan siirtohetken ja siitä eteenpäin vallitsevaa tilannetta. Nyt laskelmat on koelaskettu vuoden 2014 tietoihin pohjautuen, mitkä ovat viisi vuotta vanhoja siirtohetkellä. Esimerkiksi pääkaupunkiseudun kuntien merkittävät yhteiskunnalliset investoinnit kuten Kehärata Vantaalla ja Länsimetro Espoossa ja Helsingissä eivät ole nyt lainkaan mukana laskentapohjissa.

34. Ovatko valtionosuuskriteerit (ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen -kriteeri) sekä niiden painotukset perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 3 §)?

- a. kyllä (avotila)
- b. kyllä pääosin (avotila)
- c. ei pääosin (avotila) **X**
- d. ei (avotila)
- e. ei kantaa (avotila)

Lakiesityksen mukaan työpaikkaomavaraisuuden osuus ollaan jättämässä pois peruspalvelujen valtionosuuksista. Työpaikkaomavaraisuus tulisi säilyttää edelleen valtionosuusjärjestelmän osana kuntien tehtäväkentän painottuessa maakunta- ja sote-uudistuksen myötä jatkossa nykyistäkin enemmän elinvoiman kehittämiseen.

Työttömyyskriteeri ollaan sisällyttämässä esityksessä peruspalvelujen valtionosuuden lisäosiin, koska kunnilla ei ole työttömyyden hoitoa koskevia valtionosuustehtäviä ja sosiaali- ja terveydenhuoltoon liittyvät tehtävät siirtyvät maakunnalle. Mikäli työttömyyskriteeri sisällytetään valtionosuuden lisäosiin, tulee sen perustua työttömien absoluuttiseen määrään, joka tuo haasteita erityisesti suurissa kaupungeissa.

Vieraskielisen väestön kasvava osuus tuo haasteita ja sen painoarvoa tulisi vahvistaa.

35. Vapaamuotoiset huomiot hallituksen esityksen valtionosuuskokonaisuudesta.

Väestön keskittyminen pääkaupunkiseudulle, suuret investointitarpeet, vieraskielisen väestön voimakas kasvu sekä työttömien henkilöiden suuri määrä tarkoittavat kasvavia palvelu- ja rahoitustarpeita, jotka tulisi ottaa huomioon seudun julkisen sektorin järjestämien palvelujen kokonaisrahoituksen tasossa. Pääkaupunkiseudun kaupunkien nykyinen rahoituksen taso on turvattava olemassa olevien velvoitteiden ja tulevan kasvun edellyttämien investointien rahoittamiseksi.

Rahoitusjärjestelmän kannustavuudesta tulee pitää huoli. Tämän suhteen esityskokonaisuudessa on ongelmallista muun muassa kuntien yhteisöverojen leikkaaminen, työpaikkaomavaraisuuden poistaminen peruspalvelujen valtionosuuksista sekä pääkaupunkiseudun kaupunkien rahoituksen painopisteen siirtyminen omasta verotulorahoituksesta kohti suhteellisesti aiempaa suurempaa riippuvuutta valtionrahoituksesta erilaisten siirtymätasausten kautta. Lisäksi on huomioitava epävarmuustekijät, jotka tulevat siirtymätasauksen määräaikaisuudesta.

Verotus

36. Pidätekö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä valtion verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävänä?

- a. kyllä (avotila)
- b. kyllä pääosin (avotila)
- c. ei pääosin (avotila)
- d. ei (avotila) **X**
- e. ei kantaa (avotila)

Tuloverotuksen osalta on valittu linjaksi nykyisen verojärjestelmän muokkaaminen, mikä on tarkoituksenmukaista muutosten vaikutusten hallinnan kannalta verrattuna laajempaan verotusjärjestelmän uudistamiseen tai erillisen valtion lisäveron vaihtoehtoihin.

Jatkossa kuntien kunnallisveroprosentit ovat uudistuksen myötä huomattavasti nykyistä alhaisemmalla tasolla, mistä johtuen esimerkiksi verovähennysten muutokset vaikuttavat jatkossa suhteellisesti huomattavasti nykyistä enemmän. Jatkossa kunnallisveroon tehtävien vähennysten osuutta ei voi kasvattaa, vaan tulee pyrkiä yksinkertaistamaan ja selkeyttämään verotusjärjestelmää sekä saattamaan kunnallisveroprosentit ja efektiiviset kunnallisveroprosentit nykyistä lähemmäksi toisiaan.

Kiinteistöveron osittainen palauttaminen valtionosuuksien verotulotasausjärjestelmän piiriin sekä kuntien yhteisövero-osuuden leikkaaminen ovat ongelmallisia pääkaupunkiseudun erityishaasteiden kuten pääkaupunkiseudun kaupunkien jatkuvan, voimakkaan kasvun edellyttämien investointien rahoittamisen näkökulmasta. Yhteisövero-osuuden leikkaaminen sekä työpaikkaomavaraisuuden kriteerin poistaminen valtionosuusjärjestelmästä ovat ristiriidassa kuntien jatkossa entistä enemmän elinvoiman kehittämiseen keskittyvän roolin kanssa. Kuntien rahoitusjärjestelmän selkeydestä ja kannustavuudesta tulee huolehtia varmistamalla verotulojen mahdollisimman suuri rooli kuntien tulonmuodostuksessa. Verotulorahoituksen osuuden pienentyminen sekä valtionrahoituksen osuuden kasvaminen erilaisten tasausmekanismien kautta on ongelmallista pääkaupunkiseudun kaupunkien näkökulmasta.

37. Vapaamuotoiset huomiot verolaeista.

Siirtymävaiheessa tulee varmistaa, ettei omaisuuserien järjestelyjen yhteydessä muodostu osapuolille epätarkoituksenmukaisia veroseuraamuksia.

Kunnallisveron määrittelytavan muuttaminen siten, että vuodesta 2022 alkaen kunnat ilmoittaisivat tuloveroprosentin prosenttiyksikön kymmenyksen tarkkuudella nykyisen neljännesprosenttiyksikön tarkkuuden sijaan, on kannatettavaa. Jatkossa muutokset kunnallisveroprosenteissa ovat kunnallisveroprosenttien leikkaamisen myötä suhteellisesti huomattavasti nykyistä suurempia.

Henkilöstö ja eläkkeet

38. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

- a. kyllä (avotila)
- b. kyllä pääosin (avotila) **X**
- c. ei pääosin (avotila)
- d. ei (avotila)
- e. ei kantaa (avotila)

Edunvalvonnan hoitaminen KT:n kautta ja KT:n aseman muutos on perusteltua. Kunta-alan työmarkkinaosapuolten täytyy kuitenkin sitoutua kehittämään kunnallisia virka- ja työehtosopimuksia siten, että virka- ja työehtosopimukset mahdollistavat kuntien jäljelle jäävien ja uusien tehtävien hoitamisen tuloksellisesti ja tarkoituksenmukaisesti.

39. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

- a. kyllä (avotila)
- b. kyllä pääosin (avotila) **X**
- c. ei pääosin (avotila)
- d. ei (avotila)
- e. ei kantaa (avotila)

Maakunnan ja sen palvelulaitoksen kuuluminen KEVA:n eläkejärjestelmän piiriin on välttämätöntä koko kunnallisen eläkejärjestelmän kestävyyskannalta. Maakuntien konserniyhtiöiden mahdollisuus hoitaa eläkevakuuttamisensa KEVA:ssa on samasta syystä perusteltua. Ehdotettu maakunta- ja sote-uudistus on toteutuessaan historiallisen suuri muutos kunnallishallinnossa. Uudistuksen seurauksena erittäin suuri osa KEVA:n eläkevakuutuksen piirissä olevasta henkilöstöstä voi siirtyä yksityisiin yrityksiin ja toiseen eläkejärjestelmään. Uudistuksessa tulee huolehtia siitä, että KEVA:n piirissä olevien eläkkeiden rahoitus ei vaarannu maakunta- ja sote-uudistuksesta ja mahdollisesta eläkejärjestelmän vaihtumisesta johtuen.

Uudistuksesta seuraavat vaikutukset kunnallisen eläkejärjestelmien rahoitukselle tulee korjata toimivalla siirtymämaksulla, jotta kuntien ja maakuntien eläkemaksujen kokonaismäärä ei kasvaisi. Siirtymämaksusta olisi säädettävä samassa yhteydessä valinnanvapautta koskevan lainsäädännön kanssa. Siirtymämaksua maksaisi se eläkejärjestelmä, jonka markkinaosuus on kasvanut lähtötilanteesta. Esitetty malli olisi voimassa 25 vuotta valinnanvapauden voimaantulosta.

Ehdotus ei sisällä muutoksia nykyisen varhaiseläkemenoperusteisen (varhe) maksun määräytymistapaan tai tasoon. Tämä tarkoittaa sitä, että kunnan maksettavaksi tulee varhaiseläkemenoperusteisia maksuja maakuntien, maakuntien palvelulaitosten ja maakuntien yhtiöiden palvelukseen siirtyneistä henkilöistä vielä sen jälkeen, kun liikkeen luovutus on tapahtunut. Kunnalle, joka kunnallisen eläkejärjestelmän mukaan lasketaan suurtyönantajaksi, voi aiheutua kohtuuton taloudellinen haitta tilanteessa, jossa maakunta, maakunnan palvelulaitos tai maakunnan yhtiö laiminlyö varhaisen tuen toimenpiteet ja aiheuttaa siten henkilöstön tarpeettomia työkyvyttömyyseläkkeitä. Laissa tulisi säätää vain kahden vuoden siirtymäajasta, jonka jälkeen maksuista vastaisi uusi työnantaja.

40. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

—

Uudistuksen vaikutukset

41. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne asemaan? Avotila

Esitettyssä muodossa toteutuessaan uudistus heikentää olennaisesti Vantaan kykyä vastata jäljelle jäävistä velvoitteistaan, kykyä rahoittaa vapaaehtoisia palveluja sekä erityisesti kykyä investoida nykyisessä määrin kaupungin ja sen infrastruktuurin ml. liikennejärjestelmän kehittämiseen. Veropohjaltaan vahvan kaupungin verorahoitusta leikataan voimakkaasti, lähtökohtaisesti enemmän kuin kaupungilta poistuisi sote-menoja. Erilaisten tasausmekanismien kautta muutoksia tasataan, mutta lopputuloksena on joka tapauksessa suurempi riippuvuus valtionrahoituksesta. Omien verotulojen rooli ja sitä myötä rahoitusjärjestelmän kannustavuus heikkenee.

Kuntien rahoitusta koskevien uudistusten laskelmissa on lähtökohtaisena tasapainotilana pidetty tilannetta, jossa kuntien valtionosuuksia on vuodesta 2012 laskien leikattu vuositasolla noin 2 miljardilla eurolla ja jossa kunnat ovat velkaantuneet voimakkaasti koko 2000-luvun ajan – viime vuosina 1–2 miljardin euron vuositahdilla.

Uudistus tarkoittaa toteutuessaan kaupungin rahoituksen ja budjettivolyymien puoliintumista nykytilanteeseen verrattuna. Velkapääoma jää ennalleen, jolloin siihen liittyvän korkoriskin merkitys kasvaa entisestään. Lisäksi on huomattava, että kaupungin peruspalvelujen investointitarpeet eivät juurikaan alene, sillä sosiaali- ja terveystoimen investoinnit ovat muodostaneet vain pienen osan kaupungin vuotuisista kokonaisinvestoinneista. Väestönkasvun jatkuessa voimakkaana korostuvat niiden edellyttämien investointien rahoitushaasteet entisestään kaupungin oman verorahoituksen roolin pienentyessä.

Kuntien itsehallinto kaventuu uudistuksen myötä merkittävästi. Muutos on erityisen suuri haaste johtamiselle. Johtamisen näkökulmasta muutos on voimakasta ja siihen kuuluu yllätyksellisyys, pirstaleisuus ja hallitsemattomuus. Muutos rikkoo kunnissa eri toimialojen keskinäisen toimivan yhteistyön asukkaiden terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi.

Rajapinta kuntiin jäävien terveyden edistämisen palvelujen ja maakunnan välillä jää epäselväksi lakiesityksessä. Pahimmassa tapauksessa tämä saattaa johtaa siihen, että kunta joutuu kilpailuneutraliteettia koskevien säännösten perusteella yhtiöittämään palvelut, jotka kuuluvatkin

valinnanvapauden piiriin. Tämä lisää kunnan taloudellista riskiä merkittäväällä tavalla. Esimerkiksi maahanmuuttajien määrän kasvaessa sosiaali- ja terveystaloudellisten ja kuntien kotouttamistoimien saumaton yhteistyö on tärkeää.

Hyvinvointia ja terveyttä edistetään usein myös kunnan ja kolmannen sektorin toimijoiden yhteistyönä. Motivaatio tukea kuntien toiminta-avustusten turvin toimivia paikallisia yhdistyksiä ja järjestöjä saattaa heiketä, kun sosiaali- ja terveystaloudellisten järjestämisvastuu siirtyy maakunnalle.

Rajapinnat kunnan ja maakunnan sekä kunnan ja valtion välillä jäävät esityksessä epäselviksi.

42. Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä uudistuksen voimaan tultua? Avotila

Maakuntien taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistään ovat voimakkaasti riippuvaisia valtion palveluja ja niiden rahoitusta koskevista päätöksistä. Siirtymävaiheessa maakunnille turvataan toteutuneita kustannuksia vastaava rahoituksen taso, mutta jo tässä vaiheessa haasteeksi muodostuvat väistämättä syntyvät siirtymävaiheen kustannukset muun muassa toiminnan käynnistämiseen ja niihin liittyviin yhtiöittämissiin, henkilöstön palkkaharmonisointiin ja tietojärjestelmien yhdenmukaistamiseen liittyen.

Siirtymävaiheen jälkeen maakuntien rahoitus siirtyy asteittain kohti laskennallista, tarveperusteista rahoitusmallia. Lisäksi rahoituksen tason muutoksia rajaavat kokonaisuudistukselle asetetut taloustavoitteet sekä menokehityksen sitominen nk. maakuntaindeksiin. Palvelutarpeen kasvuun vastaaminen, rakenteellisten uudistusten riittävä toteuttamisnopeus sekä velvoitemuutosten rahoittaminen voivat muodostua haasteelliseksi maakuntien rahoituksen kannalta. Lisäksi Uudenmaan muusta maasta poikkeava mittakaava asettaa suuria haasteita massiivisen kokonaisuuden tulokselliselle johtamiselle.

Uudistuksen tuki

43. Mihin aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistusten alueelliseen toteutukseen?

- a. sote-integraatio
- b. talous
- c. hallinto ja johtaminen
- d. omaisuusjärjestelyt
- e. tietohallinto ja ICT
- f. viestintä ja osallisuus
- g. henkilöstösiirrot
- h. palvelutarpeen arviointi, tilaaminen
- i. muuta, mitä?

Muut kysymykset

44. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Maakuntauudistus merkitsee toteutuessaan kuntien aseman merkittävää muutosta. Maakuntauudistus ei tuo itsehallinnollisia alueita vaan ne ovat valtion voimakkaassa ohjauksessa. Uudistus merkitsisi merkittävää tulonsiirtoa Uudeltamaalta muihin maakuntiin, eikä voi olla pääkaupunkiseudun kasvun ja kehityksen turvaamiseksi perusteltua.

Keskeiset lait, kuten valinnanvapautta koskeva laki ja valtion aluehallinnon siirtoa koskeva lakiesitys eivät ole olleet tiedossa lausunnonantajalla. Tästä syystä tuleekin olla vielä mahdollisuus tarkentaa tämän lausunnon sisältöä vielä kun kaikki uudistukseen oleellisesti liittyvät lakiesitykset ovat tiedossa.

45. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Esityksessä uudeksi hankintalaki on esitetty kansallisesti huomattavasti tiukennettavaksi sidosyksiköitä koskevaa säännöstä. Esityksen mukaan sidosyksikkö voisi myydä muille kuin omistajille korkeintaan 5 % ja kuitenkin enintään 500 000 euroa yhtiön liikevaihdosta. EU:n direktiivistä tuleva raja on 20 % eli selvästi korkeampi. Hankintalakiin tulisi sisällyttää määräys siitä, että sidosyksikön ulosmyynnin rajaksi niille palveluille, joita kunnan omistama yhtiö toteuttaa maakunnalle tai päinvastoin, asetettaisiin EU:n direktiivin mukainen 20 %. Tällä turvattaisiin niiden tukipalveluita sosiaali- ja terveystoimelle tuottavien kunnallisten yhtiöiden inhouse -asema erikseen sovittavaksi siirtymäkaudeksi ja samalla varmistettaisiin niille riittävä sopeuttamisaika esimerkiksi henkilöstön osalta.

31.8.2016

Jakelussa mainitut

**LAUSUNTOPYYNTÖ HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSESTA EDUSKUNNALLE
MAAKUNTAUUDISTUKSEKSI JA SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON
JÄRJESTÄMISUUDISTUKSEKSI SEKÄ NIIHIN LIITTYVIKSI LAEIKSI**

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta ja siihen liittyvää maakuntahallinnon perustamista valmistellaan sosiaali- ja terveysministeriön ja valtionvarainministeriön yhteisessä hankkeessa. Sosiaali- ja terveysministeriö sekä valtiovarainministeriö pyytävät jakelussa mainituilta tahoilta lausunnot luonnoksesta hallituksen esitykseksi. Myös muut kuin jakelussa mainitut tahot voivat antaa asiassa lausuntonsa.

Pääministeri Juha Sipilän hallituksen ohjelman sekä hallituksen 20.10.2015, 7.11.2015 ja 5.4.2016 tekemien linjausten mukaan Suomessa toteutetaan sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus ja maakuntauudistus. Suomeen perustetaan 18 maakuntaa, joilla on omat vaalit ja valtuustot. Vuoden 2019 alusta alkaen maakunnat järjestävät kaikki alueensa sosiaali- ja terveyspalvelut eli maakunnilla on vastuu siitä, että väestö saa lain mukaiset sosiaali- ja terveyspalvelut. Maakunnille kootaan sosiaali- ja terveydenhuollon lisäksi myös muita tehtäviä: työ- ja elinkeinopalvelut sekä aluekehittäminen, ympäristöterveydenhuolto, liikennejärjestelmäsunnittelu, maaseudun kehittäminen ja pelastustoimi. Valtio rahoittaa maakuntien toiminnan, eli jatkossa kunnilla ei ole enää vastuuta sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisestä tai rahoituksesta.

Lausuntopyynnön kohteena olevalla hallituksen esityksellä on tarkoitus muun muassa perustaa uudet maakunnat sekä säätää maakuntien hallinnosta ja taloudesta, siirtää järjestämisvastuu sosiaali- ja terveyspalveluista kunnilta maakunnille, säätää maakuntien saamasta rahoituksesta, rahoituksen keräämisen veroperusteista, uudistuksen voimaannuttamisesta, henkilöstön asemasta sekä omaisuusjärjestelyistä. Lisäksi tarkoitus on kuntiin jäljelle jäävien peruspalvelujen osalta säätää uusi kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmä. Muiden kuin sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien siirrosta maakunnille sekä rahoituksesta valmistellaan erillinen hallituksen esitys.

Lausuntopyyntöön vastataan sähköisellä kyselyllä, jossa on kohdennettuja kysymyksiä luonnoksesta hallituksen esitykseksi. Kyselyyn annettuja vastauksia on mahdollista perustella, minkä lisäksi kyselyyn on varattu runsaasti tilaa myös vapaamuotoiselle kommentoinnille.

Lausuntopyynnön materiaalit löytyvät
<http://alueuudistus.fi/hallituksen-esitysluonnos-31-8-2016>

Internet-osoitteesta:

Uudistuksen voimaannolaki sisältää säännökset maakuntajaosta. Mikäli kunta päättää esittää kunnan kuulumista voimaannolain 5 §:n mukaisesta maakuntajaosta poikkeavaan maakuntaan, päätöksestä tulee toimittaa kunnanvaltuuston päätösasiakirja sosiaali- ja terveysministeriöön. Päätösasiakirjan voi toimittaa joko sähköpostitse osoitteeseen kirjaamo@stm.fi tai postitse osoitteeseen Kirjaamo, sosiaali- ja terveysministeriö, PL 33, 00023 Valtioneuvosto. Päätösasiakirjaan tulee merkitä viite STM068:00/2015.

Annetut lausunnot otetaan huomioon hallituksen esityksen valmistelussa. Kyselyyn voi vastata suomeksi tai ruotsiksi.

Lausunnot pyydetään toimittamaan sosiaali- ja terveysministeriöön **9.11.2016 klo 16.15** mennessä. Annetut vastaukset ovat julkisia. Lausuntoyhteenvedossa otetaan huomioon vain määräaikaan saapuneet lausunnot.

Sähköinen kysely löytyy Internet-osoitteesta:
<https://www.webropolsurveys.com/S/4AE74008A6E14B22.par>

Kysely ei välttämättä aukea kaikilla selaimilla.

Sote- ja maakuntauudistuksessa laaditaan lisäksi valinnanvapauslainsäädäntö, uudistetaan sosiaali- ja terveydenhuollon monikanavaista rahoitusta sekä siirretään valtion aluehallinnon sekä kuntien ja kuntayhtymien muiden kuin sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä maakunnille. Niitä valmistellaan erillisissä valmisteluhankkeissa, mutta sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaissa on otettu huomioon valinnanvapauden edellytyksenä oleva monituottajamalli. Valinnanvapautta ja monikanavaisen rahoituksen yksinkertaistamista koskeva hallituksen esitysluonnos toimitetaan lausunnoille loppuvuodesta. Valtion aluehallinnon sekä kuntien ja kuntayhtymien muiden kuin sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien siirtoa koskeva hallituksen esitysluonnos toimitetaan lausunnoille keväällä 2017. Lisäksi sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottamista koskeva hallituksen esitys on erikseen lausuttavana yhtäaikaaisesti tämän hallituksen esityksen kanssa.

Lisätietoja lausuntopyyynnöstä antavat:

Projektijohtaja, alivaltiosihteeri Tuomas Pöysti, p. 0295163012, tuomas.poysti@stm.fi
 Osastopäällikkö, ylijohtaja Päivi Laajala, p. 0295 530026, paivi.laajala@vm.fi
 Hallitusneuvos Pekka Järvinen, p. 02951 63367, pekka.jarvinen@stm.fi, sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaki sekä voimaannolaki
 Lainsäädäntöneuvos Eeva Mäenpää, p. 02955 30266, eeva.maenpaa@vm.fi sekä
 Lainsäädäntöneuvos Ilkka Turunen, p. 02953 30321, ilkka.turunen@vm.fi,
 maakuntalaki ja maakuntajakolaki
 Budjettineuvos Jouko Narikka, p. 02955 30017, jouko.narikka@vm.fi, maakuntien rahoituslaki

Lainsäädäntöneuvos Minna-Marja Jokinen, p. 02955 30820, minna-marja.jokinen@vm.fi, laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, omaisuuskysymykset

Lainsäädäntöneuvos Marja Isomäki, p. 02955 30414, marja.isomaki@vm.fi, henkilöstökysymykset

Hallitusneuvos Panu Pykönen, p. 02955 30225, panu.pykonen@vm.fi, verokysymykset

Kyselyn tekniseen toteutukseen liittyvät kysymykset:

Osastosihteeri Jenni Lahtinen, p. 02951 63003, jenni.lahtinen@stm.fi

Osastosihteeri Miki Höijer, p. 02951 63211, miki.hoijer@stm.fi

Alivaltiosihteeri

Tuomas Pöysti

Lainsäädäntöneuvos

Eeva Mäenpää

Ylitarkastaja

Kati Hokkanen

LIITTEET

HE yleisperustelut 31.8.2016
 HE yksityiskohtaiset perustelut 31.8.2016
 HE lakiluonnokset 31.8.2016
 Yleisesittelydiat hallituksen esitysluonnoksesta 31.8.2016
 Lausuntopyyntökysely tekstitiedostona
 Tiivistelmä hallituksen esitysluonnoksesta 31.8.2016

Tiedoksi tausta-aineistoa Internet-osoitteessa:

<http://alueuudistus.fi/hallituksen-esitysluonnos-31-8-2016>

JAKELU

Valtioneuvoston kanslia
 Oikeusministeriö
 Sisäministeriö
 Opetus- ja kulttuuriministeriö
 Maa- ja metsätalousministeriö
 Liikenne- ja viestintäministeriö
 Työ- ja elinkeinoministeriö
 Ympäristöministeriö
 Puolustusministeriö
 Ulkoasiainministeriö
 Valtiovarainministeriö
 Sosiaali- ja terveysministeriö

Suomen kunnat
 Ålands landskapsregering
 Sosiaalihuollon ja terveydenhuollon kuntayhtymät
 Sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistoiminta-alueet
 Maakuntien liitot
 Pelastuslaitokset
 Kansaneläkelaitos
 Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira
 Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea
 Terveiden ja hyvinvoinnin laitos
 Aluehallintovirastot
 Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset
 Te-toimistot
 VTT
 Yhdenvertaisuusvaltuutettu
 Tasa-arvovaltuutettu
 Lapsiasiavaltuutettu
 Eläketurvakeskus
 Ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueet
 Sosiaalialan osaamiskeskukset
 Saamelaiskäräjät
 Suomen ympäristökeskus
 Liikennevirasto
 Metsähallitus
 Maaseutuvirasto
 Poliisihallitus
 Tilastokeskus
 Verohallinto
 Väestörekisterikeskus

Tekes
Kirkkohallitus
Suomen ortodoksinen kirkko
Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto KILA
Kuntien takauskeskus

Suomen Keskusta
Perussuomalaiset
Kansallinen Kokoomus
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue
Vihreä liitto
Vasemmistoliitto
Suomen ruotsalainen kansanpuolue
Suomen Kristillisdemokraatit
Suomen Kommunistinen Puolue
Kommunistinen Työväenpuolue - Rauhan ja Sosialismin puolesta
Liberaalipuolue - Vapaus valita
Piraattipuolue

Valtakunnanvoudinvirasto
Valtakunnansyyttäjänvirasto
Korkein hallinto-oikeus
Oikeuskanslerinvirasto
Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia
Valtiontalouden tarkastusvirasto
Suomen yliopistot ja ammattikorkeakoulut

Suomen Kuntaliitto
Kunnallinen työmarkkinalaitos
Elinkeinoelämän keskusliitto
Suomen ammattiliittojen keskusjärjestö SAK
STTK
Akava
Kunta-alan unioni
Pardia
Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL
Julkisalojen koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO
Kunta-alan koulutettu hoitohenkilöstö KoHo
Sosiaalialan korkeakoulutettujen ammattijärjestö Talentia ry
Sosiaalialan Työnantajat ry
Terveyspalvelualan liitto
SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry
Suomen Hammaslääkäriliitto
Suomen lähi- ja perushoitajaliitto SuPer
Suomen Lääkäriliitto
Tehy ry
Lääkäripalveluyritykset LPY
Suomen Palomiesliitto
Svenska Finlands Folkting SFF
KEVA
Kilpailu- ja kuluttajavirasto
Suomen Yrittäjät

Keskuskauppakamari
 Sairaanhoidajien liitto
 Duodecim
 Apollonia
 Valtakunnallinen sosiaalityön yliopistoverkosto Sosnet
 Valtakunnallinen vammaisneuvosto
 Vammaisfoorumi
 Nuorisovaltuustojen liitto Nuva ry
 Eläkeläisliittojen etujärjestö Eetu ry
 Veronmaksajain Keskusliitto
 Suomen pelastusalan keskusjärjestö
 Huoltovarmuuskeskus
 Kansanterveystyön johtajien verkosto
 Sairaanhoidopiirien johtajien yhdistys
 Sosiaalijohto ry
 VATT
 Etla
 Palkansaajien tutkimuskeskus
 Kuluttajaliitto
 Kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunta KANE

TIEDOKSI

Perhe- ja peruspalveluministeri Juha Rehula
 Sosiaali- ja terveysministeri Pirkko Mattila
 Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen
 Reformiministerit
 Valtiosihteeri Samuli Virtanen
 Valtiosihteeri Olli-Pekka Heinonen
 Erityisavustaja Hanna-Maija Kause
 Erityisavustaja Eeva Salmenpohja
 Erityisavustaja Niina Perälä
 Erityisavustaja Tiina Ullvén-Putkonen
 Erityisavustaja Joonas Turunen
 Erityisavustaja Laura Åvall
 Erityisavustaja Sami Miettinen
 Erityisavustaja Tuomas Vanhanen
 Virkamiesohjausryhmän jäsenet
 Projektiryhmän jäsenet
 STM osastot
 - Kirjaamo
 - Hare
 VM osastot
 VM kirjaamo

7 § **Sirpa Kauppinen och 26 andra ledamöters motion om att förbättra förtroendevaldas tillgång till information**

VD/9732/00.02.00.03/2016

Sirpa Kauppinen och 26 andra ledamöter har lämnat in en motion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

Skolelevers föräldrar frågar fullmäktigeledamöterna om i vilket skick skolorna är, och det är svårt att svara på frågorna om man inte vet. Därför frågade jag fastighetscentralen "Hur skulle man kunna förbättra fullmäktiges tillgång till information om skolornas inomhusluftproblem? Hurudan typ av information som redan finns kunde lätt ges exempelvis via extranet eller per e-post?"

Utgående från fastighetscentralens svar är dessa tillgängliga:

A) Aktuella informationsbrev som skickas till anställda och skolelevers vårdnadshavare per e-post. I breven informeras om det nuvarande läget, forskningsresultat och renoveringsläget bl.a. utgående från uppgifter från inomhusluftgruppens möten.

B) En regelbunden kort och koncis sammanfattning om forsknings- och reparationsbehov: I en programmeringsgrupp som fastighetscentralen koordinerar utarbetas regelbundet en kortfattad sammanfattning om åtgärdsarbetets faser. Programmeringen tjänar i första hand ledningen av forskningar, planering och reparationsåtgärder, men sammanfattningen har också använts vid informerandet av läget i fråga, bl.a. i tekniska nämnden. Publiceringen av sammanfattningen kan vid behov utvidgas till andra organ med förtroendevalda.

Vi föreslår att dessa färdiga uppgifter publiceras i extranet eller skickas per e-post till intresserade fullmäktigeledamöter, så att ledamöterna vid behov känner till läget i det egna områdets skolor.

Stadsfullmäktige 7.11.2016 § 7

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända det till stadsstyrelsen för beredning.

8 § Sammanträdet avslutat

Stadsfullmäktige 7.11.2016 § 8

Beslut:

Ordförande avslutade sammanträdet kl. 20.35.

Anvisningar för sökande av ändring 1. Besvärсанvisning

Besvärsrätt

Ändring i ett beslut som fattats av fullmäktige söks genom besvär.

Besvär får anföras

- av den som ett beslut avser eller vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet (part), samt
- av kommunmedlemmarna.

Besvär över ett beslut som gäller **godkännandet av en generalplan, en detaljplan och en byggnadsordning** får dessutom anföras

- av Nylands miljöcentral och andra myndigheter i ärenden som hör till deras verksamhetsområde
- av ett förbund på landskapsnivå och en kommun inom vars område den markanvändning som anges i planen eller byggnadsordningen medför konsekvenser
- av en registrerad lokal eller regional sammanslutning i ärenden som hör till dess verksamhetsområde och inom det geografiska område där sammanslutningen är verksam.

Besvär får anföras på den grunden att:

- beslutet har tillkommit i felaktig ordning
- fullmäktige har överskridit sina befogenheter
- beslutet i övrigt strider mot lag.

Besvärsmyndighet

Besvär anförs hos **Helsingfors förvaltningsdomstol**.

Besvärstid

Besvär ska anföras **inom 30 dagar** från delfåendet av beslutet.

- En part anses ha fått del av beslutet sju dagar efter att brevet avsändes eller inom tre dagar från att ett elektroniskt meddelande har avsänts, om inte något annat påvisas. De som saken gäller anses dock ha fått del av ett beslut som gäller godkännandet av en general- eller detaljplan eller en byggnadsordning när protokollet har lagts fram offentligt.
- En kommunmedlem anses ha fått del av beslutet när protokollet har lagts fram offentligt.

Dagen för delfåendet eller den dag då protokollet har lagts fram räknas inte in i den bestämda tiden.

Om sista dagen av den bestämda tiden är en helgdag eller en annan sådan dag då ämbetsverken är stängda, får besvärshandlingarna inlämnas första vardagen därefter.

Besvärsskriftens innehåll

I besvärsskriften, som ska riktas till besvärsmyndigheten, ska uppges

- det beslut i vilket ändring söks
- till vilka delar ändring söks i beslutet och vilka ändringar som yrkas
- de grunder på vilka ändring yrkas
- ändringssökandens namn och hemkommun
- den postadress och det telefonnummer under vilka meddelanden i saken kan tillställas ändringssökanden.

Besvärsskriften ska undertecknas av ändringssökanden, den lagliga företrädaren eller ombudet. Om ändringssökandens talan förs av en laglig företrädare eller ett ombud eller om besvärsskriften har upprättats av någon annan, ska också hans namn och hemkommun uppges i besvärsskriften.

Till besvärsskriften ska fogas

- det beslut i vilket ändring söks genom besvär, i original eller kopia
- ett intyg över vilken dag beslutet har delgivits eller en annan utredning över när besvärstiden har börjat
- de handlingar som ändringssökanden åberopar, om dessa inte redan tidigare har tillställts myndigheten.

Inlämnande av besvärsskrift

Besvärsskriften ska innan besvärstiden utgår inlämnas till besvärsmyndigheten, Helsingfors förvaltningsdomstol under dess öppettid.

Besvärsskriften kan på ändringssökandens ansvar skickas per post eller genom bud. Då ska besvärsskriften skickas i så god tid att den hinner fram före utgången av besvärstiden.

Besvär kan också på ändringssökandens ansvar skickas per fax eller e-post inom besvärstiden. Ett elektroniskt meddelande anses ha kommit in till en myndighet när det finns tillgängligt för myndigheten i en mottagaranordning eller ett datasystem i en sådan form att meddelandet kan behandlas.

Ett elektroniskt dokument som inkommit till en myndighet behöver inte kompletteras med en underskrift, om dokumentet innehåller uppgifter om avsändaren och om det inte finns anledning att betvivla dokumentets autenticitet och integritet.

Av ändringssökanden uppbärs i förvaltningsrätten en rättegångsavgift på 97 euro.

Adressen:

Helsingfors förvaltningsdomstol
Banbyggarvägen 5
00520 HELSINGFORS
Telefon: 029 5642000
Telefax: 029 5642079
E-post: helsinki.hao@oikeus.fi

Öppettid: kl. 8.00–16.15

Anvisningar för sökande av ändring 2. Upphandlingsrättelse och rättelseyrkande i upphandlingsärende

Den som är missnöjd med den kommunala myndighetens (den upphandlande enhetens) beslut om upphandling som understiger det nationella tröskelvärdet eller något annat avgörande i upphandlingsförfarandet kan söka upphandlingsrättelse hos den upphandlande enheten enligt 81 § och 83 § i upphandlingslagen eller rättelse enligt 89 § i kommunallagen. Upphandlingsrättelse kan sökas av en anbudsgivare som har deltagit i ett anbudsförfarande eller en anbudssökande, det vill säga den som ett beslut avser eller vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet (part). Rättelse enligt kommunallagen kan dessutom sökas av en kommunmedlem.

Tidsfristen för rättelseyrkande

Rättelse ska sökas inom 14 dagar efter att den som framställer rättelseyrkandet har fått del av den upphandlande enhetens beslut eller avgörande av annat slag i upphandlingsförfarandet.

- Vid elektronisk delgivning anses **en part** ha fått del av upphandlingsbeslutet och de kompletterande handlingarna den dag det elektroniska meddelande som innehåller beslutet och dessa handlingar står till mottagarens förfogande i hans eller hennes mottagarapparat på ett sådant sätt att meddelandet kan hanteras. Dagen för avsändandet av meddelandet anses vara en sådan tidpunkt, om det inte ges en tillförlitlig redogörelse om att datakommunikationsförbindelserna inte har fungerat eller om en motsvarande omständighet, som har lett till att det elektroniska meddelandet nått mottagaren vid en senare tidpunkt.

Om delgivningen sker brevledes per post anses mottagaren ha fått del av ärendet den sjunde dagen efter avsändandet, om inte mottagaren visar att delgivningen har skett senare.

När den upphandlande enheten använder bevislig delgivning anses delgivningen ha skett vid den tidpunkt som framgår av mottagningsbeviset eller vid den tidpunkt som antecknats i ett separat bevis över delfåendet.

- **En kommunmedlem** anses ha fått del av beslutet när protokollet har lagts fram offentligt.

Innehållet i en upphandlingsrättelse och ett rättelseyrkande

Av ett rättelseyrkande ska framgå yrkandena med motiveringar. I ansökan ska namnen på dem som söker rättelse och som avfattat skrivelsen antecknas liksom de kontaktuppgifter som behövs för att hantera ärendet.

Till en upphandlingsrättelse ska fogas de handlingar som den som framställer yrkandet hänvisar till om de inte redan finns hos den upphandlande enheten.

Upphandlingsrättelsen och/eller rättelseyrkandet lämnas in/skickas på adressen:

Vanda stads registratur
Stadsfullmäktige
Stationsvägen 7, 01300 Vanda,
e-postadress: kirjaamo@vantaa.fi,
Telefon (registraturen) 09- 8392 2184, fax: 09- 8392 4163
Tjänstetid: måndag–fredag 8.15–16.00

Anvisningar för sökande av ändring 3. Upphandlingsrättelse och besvär till marknadsdomstolen

Enligt lagen om offentlig upphandling (upphandlingslagen) kan en part söka ändring i ett beslut eller något annat avgörande i ett upphandlingsförfarande som gäller offentlig upphandling genom att yrka på att den upphandlande enheten rättar beslutet eller avgörandet (upphandlingsrättelse). Ärendet kan också genom besvär föras till marknadsdomstolen om upphandlingens värde överstiger tröskelvärdet i 15 § i upphandlingslagen.

3.1 Rättelseanvisning

Den som är missnöjd med en upphandlande enhets beslut eller med ett annat avgörande i upphandlingsförfarandet kan skriftligen lämna in ett yrkande på upphandlingsrättelse till **den upphandlande enheten** enligt 81–83 § i upphandlingslagen. En anbudsgivare som har deltagit i ett anbudsförfarande eller en anbudssökande, det vill säga den som ett beslut avser eller vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet (part) får yrka på upphandlingsrättelse.

Tidsfrist för yrkande av upphandlingsrättelse

En part ska lämna in ett yrkande på upphandlingsrättelse **inom 14 dagar** från att ha fått del av den upphandlande enhetens beslut eller avgörande i upphandlingsförfarandet.

Vid elektronisk delgivning anses upphandlingsbeslutet med de kompletterande handlingarna ha mottagits den dag det elektroniska meddelande som innehåller beslutet och dessa handlingar står till mottagarens förfogande i hans eller hennes mottagarapparat på ett sådant sätt att meddelandet kan hanteras. Dagen för avsändandet av meddelandet anses vara en sådan tidpunkt, om det inte ges en tillförlitlig redogörelse om att datakommunikationsförbindelserna inte har fungerat eller om en motsvarande omständighet som har lett till att det elektroniska meddelandet har nått mottagaren vid en senare tidpunkt.

Om delgivningen sker brevledes per post till mottagaren anses mottagaren ha fått del av saken på den sjunde dagen efter avsändandet, om inte mottagaren visar att delgivningen har skett senare. När den upphandlande enheten använder bevislig delgivning anses delgivningen ha skett vid den tidpunkt som mottagningsbeviset anger eller vid den tidpunkt som antecknats i ett separat delfåendebevis.

Innehållet i upphandlingsrättelsen

Yrkandena med motiveringar ska framgå av upphandlingsrättelsen. Av upphandlingsrättelsen ska framgå namnet på den som yrkar på rättelse och den kontaktinformation som behövs för att ärendet ska kunna skötas.

Till upphandlingsrättelsen ska fogas de handlingar som den som framställer yrkandet hänvisar till om de inte redan finns hos den upphandlande enheten.

Distributionsadress

Ett yrkande på upphandlingsrättelse lämnas in/skickas på adressen:

Vanda stads registratur
Stadsfullmäktige
Stationsvägen 7, 01300 Vanda
e-post: kirjaamo@vantaa.fi,
Telefon (registraturen) 09- 8392 2184, fax: 09- 8392 4163

Tjänstetid: måndag–fredag 8.15–16.00

Tidpunkten för när upphandlingsrättelsen anhängiggörs och behandlas påverkar inte den tidsfrist inom vilken en part med stöd av upphandlingslagen kan söka ändring genom besvär hos marknadsdomstolen.

3.2. Anvisning om besvär till marknadsdomstolen

Anbudsgivare, anbudssökande eller andra som saken gäller kan föra ärendet till marknadsdomstolen genom besvär.

Enligt 86 § i lagen om offentlig upphandling får man söka ändring i en upphandling som grundar sig på ett ramavtal besvärsvägen endast om marknadsdomstolen beviljar tillstånd för behandling av saken. Tillstånd ska beviljas, om

- 1) det är viktigt att pröva ärendet med tanke på tillämpningen av lagen i andra likadana ärenden, eller
- 2) det finns vägande skäl som anknyter till förfarandet vid den upphandlande enheten.

Om inte något annat bestäms i lag ska besvären lämnas in skriftligen **inom 14 dagar** från det att parten i fråga fått del av upphandlingsbeslutet inklusive besvärсанvisning.

Besvären ska anföras **inom 30 dagar** från det att parten i fråga har fått del av beslutet, om den upphandlande enheten har ingått ett upphandlingskontrakt med stöd av 78 § 1 punkten i upphandlingslagen utan att iakttä den stipulerade väntetiden.

Besvären ska lämnas in senast **sex månader** efter det att upphandlingsbeslutet har fattats, om anbudssökanden eller anbudsgivaren har fått del av upphandlingsbeslutet inklusive besvärсанvisning och upphandlingsbeslutet eller besvärсанvisningen har haft väsentliga brister.

Vid elektronisk delgivning anses upphandlingsbeslutet med de kompletterande handlingarna ha mottagits den dag det elektroniska meddelandet som innehåller beslutet och dessa handlingar står till mottagarens förfogande i hans eller hennes mottagarapparat på ett sådant sätt att meddelandet kan hanteras. Dagen för avsändandet av meddelandet anses vara en sådan tidpunkt, om det inte ges en tillförlitlig redogörelse om att datakommunikationsförbindelserna inte har fungerat eller om en motsvarande omständighet som har lett till att det elektroniska meddelandet har nått mottagaren vid en senare tidpunkt.

Om delgivningen sker brevledes per post till mottagaren anses mottagaren ha fått del av saken på den sjunde dagen efter avsändandet, om inte mottagaren visar att delgivningen har skett senare. När den upphandlande enheten använder bevislig delgivning anses delgivningen ha skett vid den tidpunkt som mottagningsbeviset anger eller vid den tidpunkt som antecknats i ett separat delfåendebevis.

Innehållet i besvären

I besvären ska uppges det upphandlingsärende som besvären gäller och ändringssökandens yrkanden och grunderna för dessa. När det gäller en upphandling som grundar sig på ett ramavtal ska parten i besvärsskriften motivera varför behandlingstillstånd bör beviljas.

I besvären ska anges ändringssökandens namn och hemkommun. Om ändringssökandens talan förs av hans eller hennes lagliga företrädare eller ombud eller om någon annan person har avfattat besvären, ska även denna persons namn och hemkommun anges. Vidare ska ändringssökandens postadress och telefonnummer anges för eventuella meddelanden. Ändringssökanden, den lagliga företrädaren eller ombudet ska underteckna besvärsskriften.

Till besvären ska fogas det beslut som överklagas i original eller som kopia och ett intyg över vilken dag beslutet har tillkännagetts eller någon annan utredning om när besvärstiden har börjat. Till besvären ska fogas de handlingar som ändringssökanden hänvisar till som stöd för sina yrkanden. Ett ombud ska till besvärsskriften foga en fullmakt enligt 21 § i förvaltningsprocesslagen.

Inlämning av besvären

Besvären ska lämnas in till marknadsdomstolen. De ska vara inlämnade senast den sista dagen av besvärstiden innan marknadsdomstolen stänger. Själva delfåendedagen räknas inte med.

Ansökan kan lämnas in till marknadsdomstolens kansli personligen, genom ombud, genom bud, per post eller som telefax alternativt med e-post så som lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003) föreskriver. Om sista dagen för anhängiggörande infaller på en helgdag, självständighetsdagen, första maj, julafton, midsommarafton eller en helgfri lördag, får handlingarna lämnas in till marknadsdomstolen den första vardagen därefter.

Besväräsförbud

I ett ärende som hör till marknadsdomstolens behörighet enligt 102 § i upphandlingslagen får ändring inte sökas med stöd av kommunallagen eller förvaltningsprocesslagen.

Enligt 86 § i upphandlingslagen får en part söka ändring i en upphandling som grundar sig på ett ramavtal genom besvär endast om marknadsdomstolen beviljar tillstånd för behandling av saken.

Underrättelse om ändringssökandet till den upphandlande enheten

Den som söker ändring i ett upphandlingsärende med stöd av 88 § i upphandlingslagen ska skriftligen underrätta den upphandlande enheten om att ärendet förs till marknadsdomstolen. Underrättelsen ska lämnas in till den upphandlande enheten senast då besvären över upphandlingen lämnas in till marknadsdomstolen. Underrättelsen ska lämnas in på den adress som den upphandlande enheten har uppgett i punkt 3.I.

Rättegångsavgift

För behandling i marknadsdomstolen uppbärs av den som söker ändring 2 000 euro i rättegångsavgift för en upphandling som underskrider en miljon euro. Om upphandlingens värde är minst 1 miljon euro, är behandlingsavgiften 4 000 euro. Ifall upphandlingens värde är minst 10 miljoner euro, är behandlingsavgiften 6 000 euro.

Rättegångsavgiften i marknadsdomstolen är 500 euro för privatpersoner.

Marknadsdomstolens adress och annan kontaktinformation

Marknadsdomstolen
Banbyggarvägen 5
00520 HELSINGFORS
tfn 029 56 43300
fax 029 56 43314, e-post: markkinaoikeus@oikeus.fi

Tjänstetid: kl 8.00–16.15

Anvisningar för sökande av ändring 4. Besvärsförbud

4.1

Enligt 91 § i Kommunallagen får rättelse inte yrkas i och kommunalbesvär inte anföras över **beslut som gäller endast beredning eller verkställighet**.

4.2

I det vid detta sammanträde fattade **beslutet § -, som berör sådant som nämns i lagen om kommunala tjänstekollektivavtal 26 §**, får ändring inte sökas genom besvär.

4.3

I det beslut som fattats vid detta sammanträde **§ -, som berör rättelse av upphandling**, får ändring inte sökas.

4.4

I det **beslut § -, om ordnandet av kommunal folkomröstning**, som fattats vid detta sammanträde, får ändring inte sökas genom besvär (kommunallagen 99 §).